

การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์
กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์

พฤษภาคม 2558

การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์
กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์
กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

บทคัดย่อ
ของ
นิตย วอแพง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์

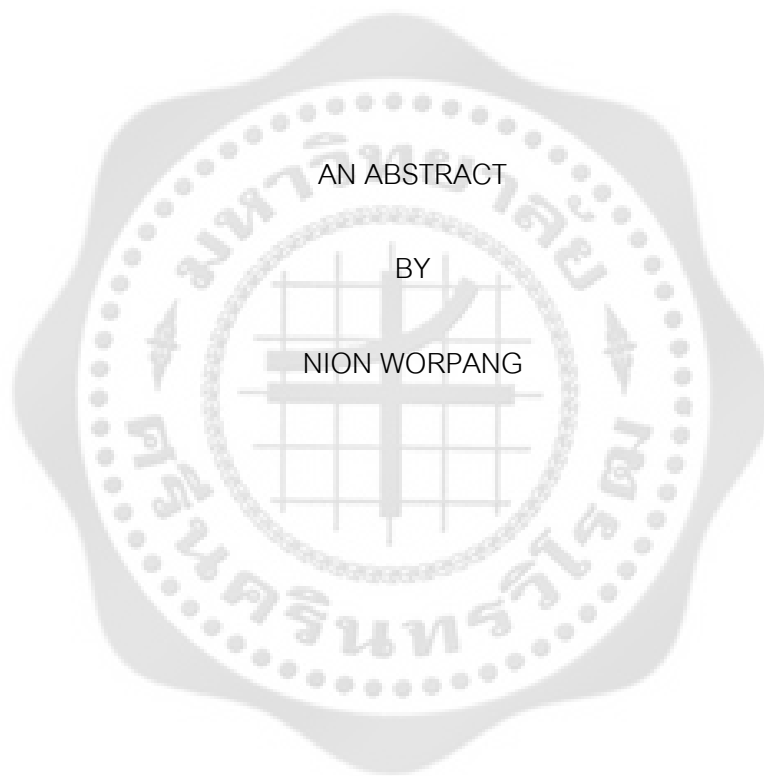
พฤษภาคม 2558

นิตร วอแพง. (2558). การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์ กรณีศึกษาความรุนแรง
ในงานของหญิงอาชีพโสเภณี. ปรินญาณพนธ์ ศป.ม. (ทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ชวาลาวัณย์.

จากการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิง
อาชีพโสเภณีนั่น เป็นงานที่มุ่งวิจัยเพื่อศึกษาความรุนแรงที่เกิดกับหญิงอาชีพโสเภณีที่ถูกกระทำควา
รุนแรงไม่ว่าจะด้วยการถูกทำร้ายร่างกายโดยตรง และ การถูกทำร้ายจิตใจ ด้วยคำพูด วาจา จากทั้ง
ลูกค้าที่กระทำรุนแรงในขณะที่ซื้อบริการ หรือแม้แต่กระทั่งสังคมที่กระทำรุนแรงโดยทางอ้อมเช่นการดู
ถูกเหยียดหยาม ผู้วิจัยได้รับแรงจูงใจ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยตั้งแต่อายุ 19 ปี จนถึงอายุ 24 ปี
ที่ผ่านการเฝ้ามองวิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีที่อยู่ละแวกบ้าน การได้ศึกษาและรับฟังเรื่องราวของ
หญิงอาชีพโสเภณีเป็นจำนวน 8 คน รวมทั้งการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหญิง
อาชีพโสเภณี ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดกับหญิงอาชีพโสเภณี ซึ่งต้องพบกับความ
รุนแรงทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ เป็นอย่างมาก หญิงอาชีพโสเภณีต้องอดทนกับความรุนแรงนี้เพื่อ
หาเงินมาแก้แค้นเลี้ยงดูครอบครัว แม้ว่าร่างกาย จิตใจจะเหนื่อยล้า และบอบช้ำก็ยังคงออกไปทำงาน

THE STUDY AND CREATION SOFT SCULPTURE : IN CONTEXT OF VIOLENCE
IN WOMEN PROSTITUTES

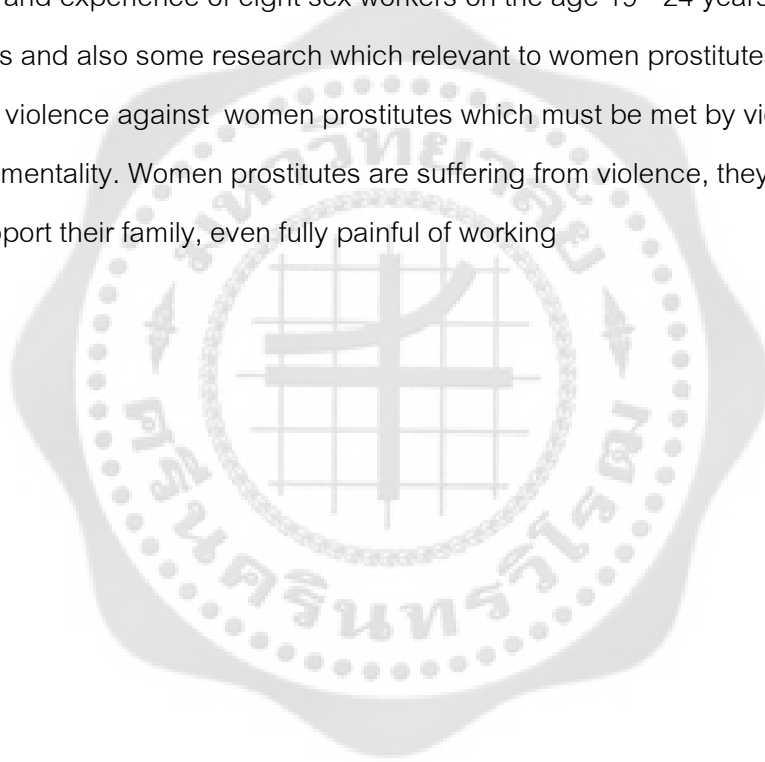

Presented in Partial Fulfillment of Requirements for the
Master of Fine Art and Applied Art Degree in Visual Art
at Srinakharinwirot University

November 2015

Nion Worpang. (2015). *The Study and Creation Soft Sculpture: in Context of Violence in Women Prostitutes*. Master Thesis, M.F.A. (Visual Art). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Somsak Chawalawan.

The study for the creation of visual art on the topic of Violence in Women Prostitutes. This research attempts to show the visual images on violence of sex workers in which directly assaults and being hurt by harassment, abuse from customers who purchase services as well as social action or even violence acts indirectly as an insult. The research was motivated from the field and experience of eight sex workers on the age 19 - 24 years old by observed and interviews and also some research which relevant to women prostitutes. The research was aware of violence against women prostitutes which must be met by violence both physical and mentality. Women prostitutes are suffering from violence, they are working for money to support their family, even fully painful of working

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์
กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

ของ

นิอร วอแพง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพดล อินทร์จันทร์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ขวาลาววัณย์)

(อาจารย์ ดร. ธนอม ชากักดี)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ขวาลาววัณย์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและความกรุณาอย่างยิ่งจากคณะกรรมการ รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ขวาลาวัณย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และประธานหลักสูตร ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิจัย ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขปริญญานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์และ รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์ ที่คอยชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ แนะนำแนวคิดใหม่ๆ เปิดทัศนะ และช่วยวางกรอบการทำงานไม่ให้หลุดประเด็น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ถนอม ชามักดี อาจารย์ที่ปรึกษา และอีกทั้งยังสรรหาอาจารย์ บุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาเพิ่มพูนความรู้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธเนศ วงศ์ยานนาวา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกษม เพ็ญภินันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต จันทรโรจนกิจ และ รองศาสตราจารย์ สมสร วังษ์อยู่น้อย ที่ได้ใช้เวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดด้านทฤษฎีและหลักปรัชญาทางด้านทัศนศิลป์ ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชา ทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ความรู้ทางด้านศิลปะ ประสพการณ์ ทางด้านวิชาการและประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตลอดมา

ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะคุณยาย ฉลอง กীরติพล คุณคมสัน กীরติพล และคุณแม่ เพลินพิศ วอแพง ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน ให้ความรักความเข้าใจ เป็น กำลังใจและที่ปรึกษาเสมอมา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นীর วอแพง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหญิงอาชีพโสเภณี	11
ความหมายของหญิงอาชีพโสเภณี	11
ประวัติความเป็นมาของหญิงอาชีพโสเภณี	11
จำนวนของหญิงอาชีพโสเภณี	15
การแบ่งกลุ่มของหญิงอาชีพโสเภณี	16
รูปแบบการทำงานของหญิงอาชีพโสเภณี	17
กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณี	19
ปัจจัยของการค้าประเวณีของหญิงอาชีพโสเภณีในประเทศไทย	33
การนำผู้หญิงมาเพื่อประกอบอาชีพโสเภณี	34
สภาพปัญหาของหญิงอาชีพโสเภณี	35
ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณี	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี	39
ความหมายของความรุนแรงต่อหญิง	39
ประเภทของความรุนแรงต่อหญิง	40
ระดับความรุนแรงต่อหญิง	41
รูปแบบของความรุนแรงต่อหญิง	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
สาเหตุของการเกิดความรุนแรงต่อหญิง	42
ผลกระทบของความรุนแรงต่อหญิง	44
ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี	45
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์ (Soft Sculpture)	52
ความหมายและประวัติความเป็นมาของงานซอฟต์แวร์ (Soft Sculpture) ..	52
กลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม	54
ศิลปินซอฟต์แวร์ (Soft Sculpture) และรูปแบบผลงาน	57
การสร้างแบบสอบถาม	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76
3 วิธีนำเนินการวิจัย	79
การศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	88
การวิเคราะห์ข้อมูล	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
ความมุ่งหมายของการวิจัย	105
ขอบเขตของการวิจัย	105
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	106
การเก็บรวบรวมข้อมูล	107
การวิเคราะห์ข้อมูล	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย.....	113
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	113
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	120
ภาคผนวก ข แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ชมงานศิลปะ.....	122
ภาคผนวก ค ภาพกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ.....	125
ภาคผนวก ง ภาพผลงานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่ม ชุดที่ 1 หญิงอาชีพโสเภณี.....	128
ภาคผนวก จ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ.....	131
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	133

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	93
2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ชมงานศิลปะและ ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อการศึกษา เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของ หญิงอาชีพอิสระ ด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition).....	94
3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ชมผลงานศิลปะ และตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อการศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อการ สร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพอิสระ ของผลงาน ชุดที่ 4 หญิงอาชีพอิสระอะโกโก และหญิงอาชีพอิสระเต็นรูตเส้าจำนวน กลุ่มตัวอย่าง 100 คน (n = 100).....	102

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	8
2 Ice bag - Scale B (1971).....	58
3 Floor-Burger (Giant Hamburger)	59
4 Soft Viola (2002).....	59
5 Study for Beached Lutes - Version One (2005).....	60
6 Soft Saxophone, Scale A, Muslin (1992).....	60
7 Soft Shuttlecock, Study, (1994).....	61
8 Fan – Hard Model (1965-66).....	61
9 Yayoi Kusama.....	63
10 Infinity Mirror Room – Phalli's Field (Floor Show).....	64
11 Dots Obsession.....	64
12 ลูกข่าง.....	65
13 หนังสือเด็ก.....	65
14 ภาพแบบร่างที่ 1.....	81
15 ภาพแบบร่างที่ 2.....	82
16 ภาพแบบร่างที่ 3.....	82
17 ภาพแบบร่างที่ 4.....	82
18 ภาพแบบร่างที่ 5.....	83
19 ภาพแบบร่างที่ 6.....	83
20 ภาพแบบร่างที่ 7.....	83
21 ภาพแบบร่างที่ 8.....	84
22 ภาพแบบร่างที่ 9.....	84
23 ภาพแบบร่างที่ 10.....	84
24 ภาพแบบร่างผลงานที่ 1 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 1.....	85
25 ภาพแบบร่างผลงานที่ 2 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 2.....	85
26 ภาพแบบร่างผลงานที่ 3 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 3.....	85
27 ภาพแบบร่างผลงานที่ 4 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 4.....	86

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
28 ภาพแบบร่างผลงานที่ 5 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 5.....	86
29 ภาพแบบร่างผลงานที่ 6 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 6.....	86
30 ภาพแบบร่างผลงานที่ 7 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 7.....	87
31 ภาพแบบร่างผลงานที่ 8 ชื่อผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 8.....	87
32 ผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 1.....	95
33 ผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 2.....	96
34 ผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 3 และ 4.....	97
35 ผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 5.....	98
36 ผลงาน 1 หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 6.....	99
37 ผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 7.....	100
38 ผลงาน หุ่นอาชีวะโสเภณีหมายเลข 8.....	101

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อาชีพโสเภณีเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันซึ่งมีทั้งผู้หญิงและผู้ชายแต่ในที่นี้จะกล่าวถึงอาชีพโสเภณีหญิง ถึงแม้ว่าอาชีพนี้จะผิดกฎหมายก็ตามแต่หญิงอาชีพโสเภณีก็มีให้พบเห็นมากมายทั่วไป โดยในประเทศไทยยังคงมีการปล่อยให้เปิดสถานบริการอาบอบนวดซึ่งจัดให้อยู่ในส่วนของสถานบริการทั่วไป แต่ก็เป็นที่รู้กันอยู่แล้วว่าเป็นเรื่องของการแอบแฝงการให้บริการทางเพศ หญิงอาชีพโสเภณีในปัจจุบันนี้จะเป็นการลักลอบขายบริการ ปัจจุบันธุรกิจการขายบริการทางเพศจะมีรูปแบบในการแอบแฝงเป็น อาบอบนวด บาร์ คาราโอเกะ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น หรือแม้แต่การค้าประเวณีรูปแบบใหม่ที่ขึ้นป้ายเป็นร้านกาแฟโบราณบ้างหน้า แต่หลังร้านกลับลักลอบขายบริการทางเพศ ดังจะเห็นได้จากข่าวเมื่อวันที่ 29 มกราคม พุทธศักราช 2558 “เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกทลายแหล่งค้าประเวณีรูปแบบใหม่ ย่านรามอินทรา ซึ่งขึ้นป้ายเป็นร้านกาแฟโบราณบ้างหน้า แต่หลังร้านกลับลักลอบขายบริการทางเพศ นี่คือการครั้งแรกที่พบว่ามีร้านขึ้นป้ายร้านกาแฟโบราณ แต่กลับเปิดเป็นสถานที่ค้าประเวณี เจ้าหน้าที่ยังพบเบาะแสว่ามีการเปิดร้านลักษณะนี้อีกหลายพื้นที่” (S club sanook. 2558.: Oline) ซึ่งในปัจจุบันนี้การขายประเวณีจะมีรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆ ให้ได้พบเห็นเป็นระยะ

ราคาการใช้บริการในปัจจุบันนี้มีตั้งแต่หลักร้อยบาทไปจนถึงหลักหมื่นบาท หญิงอาชีพโสเภณีนั่นไม่ได้แตกต่างไปเลยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าในปัจจุบันจะมีความเจริญในด้านต่างๆ มากขึ้นก็ตามและมีสิ่งที่เรียกว่า สิทธิส่วนบุคคล และ สิทธิสตรี แต่อาชีพนี้เป็นเรื่องที่รับรู้กันอยู่แล้วว่าเป็นเรื่องที่ถูกรังเกียจเหยียดหยาม ถูกมองว่าไร้เกียรติไร้ศักดิ์ศรี และถูกด่าว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี อาจจะกล่าวได้ว่าปัจจุบันนี้ผู้หญิงจำนวนมากก้าวเข้าสู่อาชีพโสเภณีด้วยความสมัครใจเนื่องจากความจำเป็นจึงไม่ค่อยมีการหลอกลวงหรือการใช้ความรุนแรง ไม่มีการตบตีบังคับให้ทำงานรับแขกเหมือนในอดีตที่ผ่านมา แต่นั่นก็ไม่เสมอไป เพราะยังมีวิธีการหลอกล่ออีกมากมายเพื่อชักจูงผู้หญิงเข้าสู่อาชีพการค้าขาย ผู้หญิงจำนวนมากตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ในกรณีที่ขัดขืนไม่ยอมทำงานรับแขกหรือพยายามจะหนีก็จะถูกลงโทษโดยการข่มแล้วจับขังไว้ในร้านดังจะเห็นได้จากข่าวเมื่อวันที่ 8 กันยายน พุทธศักราช 2557 “สาวที่ตกเป็นเหยื่อ ให้การว่า เพื่อนวัย 17 ปี ซึ่งเป็นพนักงานอยู่ในร้านได้มาชักชวนให้ตนไปสมัครงานเป็นพนักงานเสิร์ฟ โดยขอให้นำสาวพาไปสมัคร และทางร้านได้ตกลงอัตราค่าจ้างวันละ 100 บาท ต่อมาไม่นานกลับถูกทางร้านพุดจาโนมน้าวให้ค้าประเวณี ซึ่งจะได้รับค่าตัวครั้งละ 2000 บาท โดยจะได้ส่วนแบ่ง 700 บาท แต่หลังจากทำครั้งแรก ก็ถูกบังคับให้รับแขกอีกสองครั้ง ด้วยความไม่เต็มใจ จึงหลบหนีออกมากลางดึก แต่ทางร้านกลับส่งคนออกตามหาและลากตัวกลับไปทำ

ร้ายร่างกายจนหัวแตก และขังไว้ในห้องพักชั้น 3 ของร้าน พร้อมทั้งยึดโทรศัพท์มือถือของตนกันไม่ให้โทรหาญาติ แต่ด้วยความกลัวว่าจะถูกทำร้ายร่างกายอีก ตนจึงตัดสินใจหลบหนีอีกโดยพยายามปีนหน้าต่างห้องพัก หวังปีนลงมาชั้นล่างแต่พลาดตกลงมาแขนหัก” (S news. n.d.: Online)

ผู้หญิงบ้างกลุ่มอาจถูกส่งออกไปนอกประเทศโดยจะหลอกว่าไปทำงานร้านนวดสปา โดยการล่อลวงผู้หญิงเพื่อการค้ากามในรูปแบบนี้ก็ยังมิให้พบเห็นอยู่ ดังจะเห็นได้จากข่าวเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2558 “นางปวีณา หงสกุล รัฐมนตรีว่าการ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อม พลตำรวจตรี ชวลิต แสงวงษ์ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ นำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงวัย 27 ปี 2 คน ซึ่งถูกนายหน้าคนไทยหลอกไปค้าประเวณี ที่เขตปกครองพิเศษฮ่องกง มาร่วมแถลงข่าว นางปวีณา กล่าวว่า จากการสอบถามหญิงผู้เสียหาย 2 คน ดังกล่าว ซึ่งเป็นคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทราบว่า ทั้งสองเป็นเพื่อนกันและถูกนายหน้าซึ่งเป็นหญิงไทยอายุ 38 ปี มาแนะนำให้ไปทำงานนวดที่ฮ่องกง โดยอ้างว่ารายได้ดีเพียง 1 เดือน ก็ได้เงิน 8-9 หมื่นบาท เพราะความที่รู้จักกับหญิงนายหน้า และเชื่อใจ จึงได้เดินทางไปฮ่องกงโดยนายหน้าเป็นคนจัดการเรื่องตั๋วเครื่องบินให้ ขณะที่เดินทางไปนายหน้า ก็จะใช้โทรศัพท์แจ้งถึงวิธีการขึ้นตอนการยื่นเอกสารต่างๆ เพื่อเข้าฮ่องกง และเมื่อไปถึงก็มีชายชาวฮ่องกงนำรถแท็กซี่มารับตัวไปยังเกาะเกาลูน จากนั้นก็พาขึ้นไปห้องพักตึกแถวแห่งหนึ่ง ที่มีการลิดศพประตูแน่นหนา ไม่สามารถไปไหนได้ โดยมีคนคอยคุมตลอดเวลา และถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ ทั้งสองพยายามหาทางหลบหนีออกมาได้ และเรียกแท็กซี่มาส่งที่สนามบินฮ่องกง และหลบอยู่ที่สนามบิน 4 วัน เพราะกลัวว่าจะถูกจับได้ ทั้งสองยังอยู่ในอาการหวาดกลัวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากถูกนายหน้าข่มขู่จะเอาถึงชีวิตถ้าหลบหนี.ส.เอ นามสมมติ หนึ่งในเหยื่อได้ให้สัมภาษณ์ด้วยน้ำเสียงสั่นเครือว่า ก่อนหน้านี้ทำงานเสิร์ฟ แต่นายหน้านำมาเสนอให้ไปทำงานนวดรายได้ดีที่ฮ่องกง จึงตัดสินใจไปพร้อมเพื่อน ไม่คาดคิดว่าจะถูกหลอกไปค้าประเวณีโดนบังคับให้ทำงานใช้หนี้ ให้ได้จำนวน 200 คน ซึ่งตั้งแต่มาถึงต้องถูกบังคับให้บริการมาแล้วประมาณ 40 คน ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนงานก่อสร้างชาวเนปาล อินเดีย ปากีสถาน เป็นชาวฮ่องกงน้อยมาก โดยยังไม่ได้เงินแต่อย่างไร เพียงแต่บอกว่าถ้าครบ 200 คนแล้ว ก็จะทำให้รายได้ 60 เหรียญฮ่องกงต่อการให้บริการ 1 คน และได้กินอาหารเพียง 2 มื้อ เฉพาะเที่ยงและเย็น เท่าที่ผู้หญิงที่ค้าบริการอยู่ที่แห่งนั้น มีทั้งชาวจีน รัสเซีย และมีคนไทย 1 คน ที่สมัครใจไปทำ” (ไทยรัฐออนไลน์. 2558: ออนไลน์) ผู้หญิงที่เข้ามาอยู่ในวงจรการค้ากามต่างก็มีทั้งที่สมัครใจ ถูกบังคับ หรือถูกล่อลวงมา มีทั้งหญิงสาวที่สามารถหนีรอดออกมาได้แล้วนำเรื่องราวมาบอกต่อให้เป็นอุทาหรณ์ แต่ก็มีหญิงสาวที่ถูกกล่อลวงถูกบังคับอย่างไม่เต็มใจอีกหลายคนที่ไม่สามารถหนีออกมาได้ และยังคงทนทุกข์ทรมานกับการถูกใช้ความรุนแรง ทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ จนอาจจะถึงกระทั่งการสูญเสียชีวิต

สังคมส่วนใหญ่ของหญิงอาชีพโสเภณีเป็นปัญหาของสังคม ซึ่งความเป็นจริงแล้วอาชีพนี้เป็นอาชีพที่ต้องพบกับปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ต้องอดทนต่อการทำกระทำต่างๆ ของลูกค้าที่กระทำความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นด้วยคำพูดที่ทำร้ายจิตใจ หรือการทำรุนแรงต่อร่างกายโดยตรง ในชีวิตส่วนตัวของหญิงอาชีพโสเภณีก็มีความรู้สึกและมีชีวิตเหมือนผู้หญิงที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ยังมีหญิงอาชีพโสเภณี อีกหลาย คนที่ทำหน้าที่แม่ ส่งเสียเลี้ยงดูลูก และครอบครัว ผู้วิจัยได้มีโอกาส พบกับประสบการณ์เรื่องราวชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีสองคนที่อยู่ละแวกบ้าน ตั้งแต่ผู้วิจัยอายุ 19 ปี ในความทรงจำของผู้วิจัยที่เฝ้ามองทั้งสองคนที่ทำงานเป็นหญิงบริการทางเพศ ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้วิจัยอายุ 24 ปี ทั้งสองคนก็ยังคงทำงานอาชีพนี้อยู่ ผู้วิจัยได้เห็นถึงความโรยราของร่างกายของทั้งสองที่ผ่านอะไรมามากมาย “ป้าตา” ทำงานเป็นสาวอาบอบนวด “ป้าหลี่” เป็นสาวคาราโอเกะ ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้สัมภาษณ์เรื่องราวชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีอีก 8 คน ซึ่งเป็นหญิงอาชีพโสเภณีที่ทำงานในรูปแบบที่ต่างกัน คือ อาชีพสาวคาราโอเกะ อาชีพสาวอาบอบนวด หญิงอาชีพโสเภณีข้างถนน อาชีพสาวเดินอะโกโก และอาชีพสาวเดินรูดเสา เรื่องราวชีวิตการก้าวเข้ามาทำงานเป็นหญิงอาชีพโสเภณี อาจะด้วยการที่ผู้วิจัยเป็นผู้หญิงด้วยกันจึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสะเทือนใจกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก หญิงอาชีพหญิงโสเภณีส่วนมากไม่ได้มีความสุขกับอาชีพนี้เลย แต่ต้องจำใจเพราะมีความจำเป็นในชีวิต และยังต้องอดทนต่อการถูกเหยียดหยามจากลูกค้า หรือแม้แต่การถูกใช้ความรุนแรง ทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ ผู้วิจัยมีความสะเทือนใจเป็นอย่างมากกับเรื่องราวชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณี และเกิดเป็นแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อที่จะได้บอกเล่าเรื่องราวชีวิตของหญิงบริการทางเพศ ไม่ว่าจะร่างกายจะโรยราไปตามวัยขนาดไหน หรือถูกทำร้ายให้เจ็บช้ำทั้งร่างกายและทางจิตใจ ก็ยังต้องทนทำงานเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสังคมจะได้รับรู้ถึงแง่มุมต่างๆ ของผู้หญิงอาชีพนี้ ที่ได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจจิตใจ

จากการประสบการณ์ของผู้วิจัยตั้งแต่อายุ 19 ปี จนถึงอายุ 24 ปี ที่ผ่านการสังเกตวิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณี การได้รับฟังเรื่องราวของหญิงอาชีพโสเภณีเป็นจำนวน 8 คน และการศึกษาเอกสาร งานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหญิงอาชีพโสเภณี ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณีซึ่งต้องพบกับความรุนแรงทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ เป็นอย่างมาก หญิงอาชีพโสเภณีต้องอดทนกับความรุนแรงนี้เพื่อหาเงินมาส่งเสียเลี้ยงดูครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจจะเหนื่อยล้า และบอบช้ำก็ยังคงต้องออกไปทำงาน จากงานวิจัยของ จารุวรรณ ขำเพชร ได้บอกเล่าเรื่องราวชีวิตของ หญิงอาชีพเดินอะโกโกในซอยดาวบอย ว่า “เด็กที่มาทำงานที่นี่เป็นการจนตรอกทั้งสิ้น” (จารุวรรณ ขำเพชร. 2555: 146-147) ซึ่งถ้าเป็นไปได้หญิงส่วนมากก็ไม่อยากจะต้องมาทำงานอาชีพนี้ ผู้วิจัยจึงมีความหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสังคมจะตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี และทำความเข้าใจ หญิงอาชีพโสเภณี ไม่ดูถูก เพราะอาชีพ นี้ส่วนใหญ่ ก็เป็นแม่ หรือแม้แต่เป็นหัวหน้า ครอบครัว

สังคมจึงควรตระหนักว่าการใช้ชีวิตอยู่ร่วมสังคมเดียวกันกับผู้ทำงานอาชีพนี้จะไม่เกิดปัญหาถ้าไม่เกิดการดูหมิ่น หรือการพุดจาตู่ถูกหยาบคาย เพราะสิ่งเหล่านี้ก็เป็นอีกหนึ่งความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อจิตใจ หญิงอาชีพโสเภณีก็มีความรู้สึกและฝันถึงอนาคตที่ดีเหมือนคนอื่นๆ ในสังคม

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ พอจะประมวลปัญหาเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีได้ดังนี้ ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีนั่นถึงจะเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันประเทศไทยก็ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความศิวิไลซ์มีความเจริญและมีสิ่งๆ ที่เรียกว่าสิทธิเสรีภาพ สิทธิสตรี แต่ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีกลับถูกรังเกียจ ถูกเหยียดหยาม ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีหลายคนถูกระทำ ความรุนแรงจากลูกค้า อาจจะเป็นเพราะความเชื่อที่ผิดว่าตนเองคือลูกค้าคือผู้ซื้อยอมมีอำนาจทำทุกอย่างกับสิ่งที่ตัวเองซื้อซึ่งมันคือการกระทำที่ผิด ผู้ซื้อบริการควรจะเคารพในสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิสตรี หญิงอาชีพโสเภณีก็เหมือนผู้หญิงคนอื่นๆ ที่ประกอบอาชีพทำมาหากินเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายและเลี้ยงดูครอบครัว เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาการกระทำรุนแรงทางร่างกาย และทางจิตใจ จะได้หมดไป หรืออาจจะเป็นการช่วยบรรเทาปัญหาจากสังคมไทยได้

ปัญหาทั้งหลายดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง ความรุนแรงในงานขายบริการของหญิงอาชีพโสเภณี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความรุนแรงที่ผู้ประกอบอาชีพหญิงโสเภณีได้รับทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ ที่ถูกทำให้ให้บอบช้ำ ที่มีอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน และนำแนวคิดดังกล่าวมาสร้างเป็นผลงานสร้างสรรค์ ศิลปะชอพลด์เจอร์ (Soft Sculpture) เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึง และเข้าใจความรุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้รับทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เป็นแนวทางในการที่สังคม หรือผู้ที่ได้รับชมผลงานศิลปะเกิดความตระหนักว่าควรจะมีประนีประนอมต่อการปฏิบัติต่อผู้หญิงที่ประกอบอาชีพนี้ โดยสะท้อนเรื่องราวผ่านผลงานสร้างสรรค์ศิลปะชอพลด์เจอร์ (Soft Sculpture) ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่มในรูปแบบของตุ๊กตาผ้า ที่มีรอยรอยของความรุนแรงผ่านกระบวนการเย็บปักถักร้อยที่เส้นด้ายขาดวันหลุดลุ่ย เนื้อผ้าเหี่ยวยุบ ร่องรอยของการฉีกขาดของเนื้อผ้า และให้ผู้ชมผลงานศิลปะได้มีปฏิสัมพันธ์กับตัวผลงานตุ๊กตา เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงวิถีชีวิตของผู้คนเหล่านั้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความรุนแรงที่เกิดกับหญิงอาชีพโสเภณี ที่ได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ
2. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณี

3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) เรื่องกรณีศึกษาความรุนแรงในงานขายบริการของอาชีพโสเภณี แล้วนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อให้สังคมและผู้ชมผลงานได้ตระหนักรู้ถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณีผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่มในรูปแบบของตุ๊กตาผ้า ที่มีรอยรอยของความรุนแรงผ่านกระบวนการเย็บปักที่เส้นด้ายขาดวินหลุดลุ่ย และให้ผู้ชมผลงานศิลปะได้มีปฏิสัมพันธ์กับตัวผลงาน เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงวิถีชีวิตของผู้คนเหล่านั้น และความรุนแรงที่ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีได้รับจากการทำงาน และเป็นแนวทางในการประนีประนอมต่อการปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยได้สะท้อนออกมาทางผลงานศิลปะ

ความสำคัญของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาให้ได้ซึ่งความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความรุนแรงในงานขายบริการของอาชีพโสเภณีที่มีผลต่อสภาวะจิตใจและร่างกายของผู้ประกอบอาชีพนี้
2. เป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่ศึกษาเรื่องความรุนแรงในงานขายบริการของหญิงอาชีพโสเภณี และนำไปต่อยอดในการศึกษาเรื่องความรุนแรงในบริบทอื่นๆ ของสังคมเช่นครอบครัว
3. เพื่อสะท้อนถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในงานขายบริการของหญิงอาชีพโสเภณี และสามารถสื่อให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงสภาวะของความรุนแรงต่อผู้ที่อ่อนแอ อันจะส่งผลให้สภาวะเหล่านี้ลดและบรรเทาลงได้
4. เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) เพื่อสะท้อนถึงความรุนแรงในงานขายบริการของหญิงอาชีพโสเภณีทั้งทางร่างกายและจิตใจ
5. เพื่อเป็นแนวทางในการให้สังคมหรือผู้ที่มาชมผลงานศิลปะเกิดความตระหนักรู้และตระหนักว่าควรจะประนีประนอมต่อการปฏิบัติต่อผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณี
6. เพื่อให้ผู้คนในสังคมได้ตระหนักและเคารพในสิทธิมนุษยชน และกฎหมาย

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ประสพการณ์ตั้งแต่เด็กของผู้วิจัยที่ได้เห็นและรับรู้เรื่องราววิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีที่อยู่ละแวกบ้านของผู้วิจัย จากการสัมภาษณ์หญิงอาชีพโสเภณี เอกสาร ตำราทางวิชาการ และการสืบค้นจากสื่อต่างๆ ที่มีทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องความรุนแรงในงานขายบริการของอาชีพโสเภณี

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ อาจารย์ นิสิต นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่สามารถเข้าชมงานนิทรรศการศิลปะได้

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ อาจารย์ นิสิต นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่เข้าชมงานนิทรรศการศิลปะ เพื่อเป็นผู้เลือกประเมินผลงานแบบ สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Haphazard or Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ ภาพร่างผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นในเรื่องกรณีศึกษาความรุนแรงในงานของอาชีพอหิงโสภณ

1.1 เทคนิคศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture)

1.2 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) กระดาษวาดเขียน ดินสอยางลบสายวัด ด้ายต่างๆ เข็มแบบต่างๆ เข็มหมุดกรรไกรผ้า หนู ไยสังเคราะห์

1.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวาดภาพร่าง แล้วนำมาเย็บเป็นผลงานศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) ตามแบบร่าง เพื่อแสดงนิทรรศการต่อไป

2. ตัวแปรตาม คือคุณค่าทางศิลปะ คุณงามความดีของงานศิลปะชิ้นนั้นๆ ที่ให้ความรู้สึก และสื่อความหมายทำให้ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการศิลปะได้รับรู้ถึงปัญหาเรื่องความรุนแรงในงานของอาชีพอหิงโสภณ และเมื่อผู้ชมนิทรรศการได้รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ปัญหาดังกล่าวอาจได้รับการบรรเทาให้ลดน้อยลงมาจากสังคมไทย

3. ตัวแปรควบคุม ได้แก่ สถานที่ และ ตำแหน่งที่จัดตั้ง ในการจัดแสดงภาพผลงานศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture)

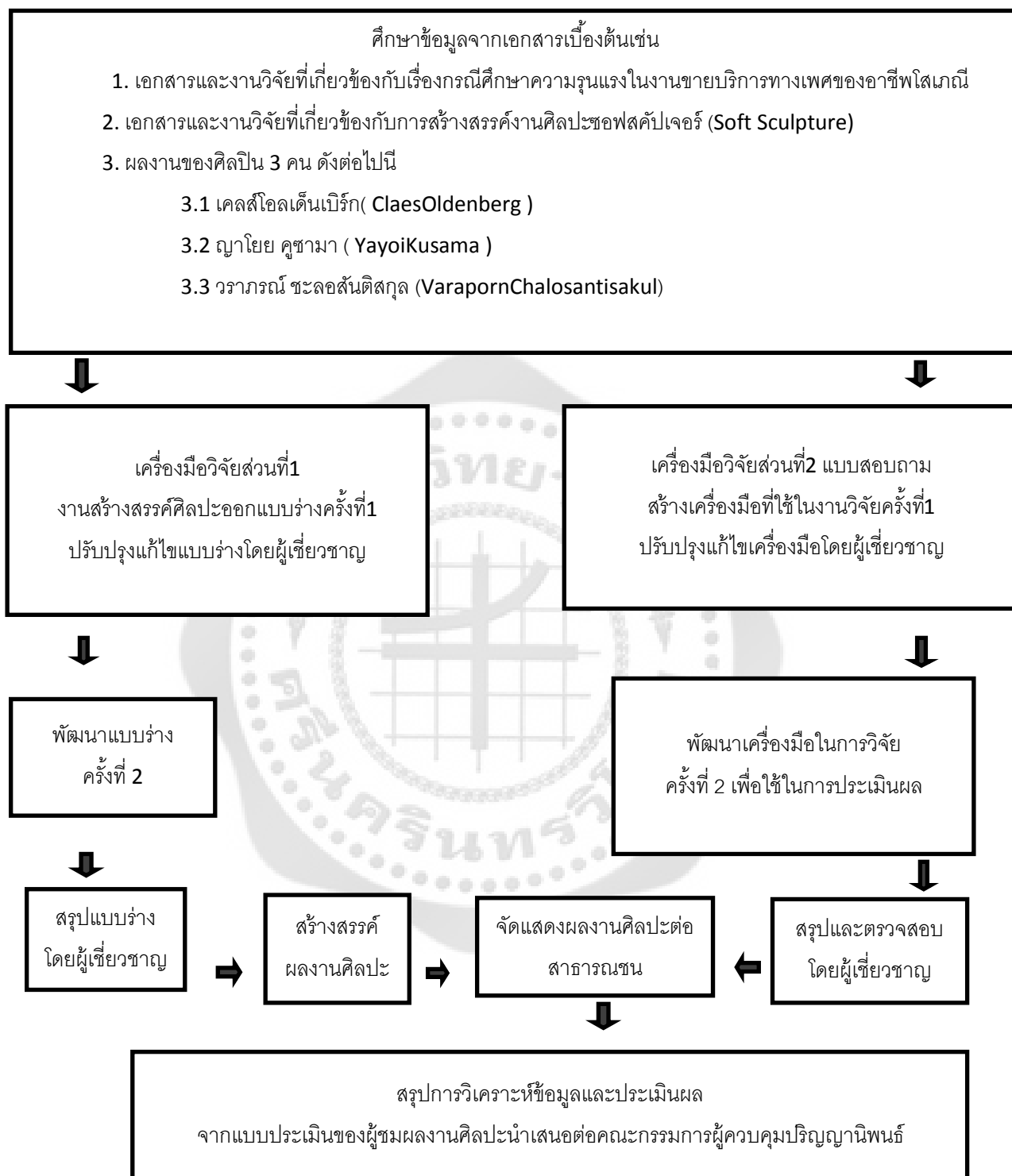
ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์กรณีศึกษาเรื่องความรุนแรงในงานขายบริการของหญิงอาชีพอหิงโสภณ เป็นการศึกษาถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการศึกษาความรู้ทางทฤษฎีศิลป์ และผลงานศิลปะรูปแบบศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) เพื่อนำแนวคิดของศิลปินเหล่านี้มาสร้างเป็นผลงานศิลปะ เป็นเครื่องมือให้ผู้ดูได้เห็นและตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงอาชีพอหิงโสภณ เป็นอาชีพอหิงโสภณที่ผู้หญิงจะต้องแบกรับความเจ็บปวดมากมายทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลจากประสบการณ์ตั้งแต่เด็กของผู้วิจัยที่ได้เห็นและรับรู้เรื่องราววิถีชีวิตของหญิงอาชีพอหิงโสภณที่อยู่ละแวกบ้านของผู้วิจัย จากการสัมภาษณ์หญิง

อาชีพโสเภณีจำนวน 8 คน ที่ประกอบอาชีพเป็น สาวอาบอบนวด สาวคาราโอเกะ โสเภณีที่หาผู้บริการ แยกข้างถนนสาวเดินอะโกโก้ และสาวเดินรูดเสารวมทั้งตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับความรุนแรง การสืบค้นจากสื่อต่างๆ และนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นภาพร่างจำนวน 10 ชิ้น โดยมี ขนาดต่างกัน แล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากภาพ ร่างทั้งหมดให้เหลือ 8 ภาพ แล้วนำมาสร้างเป็นผลงานจริง เป็นผลงานสร้างสรรค์เทคนิคซอฟต์สculpเจอร์ (Soft Sculpture) ขนาดแปดฟุต 1 ชุดผลงานประกอบไปด้วย 8 ชิ้น ในรูปแบบของตุ๊กตาผ้า โดยผลงาน ประติมากรรมอ่อนนุ่มที่ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ชิ้นนี้เพื่อนำเสนอภาพตัวแทนของหญิงบริการทางเพศที่ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ และบอกเล่าเรื่องราวความรุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้รับทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ผ่านการเย็บปักถักร้อยที่มีริ้วรอยของเส้นด้ายขาดหลุดลุ่ย เนื้อผ้าที่ขาดวิน ผิวนองเนื้อผ้าที่ เหี่ยวเหี่ยว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

โสเภณี หมายถึง หญิงที่รับจ้างสำเร็จความใคร่ของผู้อื่นในทางกามารมณ์หรือประโยชน์อื่นใด รวมไปถึงอาชีพแอบแฝงที่มีการขายบริการทางเพศคือ 1.อาชีพสาวอาบอบนวด 2.อาชีพสาวคาราโอเกะ 3.หญิงอาชีพโสเภณีที่หาจับแลกข้างถนน 4.อาชีพสาวเดินรูดเส้า และ เต็มอะโกโก้

ความรุนแรง หมายถึง เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใดๆ ก็ตามที่จะละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ หรือทางเพศ และนำมาซึ่งอันตรายหรือความทุกข์ทรมานต่อผู้ถูกกระทำทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ

สิทธิส่วนบุคคล หมายถึง สิทธิของบุคคลที่ประกอบไปด้วยสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว

สิทธิสตรี หมายถึง สิทธิในเรื่องต่างๆ ที่ผู้หญิงพึงมีเหมือนข้อกำหนดสำหรับผู้หญิงที่มีไว้ ป้องกันการกระทำในเรื่องที่ไม่ดีจากฝ่ายชาย เช่น การใช้ความรุนแรง การเอารัดเอาเปรียบ การล่วงละเมิดทางเพศ และสังคมที่ปิดกั้นไม่ยอมรับในสิทธิของผู้หญิง

ศิลปะซอฟต์สкульпเจอร์ (Soft Sculpture) หมายถึง ประติมากรรมอ่อนนุ่มคืองานประติมากรรมประเภทหนึ่งซึ่งสร้างสรรค์โดยการใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม เช่น ผ้า โฟม นุ่น เส้นใย กระดาษ ฯลฯ เป็นวัสดุที่มีความอ่อนนุ่มไม่แข็งกระด้าง งานประติมากรรมอ่อนนุ่ม หรือ ซอฟต์สкульпเจอร์ (Soft Sculpture) เป็นประติมากรรมละมุน ที่นุ่มนวล บางเบา เคลื่อนไหว ยืดหยุ่น แปรเปลี่ยนรูปทรงได้ เปรียบคล้ายสตรี การสร้างสรรค์งานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่มนั้นโดยมากจะใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่มที่สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะประติมากรรมตามกระบวนการทางทัศนศิลป์ ที่ทำให้เกิดเป็นรูปทรง มิติ หรือ มวลปริมาตร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหญิงอาชีพโสเภณี

- 1.1 ความหมายของหญิงอาชีพโสเภณี
- 1.2 ประวัติความเป็นมาของหญิงอาชีพโสเภณี
- 1.3 จำนวนของหญิงอาชีพโสเภณี
- 1.4 การแบ่งกลุ่มของหญิงอาชีพโสเภณี
- 1.5 รูปแบบการทำงานของหญิงอาชีพโสเภณี
- 1.6 กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณี
- 1.7 ปัจจัยของการค้าประเวณีของหญิงอาชีพโสเภณีในประเทศไทย
- 1.8 การนำผู้หญิงมาเพื่อประกอบอาชีพโสเภณี
- 1.9 สภาพปัญหาของหญิงอาชีพโสเภณี
- 1.10 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตต่อการเป็นหญิงอาชีพโสเภณี

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

- 2.1 ความหมายของความรุนแรงต่อหญิง
- 2.2 ประเภทของความรุนแรงต่อหญิง
- 2.3 ระดับความรุนแรงต่อหญิง
- 2.4 รูปแบบของความรุนแรงต่อหญิง
- 2.5 สาเหตุของการเกิดความรุนแรงต่อหญิง
- 2.6 ผลกระทบของความรุนแรงต่อหญิง
- 2.7 ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน ซอฟสคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture)

- 3.1 ความหมายและประวัติความเป็นมาของงาน ซอฟสคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture)
- 3.2 กลวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ซอฟสคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture)
- 3.3 ศิลปิน ซอฟสคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) และรูปแบบผลงาน
- 3.4 การสร้างแบบสอบถาม
- 3.5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหญิงอาชีพโสเภณี

1.1 ความหมายของหญิงอาชีพโสเภณี

ตามพระราชบัญญัติป้องกันสัจจโรค รศ.27 มาตรา 4 ระบุว่า หญิงนครโสเภณี หมายถึง หญิงที่รับจ้างทำชำเรา สำนอนโดยได้รับเงินผลประโยชน์เป็นค่าจ้าง

โสเภณีเป็นคำย่อที่มาจากภาษาบาลีว่า “นครโสภินี” ตามความหมายของศัพท์ แปลว่า “งาม” (กรมศิลปากร. 2505: 303) แต่ความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไป หมายถึง หญิงที่ทำการค้าประเวณี

ปทานุกรมกฎหมายของ บัลเลนไทน์ (Ballentine. 1948) บัญญัติว่า หญิงนครโสเภณี คือหญิงที่หาเงินในทางร่วมประเวณีโดยไม่เลือกหน้า

ปทานุกรมกฎหมายของ วาร์ตัน (Wharton. 1957) บัญญัติว่า หญิงนครโสเภณี คือหญิงที่ยอมขายประเวณีโดยไม่เลือกหน้าเพื่อหวังทรัพย์สมบัติ

ส่วนคำว่า การค้าประเวณี นั้นตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2530 หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางอารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำนอน เพื่อสินจ้างนั้นไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำ หรือผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ (นงเยาว์ สุมภูทอง. 2537: 36-37)

1.2 ประวัติความเป็นมาของหญิงอาชีพโสเภณี

มีคำกล่าวที่พูดกันต่อๆ มาแต่ก็หาที่มาไม่ได้ว่า “โสเภณีเป็นอาชีพที่เก่าแก่ที่สุดในโลก” เราไม่มีทางรู้ว่าอาชีพนี้เก่าแก่มากนานเท่าใด แต่ที่แน่ๆ คือในอินเดียมีโสเภณีมาก่อนพุทธกาลแล้ว ส่วนในยุโรปเท่าที่มีหลักฐานก็พบว่า สมัยกรีก-โรมัน ก็มีโสเภณีอยู่แล้ว ในสมัยก่อนโสเภณีจะอยู่ตามวิหาร อารามเทพเจ้า โดยมีภารกิจ คือการให้บริการและรับรองผู้ชายที่มานูชาและถวายเงินแด่เทพเจ้า งานที่พวกเธอทำเป็นสิ่งที่คนในสังคมยุคนั้นชื่นชม เพราะเป็นการประกอบภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ถวายแด่องค์เทพเจ้า ภายหลังจึงได้มีผู้ขยับขยายกิจกรรมการให้บริการเพื่อรับบริจาคเงินออกมานอกวัด โดยจัดตั้งเป็นสำนักขึ้นเมื่อประมาณ 2,600 ปีมาแล้ว แต่เงินรายได้จากสำนักก็ยังส่งเข้าไปถวายเทพเจ้า เป็นการบำรุงวัดอารามของพวกเขานั่นเอง ส่วนในอินเดียเชื่อกันว่าโสเภณีมีมาก่อนสมัยพุทธกาล เพราะในช่วงที่พระพุทธเจ้าทรงพระชนม์อยู่นั้น มีหลักฐานว่ามีหญิงโสเภณีหลายคนเข้ามาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา คำว่าโสเภณีนี้นั้นมาจากคำว่า “โสภินี” มีคำเต็มว่า “นครโสภินี” แปลตรงตัวก็คือ “หญิงงามประจำเมือง” กล่าวกันว่าคำว่าโสเภณีนี้นั้น กษัตริย์แคว้นวัชชีในอินเดีย เป็นผู้พระราชทานให้แก่หญิงงามประจำเมืองของพระองค์เป็นครั้งแรกความเป็นมาของหญิงงามประจำเมืองมีอยู่ว่า ตามแคว้นต่างๆ ในอินเดียโบราณจะมีหญิงสาวที่มีความงามและความเฉลียวฉลาดเป็นเลิศกว่าหญิงใด นอกจากนั้นยังเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่างๆ อีก 64 สาขา ซึ่งก็รวมทั้งคัมภีร์กามสูตรด้วย

หญิงที่มีคุณสมบัติเช่นนี้ทำให้เป็นที่หมายปองแย่งชิงกันของกษัตริย์ และเจ้าชายจากแคว้นต่างๆ ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาการรบราฆ่าฟัน ทุกคนจึงตกลงกันยกนางขึ้นเป็นสมบัติสาธารณะเพื่อที่นางจะได้รับรองทุกคนได้โดยไม่ถูกคนหนึ่งคนใดผูกขาด หญิงงามผู้มากคุณสมบัติดังกล่าวจึงได้รับตำแหน่งโสเภณีหรือหญิงงามประจำเมืองไปในที่สุด อย่างไรก็ตาม หญิงที่มีตำแหน่งโสเภณีในยุคนั้นเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีฐานะสูงมากในสังคม บางคนมีค่าตัวเท่ากับครึ่งหนึ่งของแคว้นๆ หนึ่งที่เดียว นอกจากตำแหน่งโสเภณีแล้วก็มีหญิงอีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า “คณิกา” หญิงกลุ่มนี้จะมีฐานะต่ำกว่าโสเภณี เพราะเป็นหญิงที่ให้บริการสามีขุนท้าวไป(สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.) การเกิดหญิงอาชีพโสเภณีนั่นก็สืบเนื่องมาจากสังคมของชายเป็นใหญ่ นั่นได้เป็นตัวกำหนดฐานะหน้าที่ให้ จึงจะเห็นได้ว่าหญิงอาชีพโสเภณีนั่นจะอยู่ในวัดหรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกษัตริย์และราชวงศ์ในวัง ตระกูลเศรษฐี หรือกับคนเดินถนนทั่วไปก็ตาม จากอดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งก็เป็นเวลากว่าพันปีมาแล้วที่มีเรื่องราวของหญิงอาชีพโสเภณี

หญิงอาชีพโสเภณีในพุทธศาสนาในพระไตรปิฎกก็มีการกล่าวถึงโสเภณีหลายคนที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าเองก็เคยรับนิมนต์นางอัมพปาลี ซึ่งเป็นหญิงโสเภณีไปฉันภัตตาหาร นางอัมพปาลีนี้ในภายหลังได้บวชเป็นภิกษุณีและบรรลุอรหัตต์ในที่สุด จะเห็นว่าพุทธศาสนาเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสทัดเทียมในการที่จะพ้นทุกข์ด้วยการปฏิบัติธรรมไม่จำกัดเพศ ชั้นวรรณะ หรือ อาชีพ อย่างไรก็ตาม มีความเชื่อที่สืบทอดกันมาว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงต้องมาเป็นโสเภณีเพราะกรรมที่เคยสาปแช่ง คำว่า กล่าวคำหยาบคายต่อภิกษุณีมาในชาติปางก่อน เลยต้องใช้กรรมด้วยการเป็นโสเภณี การเกิดเป็นผู้หญิงสำหรับคนไทยเรารู้สึกว่ามีกรรมมากกว่าผู้ชายอยู่แล้ว ผู้หญิงที่ต้องมาเป็นโสเภณีจึงเชื่อว่าตนเองมีกรรมหนักหนาสาหัสยิ่งกว่าผู้หญิงทั่วไป ความเชื่อเช่นนี้ทำให้โสเภณีเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่นิยมการทำบุญมากเป็นพิเศษมาตั้งแต่โบราณ เช่น วัดคณิกาผล หรือ วัดใหม่ยายแพ่งและ วัดกันมายูตาราม สองวัดนี้เป็นวัดที่สร้างโดยเจ้าของสำนักโสเภณีในสมัยรัชกาลที่ 4 เนื่องมาจากการประกอบธุรกิจจนร่ำรวย คดีการทำบุญสร้างวัดทอดกฐิน ผ้าป่า บริจาคเงินสร้างโบสถ์ กำแพง วิหาร ให้กับวัด ในกลุ่มผู้หญิงที่มีอาชีพโสเภณีมีมานานสืบทอดจนถึงปัจจุบัน ก็เพราะเชื่อว่ามีเวรกรรมจากชาติก่อน ทางแก้จึงต้องทำบุญมากๆ ชาติหน้าจะได้ไม่ต้องไปใช้เวรกรรมแบบนี้อีก (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.) อาจจะมีหลายคนตั้งคำถามในใจว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แต่ทำไมถึงมีหญิงอาชีพโสเภณีมากมายนัก ความจริงแล้วศาสนาพุทธไม่ได้มีข้อห้ามหรือรังเกียจคนที่เป็นหญิงอาชีพโสเภณีเลย แต่ก็ได้สนับสนุนเช่นกันแต่ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่กลับมองหญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีว่าหน้ารังเกียจ

หญิงอาชีพโสเภณีไทยไม่มีประวัติศาสตร์หน้าไหนของไทยที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าอาชีพโสเภณีเริ่มมีขึ้นครั้งแรกเมื่อไร แต่ถ้าเราเชื่อกันว่ามีนางนพมาศในสุโขทัยจริง ก็ต้องเชื่อว่าในสมัยนั้นมีโสเภณีแล้ว เพราะในประวัติศาสตร์นางนพมาศ หรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์ ได้กล่าวถึงบุตรธิดาของหญิงโสเภณีและหญิงที่ชอบสำส่อนกับชายที่เป็นทาสไว้ว่า “อันบุตรธิดาของหญิงสองจำพวกนี้ มหาชนมีความรังเกียจนักเรียกว่าคนอนาจาร ” ในสมัยอยุธยาคำว่า “หญิงนครโสเภณี ” ก็มีปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงบพพระอัยการผัวเมีย ซึ่งบัญญัติขึ้นในสมัยพระเจ้าอู่ทอง ในปี พุทธศักราช 1904 รวมถึงในกฎหมายลักษณะพยานที่มีมาตั้งแต่ พุทธศักราช 1894 ก่อนกฎหมายตราสามดวงอีกด้วย ซึ่งก็ได้ระบุว่าโสเภณีเป็นหนึ่งในจำนวนคน 24 ประเภทที่ไม่สามารถนำมาเป็นพยานได้ ส่วนการมีสำนักและจำนวนโสเภณีนั้นมีหลักฐานที่กล่าวถึงชัดเจนในสมัยต่อมา เช่น ลาดูแบร์ราชทูตฝรั่งเศสที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้เล่าไว้ในจดหมายเหตุว่า “มีความชอบธรรมที่จะเกณฑ์ให้สตรีที่คนซื้อมานั้นเป็นหญิงแพศยา หาเงินได้” หญิงที่เป็นโสเภณีนอกจากการซื้อหญิงทั่วไปแล้วยังสามารถซื้อหญิงที่สามีนำมาขายเป็นทาสได้อีกด้วย ส่วนจำนวนช่องหรือสำนักนั้น จากหนังสือการให้การขุนหลวงวัดประดู่ทรงธรรมก็บอกว่ามีอยู่ 4 โรง เช่น บริเวณตลาดบ้านจีน ใกล้ท่าเรือซึ่งเป็นชุมชนของชาวจีนมากกว่าชาวไทย สำนักโสเภณีเหล่านี้ต้องได้รับอนุญาตและเสียภาษีให้กับหลวงด้วย ธรรมเนียมการปฏิบัติเช่นนี้ก็มีสืบต่อมาจนถึงสมัยช่วงต้นรัตนโกสินทร์ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.) จากการมองอดีตทางประวัติศาสตร์ของไทยนอกจากจะมีการแบ่งแยกคนออกเป็นชนชั้นต่างๆ ตามศักดินา คือกษัตริย์ ขุนนาง ไพร่และทาสแล้ว ค่านิยมของคนในสมัยนั้นยังจัดให้หญิงอาชีพโสเภณีน้นต่ำกว่าทาส นอกจากหญิงอาชีพโสเภณีจะต่ำกว่าทาสแล้ว ยังต่ำในทางศีลธรรมที่สังคมในสมัยนั้นขีดเส้นได้ไว้ให้กับผู้หญิงที่ประกอบอาชีพเป็นโสเภณี นั่นคือถือว่า โสเภณีเป็นหญิงแพศยา สำส่อน รับข้าเราบุรุษเพราะสินจ้าง หญิงอาชีพโสเภณีจึงถูกตราประทับว่าเป็น “หญิงคนชั่ว” หรือ “หญิงคนบาป” สังคมไทยได้แบ่งแยกหญิงอาชีพโสเภณีออกจากหญิงที่ดีของสังคมนับตั้งแต่บันทึกหน้าแรกของประวัติศาสตร์เลย ก็ว่าได้ จะได้เห็นวาทะของหญิงอาชีพโสเภณีในประวัติศาสตร์ไทยนั้น หญิงอาชีพโสเภณีจะถูกประณามจากสังคม และเป็นที่ยังเกลียดชังเหยียดหยามไม่เว้นแม้แต่กระทั่งครอบครัว และญาติ ของหญิงอาชีพโสเภณีด้วย การรังเกียจและไม่ยอมรับนี้ก็ยังปรากฏอยู่แม้แต่ในกฎหมายที่ใช้กันอยู่สมัยนั้น

หญิงอาชีพโสเภณีจดทะเบียนอาณัติกรอญยาล่มสลายในปี พุทธศักราช 2310 ไฟสงครามในครั้งนั้นเผาผลาญบ้านเมืองจนราบเป็นหน้ากลองยากที่จะบูรณะฟื้นฟู จึงต้องทิ้งอยุธยา มาสร้างกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ในที่สุด อะไรที่กรุงศรีอยุธยาเคยมี รัตนโกสินทร์ก็มีเช่นเดียวกันไม่เว้นแม้แต่โสเภณี แต่โสเภณีช่วงนั้นคาดว่ามิได้มากนักโดยเฉพาะในช่วงรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 เนื่องจากประชากรมีน้อย และผู้ชายที่มียศถาบรรดาศักดิ์ ก็มักเลี้ยงผู้หญิงเป็นเมียไว้ที่บ้านจำนวนมาก ไม่จำเป็นต้องไปเที่ยวโสเภณี คนจีนจึงเป็นลูกค้าประจำของสำนักโสเภณี ในสมัยรัชกาลที่ 4 สนธิสัญญาเบาว์ริงเรื่องทำให้ไทยต้องเปิดประเทศค้าขายกับต่างชาติมากขึ้น ในช่วงนั้นชาวจีนจากแผ่นดินใหญ่เริ่มหลั่งไหลเข้ามาในไทยเพิ่มขึ้นด้วย มีหลักฐานว่าในปลายรัชกาลที่ 4 มีคนจีนอยู่ประมาณ 7 หมื่นคนแล้ว โดยมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ย่านสำเพ็ง ชาวจีนพวกนี้เข้ามาแบบเลื้อยผืนหมอนใบ และไม่ได้เอาเมียหรือครอบครัวมาด้วย ชาวจีนพวกนี้จึงเป็นลูกค้าประจำของโสเภณี เมื่อลูกค้ามีจำนวนมากขึ้น ก็จำเป็นที่จำนวนโสเภณีต้องเพิ่มตามไปด้วยเพื่อให้พอเพียง ย่านที่มีชาวจีนอาศัยอยู่จึงมักมีสำนักโสเภณีเปิดบริการอยู่มากเป็นพิเศษ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ก็มีการพัฒนาปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยตามแบบตะวันตกเช่น การสร้างถนน สะพาน ทางรถไฟ ไฟฟ้า ประปา แรงงานกุลี ชาวจีนจึงเป็นที่ต้องการมากขึ้นตามไปด้วย จึงแน่นอนว่าสมัยนี้จะมีโสเภณีเพิ่มขึ้น หลักฐานที่ชัดเจนก็คือ พระราชบัญญัติสัญญาจรโรค ร.ศ. 127 ที่ออกมาทั้งควบคุมจำนวนช่อง จำนวนโสเภณี และกามโรคที่กลายเป็นโรคร้ายแรงในยุคนั้น ข้อกำหนดประการหนึ่งในกฎหมายก็คือ ให้ทุกสำนักที่มีหญิงโสเภณีหรือ โรงหญิงนครโสเภณี ต้องแขวนโคมสีเป็นเครื่องหมายให้เจ้าพนักงานสังเกตได้โดยไม่บังคับเรื่องสีโคม แต่ครั้งแรกที่กำหนดเจ้าหน้าที่ทำโคมเป็นสีเขียวให้เป็นตัวอย่าง บรรดาสำนักรู้จึงทำตามเป็นสีเขียวเหมือนกันไปหมด ตามตรอกซอกซอยย่านที่มีโสเภณียามค่ำคืนจะจุดโคมไฟสีเขียวกันทั้งตรอกจนกลายเป็นชื่อไปเลยก็มี เช่น ตรอกน้ำแฉ ก็คือตรอกโคมเขียวนั่นเอง ผู้หญิงที่ขายบริการในสำนักโคมเขียวจึงกลายเป็น “หญิงโคมเขียว” ไปด้วย และที่กฎหมายฉบับนี้พยายามทำมาแล้วก็คือให้โสเภณีทุกคนต้องจดทะเบียนมีใบอนุญาต และต้องเสียภาษีรายได้ให้กับหลวง ที่เรียกว่า “ภาษีบำรุงถนน” นั้นเอง (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.) ประเทศไทยจึงมีหญิงอาชีพโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมายและได้รับการยอมรับว่าเป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายเป็นครั้งแรกในยุคนั้น และอาจจะเป็นครั้งเดียวที่ประเทศไทยจะมีหญิงอาชีพโสเภณีถูกกฎหมายก็เป็นได้

ความเปลี่ยนแปลงของอาชีพหญิงโสเภณีการมีทาสทำให้ชาวต่างชาติโดยเฉพาะทางยุโรปมองภาพประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่ป่าเถื่อนด้อยพัฒนา รัชกาลที่ 5 จึงทรงประกาศเลิกทาสในปี พุทธศักราช 2417 ให้ทาสทุกคนได้มีโอกาสเป็นไทแก้ตัว อย่างไรก็ตามกฎหมายเลิกทาสที่ออกมาไม่สามารถปลดปล่อยผู้หญิงกลุ่มหนึ่งที่ถูกนายเงินซื้อมาเป็นโสเภณีในสำนักได้ ทั้งๆ ที่ผู้หญิงกลุ่มนี้ก็ไม่ต่างจากทาสคนอื่นเลย ทั้งนี้เพราะนายเงินได้ทำสัญญาผูกมัดหญิงเหล่านี้ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะ

สัญญาจ้างงานรับเงินล่วงหน้า ผู้หญิงเหล่านี้มักเป็นผู้หญิงไพร่จากชนบทยากจน เมื่อมีสัญญาผูกมัด จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะปลดปล่อยเหมือนทาสคนอื่นได้ ผู้หญิงที่เคยเป็นทาสรับใช้หรือเป็นเมียทาสของ นายเงินบางคน เมื่อได้รับการปลดปล่อยกับเกิดปัญหาขึ้นเพราะไม่มีทางไป ไม่มีที่พึ่ง เคียงคว้าง เพราะ กลับไปหาครอบครัวไม่ได้ ก็จำต้องมาขายตัวให้นายเงินที่เป็นเจ้าของสำนักหรือโรงโสเภณีอีก ในช่วงนี้ จำนวนโสเภณีโดยเฉพาะโสเภณีไทยจึงเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม เพราะมีทั้งโสเภณีที่ถูกพามาจากชนบท โดยการหลอกให้มาทำงานมีสัญญาจ้างส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็คือหญิงทาสที่ได้รับการปลดปล่อย นั้นเอง การเพิ่มขึ้นของโสเภณีและโรงหญิงโสเภณีจึงทำให้ต้องตราพระราชบัญญัติสัญญาจรโรค รศ.127 ออกมาเพื่อควบคุมกิจการและการระบาดของกามโรค ในหลังสมัยรัชกาลที่ 5 กระแสนิยมตามแบบ ตะวันตกโดยเฉพาะเรื่องสิทธิสตรีมาแรงจนเกิดมีการเรียกร้องกันมากขึ้น หลังการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง ปี พ.ศ. 2475 ได้ 3 ปี ประเทศไทยก็ประกาศใช้กฎหมายผัวเดียวเมียเดียว ผู้ชายหมดสิทธิ์ที่จะสะสมเมียไว้ในบ้านเป็นฮาเร็มเหมือนก่อน ส่วนผู้หญิงที่ถูกเลี้ยงไว้เป็นเมียเล็กเมียน้อยในบ้านก็แตก กระสานซ่านเซ็นออกมา หลายคนบ่าวน้ำเข้าสำนักเป็นโสเภณี ผู้ชายก็เดินตามผู้หญิงเข้าไปเที่ยวเพื่อ ชดเชยกับการสูญเสียหญิงบำเรอในบ้านของตนไป ผู้ที่ได้รับผลดีที่สุดก็คือเจ้าของกิจการสำนักบริการ นั้นเอง เมื่อกิจการดีมีแขกมาอุดหนุนจำนวนมากก็ทำให้เกิดความต้องการผู้หญิงมาเพิ่มหรือเปลี่ยน หน้าใหม่ๆ เพื่อบริการแขกที่มาเที่ยวเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ผลสืบเนื่องก็คือ ทั้งจำนวนโสเภณีและ สำนักมีมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2476 สันนิบาตชาติรายงานว่า เฉพาะสำนักโสเภณีที่จดทะเบียนโดยถูก กฎหมายในกรุงเทพมหานครก็มีถึง 151 แห่งแล้ว (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.) ไม่ว่าประเทศไทยจะเลิกทาสหรือมีการเปลี่ยนระบบการปกครอง ที่ทำให้ประเทศไทย เจริญก้าวหน้าขึ้นแต่ก็ดูเหมือนจะไม่มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงไปเลยสำหรับหญิงอาชีพโสเภณีนอกจาก จำนวนที่สูงมากขึ้นเรื่อยๆและการถูกกระเหมือนดังเช่นพวกเธอเป็นทาสที่มีไว้เพื่อระบายอารมณ์ความ โกรธเท่านั้น

1.3 จำนวนของหญิงอาชีพโสเภณี

สำหรับจำนวนของหญิงโสเภณีที่แท้จริงนั้นเป็นไปได้ยากที่จะตรวจสอบเนื่องจากการ คำนวณเป็นการกระทำผิดกฎหมาย แต่ได้มีการสำรวจศึกษาและคาดประมาณจำนวนหญิงโสเภณี จากหลายๆแหล่งพบว่ามีจำนวนดังนี้ จากการสำรวจของคณะกรรมการพัฒนาระบบสำรวจสถาน บริการทางเพศ พบว่าหญิงโสเภณีทั่วประเทศไทยมีประมาณ 64,245 คน โดยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 25,214 คน ในประเทศไทยมีหญิงโสเภณีประมาณ 150,000 – 7000,000 คน (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 26; อ้างอิงจาก เจนนี่ กอดสิทธิ์. 2543: 256)

1.4 การแบ่งกลุ่มของหญิงอาชีพโสเภณี

สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยได้จัดระดับหญิงขายบริการทางเพศออกเป็น 3 กลุ่ม 3 ระดับ คือ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.)

กลุ่มแรก เป็นโสเภณีระดับล่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงเด็กที่เพิ่งเข้าสู่อาชีพโสเภณีอยู่ตามห้อง โรงน้ำชา บางคนอาจถูกหลอกลวงมาชักชวน ทุบตีบังคับให้ขายบริการ ราคาต่ำไม่แพงทางสำนักจะเป็นคนตั้งราคา ซึ่งราคาแต่ละแห่ง แต่ละคนก็อาจไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความสวยงามและความใหม่ของเด็กผู้หญิงเป็นหลัก รายได้ส่วนใหญ่ จะตกอยู่ประมาณ 2000 บาท ในขณะที่ต้องทำงานตลอด 10 ชั่วโมงขึ้นไป โดยบางคนไม่มีวันหยุด แต่บางคนได้หยุดเฉพาะวันที่มีประจำเดือน สำนักส่วนใหญ่จะมีอาหารให้กินวันละ 2 มื้อ บางแห่งก็ใช้สำนักเป็นที่พักด้วยแต่บางแห่งให้เช่าห้องเป็นที่พักรวมกัน มีกฎระเบียบและการลงโทษที่รุนแรงสำหรับคนที่ฝ่าฝืนโดยเฉพาะคนที่พยายามหลบหนี ถูกทารุณทุบตี ลามโซ่ ให้ออดข้าว ฉีดยาเสพติดแล้วแต่ความหนักเบาของโทษ ผู้หญิงบริการกลุ่มนี้จึงมีรายได้น้อย ในขณะที่ทำงานหนัก ร่างกายทรุดโทรมผู้ชายที่มาเที่ยวส่วนใหญ่ คือ กลุ่มผู้ใช้แรงงานรับจ้างรายวัน รายได้ต่ำ เช่นเดียวกัน

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่จัดให้เป็นโสเภณีระดับกลาง ส่วนใหญ่คือโสเภณีที่ปิดบังอำพรางการขายบริการ โดยใช้อาชีพอื่นบังหน้า กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่พัฒนาขึ้นมาจากโสเภณีระดับล่างและสมัครใจที่จะประกอบอาชีพนี้ เช่น หมอนวดตามสถานอาบอบนวด และอื่นๆ อีกมากมาย การประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตจะเป็นอิสระมากกว่าหญิงขายบริการในสำนัก เพราะเจ้าของกิจการไม่คุมกักขัง เพียงแต่ออกกฎระเบียบในสถานบริการ ถ้าทำผิดกฎก็มักมีการลงโทษตัดรายได้บางส่วน การกินอยู่หลับนอนส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบตัวเองไม่เกี่ยวกับสถานบริการ หญิงขายบริการในระดับนี้จึงมีรายได้เป็นจำนวนมาก มีโอกาสได้แต่งตัวสวยออกไปเที่ยวไหนต่อไหนได้เหมือนผู้หญิงทั่วไป นอกเวลาทำงานสามารถหยุดได้ถ้าแจ้งล่วงหน้า ลูกค้าของหญิงบริการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็น พ่อค้า อาเสีมีเงิน หรือคนมีการศึกษา และมีอาชีพมั่นคง สามารถต่อรอง ตกลงราคาตัวกับแขกได้อีกถ้าแขกต้องการซื้อบริการทางเพศ

กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มโสเภณีระดับชาติ มักเป็นโสเภณีที่มีชั่วโมงบินสูงในการทำงานกล้าที่จะไปทำงานต่างประเทศ เพราะคิดว่ารายได้ดีกว่าเมืองไทย ซึ่งมีบางรายที่ไปต่างประเทศในลักษณะถูกขายหรือถูกหลอก จึงพบกับสภาพการดำเนินชีวิตที่ลำบากมากคล้ายกันคือ ต้องคอยหลบๆ ซ่อนๆ ไม่มีอิสระ เนื่องจากส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย นอกจากบางรายที่ทำสัญญาจ้างงานอย่างเป็นทางการถูกต้องเท่านั้น (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัย 2537: 73 - 75)

ระดับของสถานบริการมีส่วนสำคัญกับค่าตัวและรายได้ และระดับของรายได้เป็นตัวจัดระดับการดำเนินชีวิตว่าจะสุขสบายได้แค่ไหน มีเงินส่งให้ครอบครัวได้เพียงใด หญิงบริการจากสำนักที่มีโอกาสจึงพยายามไต่อันดับขึ้นไปเป็นหมอนวด เพราะนั่นหมายถึงระดับชีวิตที่มีค่ากว่าและดีที่สุด บางคนมีความหวังคือการไปหาประสบการณ์ต่างแดน เพื่อที่จะโชคดีกว่าเมืองไทย แต่หลายคนก็พบว่าความหวังในต่างแดนนั้นมีดมนยิ่งกว่าในช่องหรือสำนักเสียอีก(พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์ 2546: 24 - 25)

1.5 รูปแบบการทำงานของหญิงอาชีพโสเภณี

การเปิดกิจการช่องโสเภณีนั่นเป็นการผิดกฎหมายในปัจจุบันนี้แต่แหล่งที่มีการขายบริการทางเพศก็มีอยู่มากมายทั่วกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดในรูปแบบต่างๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นการเปิดขายบริการทางเพศโดยตรง และมีการบริการแอบแฝงการขายบริการทางเพศในหลายรูปแบบโดยใช้ธุรกิจอื่นขึ้นมาบังหน้าแทน ซึ่งในปัจจุบันที่พบเห็นได้ มีดังนี้ (อุไร วรรณโพธิ์. 2540: 12 – 13; อ้างอิงจาก กองสัมาอาชีวะสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์. 2538: 3)

1.5.1 ช่องหรือสำนักค้าประเวณี โดยตรงไม่มีหน้าฉากแต่เนื่องจากผิดกฎหมายจึงไม่มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ แต่จะเป็นที่รู้จักกันเองในหมู่นักเที่ยวสถานที่ซึ่งมักเป็นบ้าน หรืออยู่ภายในบริเวณบ้านของเจ้าสำนักเองที่กั้นห้องเล็กห้องน้อยเตรียมไว้ให้สำหรับแขก ในสำนักจะมีผู้หญิงขายบริการอยู่แต่ละแห่งมากบ้างน้อยบ้างขึ้นอยู่กับจำนวนนักเที่ยวว่ามีจำนวนมากแค่ไหน ในสำนักแต่ละแห่งจะมีภรรยาของตนเองโดยมีแม่เล้าและแมงดาเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการ จากตัวการสำรวจในปี พ.ศ. 2536 พบว่ามีช่องอยู่ทั่วประเทศประมาณ 1,482 แห่ง มีหญิงอาชีพโสเภณีรวมกันถึงประมาณ 13,477 คน

1.5.2 นวดแผนโบราณ เป็นธุรกิจที่ฉากหน้าคือการให้บริการนวดแต่ธุรกิจที่แท้จริงที่แฝงอยู่เป็นจุดขายสำคัญก็คือการขายบริการทางเพศของหมอนวด โดยเจ้าของสถานที่ได้ค่าสถานที่และค่านวด หมอนวดจะได้รายได้พิเศษจากการขายบริการให้แขกนอกจากแค่นวดเพียงเล็กน้อยที่ได้รับส่วนแบ่งจากเจ้าของกิจการ ธุรกิจประเภทนี้ลูกค้าที่นิยมจะอยู่ในกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีรายได้ประจำหรือรายได้ดี ต้องการเพื่อนคุยเอาอกเอาใจรวมทั้งความพอใจในเรื่องเพศด้วย คนไทยและคนจีนคือลูกค้าส่วนใหญ่ สถานบริการทางประเภทนี้จะกระจายอยู่ทั่วไปในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ธุรกิจประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 310 แห่งทั่วประเทศ มีผู้หญิงที่อยู่ในธุรกิจนี้ประมาณ 6,000 คน

1.5.3 สถานบริการอาบอบนวด เป็นสถานบริการที่มีการลงทุนในสถานที่ค่อนข้างสูงแต่และแห่งจึงมีจำนวนผู้หญิงขายบริการเป็นจำนวนมากมีประมาณมากกว่า 50 คน และแต่ละร้านก็จะมีผู้หญิงขายบริการที่เป็นหน้าเป็นตาของร้านด้วย ธุรกิจประเภทนี้ได้รับความนิยมมากมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 โดยมีจุดเริ่มต้นที่ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ธุรกิจประเภทนี้มีการเปิดตัวครั้งแรกเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2506 บริการเริ่มต้นก็คือ การอาบน้ำและการนวดโดยหมอนวดสาวที่นุ่ง น้อยห่มน้อยด้วยลีลาการนวด

แบบต่างๆ เพียงอย่างเดียว แต่ต่อมาก็มีการขายบริการทางเพศผนวกเข้ามาด้วย เพียงแค่ลูกค้าต้องการมากกว่าการนวดและนี่คือรายได้หลักของหมदनวดซึ่งสูงกว่ารายได้ของค่านวดเพียงอย่างเดียวมากนัก รายได้ของหมदनวดขึ้นอยู่กับจำนวนของแขก ซึ่งคนเชียร์แขกจะมีบทบาทในการส่งแขกให้ คนเชียร์แขกจึงมีส่วนแบ่งด้วยเสมอจากรายได้ในการขายบริการทางเพศของหมदनวด ผู้หญิงที่อยู่ในธุรกิจนี้มีปริมาณมากกว่า 7,000 คน

1.5.4 บาร์อะโกโก้ เป็นธุรกิจเชิงร่มยประเภทหนึ่งที่เกิดตัวพัฒนามาจากรูปแบบของไนต์คลับธรรมดา จุดขายของบาร์อะโกโก้ก็คือการแสดงต่างๆ ของผู้หญิงขายบริการในชุดที่เก๋อบจะเปลือยเปล่า เช่น การเต้าเกาะเสาบนเวทีด้วยท่าเต้นที่ยั่วยวนให้แขกเกิดอารมณ์ทางเพศ หรือนำวัตถุต่างๆ มาแสดงโดยใช้อวัยวะเพศประกอบหรือแม้แต่การแสดงการร่วมเพศให้ดู ผู้หญิงเหล่านี้จะผลัดกันเวียนขึ้นไปเต้นบนเวทีเพื่อโชว์ตัวให้แขกเลือกกลงไปนั่งดื่มด้วย รวมถึงการออกไปให้บริการทางเพศข้างนอก นอกจากเงินเดือนประจำเพียงเล็กน้อยแล้วสาวอะโกโก้จะมีเปอร์เซ็นต์จากเครื่องดื่มที่แขกสั่งร่วมทั้งส่วนแบ่งจากการบริการทางเพศซึ่งจะมีกฎหรือข้อตกลงกับทางบาร์อยู่ บาร์อะโกโก้เป็นธุรกิจเชิงร่มยที่เกิดขึ้นเพื่อดึงดูดและสนองความต้องการ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่าคนไทย จะพบว่าจำนวนของบาร์อะโกโก้ส่วนใหญ่จะอยู่ในแหล่งบริเวณย่านนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสิ้น จำนวนบาร์อะโกโก้ในกรุงเทพฯ มีอยู่ประมาณ 114 แห่ง เช่น ย่านพัฒน์พงษ์ ประมาณ 70 แห่ง

1.5.5 บาร์เบียร์ เป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะ ธุรกิจประเภทนี้จะมีแหล่งอยู่บริเวณย่านการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติมากเป็นพิเศษ เช่น ที่พัทยาเพียงแห่งเดียวมีบาร์เบียร์อยู่ถึงประมาณ 306 แห่ง จากจำนวนบาร์เบียร์ทั่วประเทศมีประมาณ 485 แห่ง อยู่ในกรุงเทพฯ มีประมาณ 19 แห่ง ลักษณะของบาร์เบียร์ก็คือมีเคาเตอร์เปิดโล่งขายเบียร์และเครื่องดื่มเป็นแก้ว เปิดเพลง และมีผู้หญิงเป็นสาวเสิร์ฟเป็นตัวเรียกลูกค้า สาวเสิร์ฟก็คือหญิงขายบริการทางเพศแบบแอบแฝง มีผู้หญิงขายบริการอยู่ในธุรกิจประเภทนี้กว่า 4,400 คน

1.5.6 ร้านคาราโอเกะ เป็นธุรกิจเชิงร่มยที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน จุดขายของบริการหลักก็คือการร้องเพลงคาราโอเกะ ร้านคาราโอเกะมีอยู่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในหมู่นักเที่ยวทุกภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นเมืองใหญ่ ร้านคาราโอเกะมีอยู่ประมาณ 202 แห่ง และมีผู้หญิงขายบริการอยู่ในธุรกิจประเภทนี้ประมาณ 2,200 คน

1.5.7 คาเฟ่ รูปแบบธุรกิจประเภทนี้เกิดต่อเนื่องมาจากอาบอบนวด โดยนำการแสดงต่างๆ เช่นการแสดงตลก มายากลต่างๆ เข้ามาใช้เป็นจุดขายร่วมกับหญิงขายบริการทางเพศที่อยู่ในรูปแบบนักร้อง ธุรกิจประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 253 แห่ง ในจำนวนนี้กระจายอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลประมาณ 151 แห่ง อีก 100 แห่ง กระจายอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยว มีผู้หญิงขายบริการอยู่ในธุรกิจนี้ประมาณกว่า 4,200 คน

1.5.8 ธุรกิจประเภทที่ใช้ร้านอาหารและสวนอาหาร เป็นฉากบังหน้า มีการขายอาหารสุรา และเครื่องดื่ม มีนักร้องนักดนตรีแสดงสด ร้านอาหารประเภทนี้มักจะมีพนักงานเสิร์ฟเป็นผู้หญิงมากเป็นพิเศษ หน้าร้านส่วนใหญ่จะตกแต่งด้วยไฟกระพริบหลากสีร้านอาหารประเภทนี้มีอยู่ทั่วไปในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศประมาณ 1,845 แห่ง มีหญิงขายบริการแอบแฝงอยู่ประมาณ 14,800 คน

จากการสำรวจของกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2538 ได้รายงานไว้ว่าทุกจังหวัดทั่วประเทศมีสถานบริการทางเพศอยู่ทั้งสิ้นประมาณ 6,563 แห่ง เป็นสถานบริการทางเพศโดยตรงประมาณ 1,799 แห่ง และสถานที่บริการทางเพศที่จัดเป็นการแอบแฝงประมาณ 4,764 แห่ง มีผู้หญิงให้บริการทางเพศทั้งสิ้นประมาณ 79,280 คน จากจำนวนเหล่านี้เฉพาะสถานบริการทางเพศในกรุงเทพฯ มีประมาณ 1,082 แห่ง สถานบริการทางเพศโดยตรงประมาณ 58 แห่ง และจัดในรูปธุรกิจแอบแฝงประมาณ 1,024 แห่ง มีผู้หญิงให้บริการทางเพศทั้งสิ้นประมาณ 27,610 คน (อุไร วรรณโพธิ์. 2540: 16)

1.6 กฎหมายเกี่ยวกับอาชีพโสเภณี

แม้ในประวัติศาสตร์กฎหมาย เช่น กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะพยานที่มีมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาจะมีการกล่าวถึง หญิงโสเภณีอยู่บ้างแต่ก็ไม่ใช้ในลักษณะที่เกี่ยวข้องโดยตรง จนมาถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งในยุคนั้นปรากฏว่ามีโสเภณีมากขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการเลิกทาส ที่หญิงทาสส่วนหนึ่งสมัครเข้าไปเป็นโสเภณีกับนายโรง ปัญหาที่ตามมาคือกามโรคที่ติดต่อระบายนอกไปมากขึ้น การเกิดเหตุวิวาทระหว่างชายที่มาร่วมรวมทั้งปัญหาที่เกิดมีการล่อลวงหญิงมาเป็นโสเภณีก็มากขึ้นด้วย จึงได้ทรงตรากฎหมายออกมาเพื่อแก้ไข ควบคุมปัญหาเหล่านี้ รวมถึงการที่จะทำให้รัฐได้เป็นผู้ดูแลและได้ผลประโยชน์โดยการเก็บภาษีจากการค้าประเวณีด้วยที่เรียกว่า “ภาษีบำรุงถนน” กฎหมายที่ตราออกมานี้มีชื่อว่า พระราชบัญญัติสัญญาจรโรค ร.ศ. 127 กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ทำให้อาชีพโสเภณีเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมายในสมัยนั้น โดยกำหนดให้นายโรงเจ้าของสำนักต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน เช่นเดียวกับโสเภณีที่ต้องขึ้นทะเบียนกับเจ้าพนักงาน รวมทั้งต้องถือใบอนุญาตประจำตัว ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีโสเภณีจดทะเบียนขึ้นเป็นครั้งแรก พระราชบัญญัติสัญญาจรโรคนี้ ครั้งแรกใช้อยู่แค่ในกรุงเทพฯ และหัวเมืองบางแห่ง จนถึง ปี พ.ศ. 2456 ในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงประกาศให้ใช้ทั่วประเทศ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 จากปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการเปิดให้มีการค้าประเวณีอย่างถูกกฎหมาย ส่วนหนึ่งนอกจากจะทำให้มีโสเภณีเถื่อนซึ่งไม่ยอมจดทะเบียนจำนวนมากแล้ว ยังมีการนำหญิงต่างชาติโดยเฉพาะหญิงจีนเข้ามาค้าประเวณีในประเทศรวมทั้งมีการพาออกไปขายต่างประเทศโดยเฉพาะทางภาคใต้เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น จึงทรงพระกรุณาให้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พุทธศักราช 2417 ขึ้นเพื่อควบคุมแก้ไขปัญหา

ดังกล่าว การจดทะเบียนโสเภณีตาม พ.ร.บ.สัญญาโรค ร.ศ.127 ควบคุมการค้าประเวณีไม่ได้ผลเพราะจากรายงานของกรมตำรวจเองก็พบว่า โสเภณีเดือนมีมากกว่าโสเภณีจดทะเบียนหลายเท่า เช่น ปีพ.ศ. 2500 มีโสเภณีที่ถูกกฎหมายเพียง 524 คน เดือน 12,358 คน ถึงในปีที่มีการยกเลิกพระราชบัญญัติคือ ปี พ.ศ. 2503 ก็ปรากฏว่ามีโสเภณีจดทะเบียนอยู่เพียง 298 คน ในขณะที่โสเภณีเดือนที่ถูกจับกุมมีถึง 8,355 คน ประกอบกับกระแสการต่อต้านการค้าหญิงและเด็กของประชาชนโลก โดยภายองค์กรสหประชาชาติก็มีผลทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ด้วยต้องปรับเปลี่ยนกฎหมายคือ พ.ร.บ.สัญญาโรค ที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีซึ่งเท่ากับเป็นการสวนทางกับกระแสโลก การปรับเปลี่ยนครั้งนี้ทำให้มีการยกเลิก พ.ร.บ.สัญญาโรค ร.ศ.127 โดยมีการตราพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พุทธศักราช 2530 ขึ้นมาใช้แทน ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ยังคงเป็นกฎหมายหลักที่มีการใช้มาจนถึงทุกวันนี้ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.)

นอกจากกฎหมาย 3 ฉบับที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการล่อลวงหญิงมาเพื่อค้าประเวณีหรือเพื่อการค้าอนาจาร กฎหมายอาญานี้มีประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2499 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาหลายครั้ง จนล่าสุดก็คือประมวลกฎหมายอาญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับ พุทธศักราช 2535 ตั้งแต่มาตรา 282-286 ซึ่งกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดไว้หนักกว่าพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พุทธศักราช 2503 ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ เช่น กฎหมายอาญาโทษปรับมีอัตราตั้งแต่จำนวนพันถึงจำนวนหมื่นบาท และโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึงตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ในขณะที่พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พุทธศักราช 2503 โทษปรับจะอยู่แค่จำนวนพัน สูงสุดไม่เกิน 4 พันบาทและโทษจำคุกอยู่ระหว่างไม่เกิน 3 เดือนถึงไม่เกิน 1 ปี เท่านั้น การดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่ผ่านมา นอกจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีโดยตรงแล้ว ก็ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีก เช่น พระราชบัญญัติสถานบันเทิง พุทธศักราช 2509 หรือพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช 2470 เป็นต้น พระราชบัญญัติเหล่านี้ รวมถึงกฎหมายที่กล่าวมาแล้ว ถือได้ว่าเป็นการปรับตัวของประเทศไทยตามกระแสสิทธิมนุษยชนที่ก่อตัวขึ้นในประเทศยุโรป ตั้งแต่สมัยก่อนการเลิกทาสจนสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงต้องประกาศเลิกทาส และต่อมาจนกระทั่งถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป.)

การค้าประเวณีอย่างเปิดเผยถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายที่มุ่งปราม มิใช่ปราบ ในขณะที่การเปิดสถานบริการ สถานเริงรมย์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ กลับเป็นเรื่องถูกกฎหมาย โสเภณีซึ่งเป็นผู้ขายบริการหรือขายประเวณี จึงเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายโดยตรง โสเภณีจึงต้องแอบแฝงอยู่ในสถานบริการที่ไม่ผิดกฎหมายเพื่อหารายได้ กฎหมายในปัจจุบันจึงเท่ากับเอื้ออำนวยประโยชน์โดยตรงแก่ธุรกิจสถานบริการต่างๆ ที่หาประโยชน์จากการขายประเวณีแอบแฝงของหญิงขายบริการ ซึ่งก็คือโสเภณีในรูปแบบต่างๆ นั่นเอง

1.6.1 พระราชบัญญัติป้องกันการสัณจรโรค ร.ศ.127

1.6.1.1 ผู้ที่จะเป็นนายโรงหญิงนครโสเภณี จะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานเสียก่อน และต้องจัดให้เป็นไปตามกัหมายที่กำหนดไว้ เช่น หน้าโรงต้องมีที่กำบังปกปิดมิดชิด มิให้คนเดินทาง ไปมาแลเห็นตลอดเข้าไปในโรงนั้นได้หน้าโรงหลังโรง และบริเวณโรง ต้องสะอาดปราศจากสิ่งรกรุงรัง (ม.6, ม.12)

1.6.1.2 ผู้ที่จะเป็นหญิงนครโสเภณี ต้องรับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเสียก่อน และ จะแสดงกิริยาอาการให้เป็นที่รำคาญแก่ผู้คนที่เดินผ่านไปมาภายนอกโรง เช่น ยื้อแย่ง จูตคร่ำ ล้อเลียน มิได้ (ม.15, ม.16)

1.6.1.3 ก่อนที่เจ้าพนักงานจะออกใบอนุญาตจะต้องสอบสวนเป็นขั้นหนึ่งก่อนว่า หญิงนั้นมีอายุตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เป็นโรคติดต่อหรือไม่ (ม.22)

1.6.1.4 เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้องทำบัญชีโรงหญิงนครโสเภณีเสนอ ผู้บังคับบัญชาทุกเดือน เพื่อที่จะได้ทราบว่าใครตั้งโรงหญิงนครโสเภณีที่ตำบลใด มีจำนวนโรงหญิงนครโสเภณีเท่าใด ได้ถอนใบอนุญาตเสียหรือเลิกไปโดยเหตุประการใดเท่าใด คงมีตั้งอยู่เท่าใด (ม.21)

1.6.1.5 เจ้าพนักงานมีอำนาจตำรวจใบอนุญาตหญิงนครโสเภณีทุกเวลาและถ้า เห็นว่าหญิงนครโสเภณีผู้ใด จะเป็นโรคติดต่อกันได้ก็ให้นำหญิงนั้นไปให้แพทย์ตรวจ เมื่อเห็นว่าเป็น โรคติดต่อจริง เจ้าพนักงานก็มีอำนาจไม่ออกใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตตามแต่กรณีแรก และส่ง ตัวหญิงนั้นให้แพทย์ทำการรักษาเสียก่อนจนกว่าจะหาย (ม.25, 26)

1.6.1.6 ผู้ใดย้ายโรงหญิงนครโสเภณีไปในที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือขัดขวางหญิง โสเภณีซึ่งไม่สมัครใจจะอยู่ด้วยต่อไป หรือรับหญิงที่ไม่มีใบอนุญาตไว้เป็นโสเภณี หรือขัดขวางไม่ให้เจ้า พนักงานตรวจใบอนุญาต และตรวจโรค ย่อมมีความผิดตาม ม.29 ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทหรือจำคุก ไม่เกินสามเดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ

1.6.1.7 ผู้ใดหลอกลวงเจ้าพนักงาน เพื่อขออนุญาตเป็นโสเภณีว่ามีอายุเกิน 15 ปี หรือการทำการลวงละเมิดไม่ขออนุญาตก่อนที่จะประพฤติตนเป็นโสเภณีหรือเอาใบอนุญาตผู้อื่นมาไว้ ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.30)

1.6.1.8 หญิงนครโสเภณีผู้ใด กระทำการทูลจรรแก่ผู้ที่เดินไปมาภายนอกโรงหรือ ย้ายโรงไปที่อื่นก่อนได้รับอนุญาต ปรับไม่เกินยี่สิบบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.31)

1.6.1.9 ผู้ใดบังคับกดขี่ล่อลวงหญิงที่ไม่สมัครใจเป็นโสเภณี จนต้องจำใจเป็น โสเภณีมีโทษตามพระราชบัญญัติข่มขืนล่วงประเวณี (ม.32)

1.6.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พุทธศักราช 2417

มีพระราชโองการพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งทราบกันว่า “โดยที่เป็นการสมควรจะปราบปรามการค้าหญิงและเด็กหญิง ซึ่งมีผู้นำเข้ามาหรือพาออกไปจากประเทศสยาม” จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 ให้เรียกพระราชบัญญัตินี้ว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิงพุทธศักราช 2547”

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “เสนาบดี” หมายความว่า เสนาบดีผู้มีหน้าที่รักษาตามพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานใดๆ ที่ได้แต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายเพื่อให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ผู้ใดนำหรือให้ผู้อื่นนำหญิงหรือเด็กหญิงเข้ามาในประเทศสยามเพื่อการรับจ้างให้เขาทำเมถุนกรรมก็ดี รับหรือจำหน่ายหญิงหรือเด็กหญิงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยที่ตนรู้ว่ามีผู้นำเข้ามาในประเทศสยามเพื่การดังที่วามานั้นก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับทั้งสองสถาน ถึงแม้กรรมทั้งหลายซึ่งประกอบกันเป็นความผิดนั้น ได้กระทำไว้ในประเทศต่างกัันก็ตามผู้กระทำผิดนั้นก็อาจถูกฟ้องร้องและลงโทษได้

มาตรา 5 ในการที่จะปฏิบัติการตามความประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะตรวจตราหญิงและเด็กหญิงทั้งปวงซึ่งเข้ามาสู่หรือออกไปจากประเทศสยาม และเพื่อที่จะทำการตรวจตราดังกล่าวนี้อ เจ้าพนักงานอาจเข้าไปในยานพาหนะใดๆ เว้นเสียแต่ยานพาหนะนั้นๆ ได้ ใช้อยู่โดยเฉพาะในราชการของรัฐบาลสยามหรือรัฐบาลต่างประเทศ

มาตรา 6 เมื่อมีเหตุควรสงสัยว่า ได้มีผู้กระทำความผิด ตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 4 หรือได้มีผู้พยายามที่จะกระทำความผิดดังวานั้นแล้ว ในระหว่างไต่สวนเจ้าพนักงานจะกักตัวหญิงหรือเด็กหญิงนั้นไว้ในสถานที่อันควร ที่ได้จัดไว้สำหรับการนี้ก็ได้ การกักตัวบุคคลตามความในมาตรานี้จะต้องไม่เกินสามสิบวัน นอกจากจะได้ร้องขอคำสั่งต่อศาลชั้นต้น และศาลได้ออกคำสั่งให้กักถ้าศาลออกคำสั่งนั้นมีอายุไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ลง ในคำสั่งและถ้าจำเป็นจะต้องกักตัวไว้ต่อไปอีก ศาลจะต่ออายุคำสั่งให้เมื่อเจ้าพนักงานรขอก็ได้

มาตรา 7 เมื่อได้ความตามทางใต้สวนว่า มีผู้กระทำความผิดดังที่ได้ระบุไว้ใน มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าให้ส่งตัวหญิงหรือเด็กหญิงนั้นไปยังประเทศเดิมหรือถิ่นที่อยู่ใน ประเทศสยามแล้วแต่เรื่อง ถ้าหญิงหรือเด็กหญิงนั้นไม่สามารถจะเสียค่าเดินทางได้ และทั้งไร้สามี หรือ ญาติผู้ปกครอง ซึ่งจะเสียค่าเดินทางให้ได้แล้ว รัฐบาลจะเป็นผู้ออกค่าเดินทางให้ไปจนถึงพรมแดน หรือท่าเรือที่ใกล้ที่สุดที่จะเดินทางสู่ประเทศแห่งหญิงหรือเด็กหญิงนั้น อนึ่งในระหว่างเวลาก่อนที่จะ ออกเดินทางเจ้าพนักงานจะกักต้งหญิงหรือเด็กหญิงนั้นไว้ก็ได้

มาตรา 8 คำสั่งใดๆ ของเจ้าพนักงานผู้กระทำการตามมาตรา 6 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินี้ บุคคลผู้มีประโยชน์ได้เสียอาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ ภายในสิบแปดชั่วโมง ให้ เสนาบดีเป็นผู้วินิจฉัยข้ออุทธรณ์ และคำวินิจฉัยของเสนาบดีนั้น ต้องนับว่าเป็นที่สุด คำอุทธรณ์ให้ยื่น ต่อพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรา 9 ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจที่จะออกกฎเสนาบดี เพื่อปฏิบัติตามบทพระราชบัญญัตินี้ กฎเสนาบดี นั้นเมื่อได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

1.6.3 กฎเสนาบดี ดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พุทธศักราช 2471

อาศัยอำนาจอันมีอยู่ตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและ เด็ก พุทธศักราช 2471 เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จึงออกเสนาบดีไว้ มีความดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เจ้าพนักงานกรมตรวจคนเข้าเมือง เป็นเจ้าพนักงานตามความใน พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พุทธศักราช 2471

ข้อ 2 ในท้องถื่นตำบลใด อันยังมิได้มีเจ้าพนักงานกรมตรวจคนเข้าเมืองไป ตั้งประจำทำการอยู่ ให้นายอำเภอในท้องที่นั้นๆ เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติให้เป็นไปตามความใน พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พุทธศักราช 2471

ข้อ 3 ในกรณีทีกล่าไว้ใน ข้อ 2 นั้น ถ้าจะเป็นเรื่องที่จะต้องขอคำสั่งศาลตาม ความในมาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติ และเป็นอำเภอในท้องถื่น ซึ่งมีศาลประจำให้จัดการแทน

1.6.4 พระราชบัญญัติ ปราบการค้าประเวณี พุทธศักราช 2530

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการปราบการค้าประเวณี พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตรา พระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พุทธศักราช 2503”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค รัตนโกสินทร์ศก

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับ การกระทำชำเรา หรือการยอมรับการการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทาง กามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้าง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำจะเป็นบุคคลเพศ เดียวกันหรือคนละเพศ

“สถานการค้าประเวณี” หมายความว่า สถานที่ใดๆ ที่จัดไว้เพื่อให้บุคคล อื่นทำการค้าประเวณีโดยจัดให้มีผู้ทำการค้าประเวณีไว้เพื่อการนี้ด้วย

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานประกอบธุรกิจเพื่อสินจ้างที่จัดไว้เป็น ที่พักหรืออยู่อาศัย เป็นที่จำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม หรือเป็นที่ให้ความบันเทิง การปรนนิบัติหรือความ สะดวกสบาย

“สถานสงเคราะห์” หมายความว่า สถานสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัตินี้

“ผู้รับการสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งให้ส่งตัวไปรับ การรักษาและหรืออบรมฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ผู้ใด เพื่อการค้าประเวณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดัง ดังต่อไปนี้

1. เข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเฝ้าบุคคลตามถนนหรือ สาธารณสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่ใดอันเป็นการเปิดเผยและน่าอัปยศหรือเป็นที่เดือดร้อน รำคาญแก่สาธารณชน

2. เตรีงตัว หรือคอยอยู่ตามถนน หรือสาธารณสถานในลักษณะหรือ อากาที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณี

3. เข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสาม เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 6 ผู้ใดกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสาม เดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 7 ผู้ใดกระทำการค้าประเวณี ต่อบุคคลเพศเดียวกัน ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 8 ผู้ใดจัดหาผู้กระทำการค้าประเวณีเพื่อผู้อื่นเป็นปกติธุระต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 9 ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการสถานการค้าประเวณี
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 10 ผู้ใดยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณี เป็นปกติธุระใน
สถานบริการที่ตนเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 เมื่อศาลได้พิพากษาลงโทษผู้ใด ตามมาตรา 5 มาตรา 8 หรือ
มาตรา 7 แล้วถ้าปรากฏว่าผู้นั้นเป็นโรคอันควรได้รับการรักษา หรือเป็นผู้ควรได้รับการฝึกอบรมฝึก
อาชีพ หรือทั้งสองอย่าง อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปรับการรักษาและหรืออบรมฝึกอาชีพในสถาน
สงเคราะห์ เมื่อผู้นั้นพ้นโทษได้ตามระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด แต่มิให้เกิดหนึ่งปีนับแต่พ้นโทษ

มาตรา 12 ให้กรมประชาสงเคราะห์จัดตั้งสถานสงเคราะห์ สำหรับรักษา
และอบรมอาชีพผู้รับการสงเคราะห์

มาตรา 13 ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วย
ระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์ ให้อธิบดีมีอำนาจลงทัณฑ์แก่ผู้รับการสงเคราะห์
ซึ่งฝ่าฝืนข้อบังคับที่ออกตามวรรคก่อนดังต่อไปนี้

1. กักบริเวณไม่เกินครั้งละ 15 วัน
2. ตัดหรือลดประโยชน์ หรือความสะดวกที่สถานสงเคราะห์จะอำนวยความสะดวกให้

มาตรา 14 เมื่ออธิบดีพิจารณาเห็นว่า ถ้าจะจัดให้ผู้รับการสงเคราะห์ไป
ทำงานหรือประกอบอาชีพอยู่ ณ สถานที่ไดนอกสถานสงเคราะห์ จะเป็นการเหมาะสมและเป็นผลดีแก่
ผู้รับการสงเคราะห์ และเจ้าของสถานที่ยินยอมรับตัวไว้ ก็ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวไปทำงานหรือ
ประกอบอาชีพอยู่ ณ สถานที่นั้นได้

มาตรา 15 ผู้รับการสงเคราะห์ผู้ใดหลบหนี ไปจากสถานสงเคราะห์หรือ
สถานที่ซึ่งอธิการบดีกำหนดให้ไปทำงานหรือประกอบอาชีพตามมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 16 อธิบดีมีอำนาจสั่งปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ จากสถาน
สงเคราะห์ หรือสถานที่ซึ่งอธิบดีกำหนดให้ไปทำงานหรือประกอบอาชีพตามมาตรา 14 ก่อนเวลาที่อธิบดี
กำหนดตามมาตรา 11 ได้ เมื่ออธิบดีเชื่อว่าผู้รับการสงเคราะห์จะกลับตัวไม่กระทำการค้าประเวณีอีก
เพราะมีความประพฤติดีหรือเพราะมีหลักฐานควรเชื่อถือนับอุปการะ หรือรับรองจะให้งานที่มีรายได้
พอสมควรแก่การเลี้ยงชีพ

มาตรา 17 อำนาจและหน้าที่ ซึ่งอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้อธิบดีอาจมอบหมายให้ว่าราชการจังหวัดใดเป็นผู้ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดนั้นได้

การมอบให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 18 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

1.6.5 ประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2535

มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหาล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาทไม่ว่าการกระทำต่างๆอันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิง หรือหญิงอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้ากระทำความผิดตามวรรคสอง เป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น รับตัวเด็กหญิงซึ่งมีผู้จัดหาล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรกวรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี (ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 8) พุทธศักราช 2530)

มาตรา 283 ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพและ

1. ปรากฏว่าอยู่ร่วมกับหญิงซึ่งค้าประเวณี หรือสมาคมกับหญิงซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจिन

2. กินอยู่หรือหลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นโดยหญิงซึ่งค้าประเวณีเป็นผู้จัดหาให้ หรือ

3. เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยหญิงซึ่งค้าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับกับผู้ที่คบค้ากับหญิงซึ่งค้าประเวณีนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงในการค้าประเวณี เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้เป็นเช่นนั้น

มาตรา 284 ผู้ใดพาหญิงไปเพื่ออนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นหญิงซึ่งเป็นผู้ถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับพาผู้พาไปนั้น

ความผิดตามมาตรา 284 นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2525)

มาตรา 286 ผู้ใดอายุสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต (ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2525)

1.6.6 พระราชบัญญัติ สถานบริการ พ.ศ. 2509

ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สังกวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ให้ไว้ ณ วันที่ 24 ตุลาคม พุทธศักราช 2503 เป็นปีที่ 15 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายเพื่อควบคุมสถานบริการบางประเภท โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานบริการ พุทธศักราช 2509”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และเมื่อจะให้ใช้บังคับในท้องที่อื่นได้อีก ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในการค้า ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานบริการ พุทธศักราช 2509”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และเมื่อจะให้ใช้บังคับในท้องที่อื่นได้อีกให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้

“สถานบริการ” หมายถึง สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในการค้า ดังต่อไปนี้

1. สถานเด่นรำ รำวง หรือ ร้องเงี้ง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาดเนอ์บริการ
2. สถานที่ที่มี อาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มน้อยอย่างอื่นจำหน่าย และบริการ
3. สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า
4. สถานที่ที่มี อาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มน้อยอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2525 มาตรา 3)

“พนักงานเจ้าหน้าที่” สำหรับกรุงเทพมหานคร หมายความว่าถึง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่น หมายความว่าถึง ผู้ว่าราชการจังหวัด (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 3)

มาตรา 4 ห้ามมิให้ใคร่ตั้งสถานบริการตาม มาตรา 3 (1) (2) (3) เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

การขออนุญาต เงื่อนไขการอนุญาตและการขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งและการแจ้งตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2525 มาตรา 4)

ทวิสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ต้องมีผู้จัดการที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 6 และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรา 9 ถึงมาตรา 13 มาตรา 18 มาตรา 21 และมาตรา 22 (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2525 มาตรา 5)

มาตรา 5 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็นสมควรจะกำหนดเขตอันมีประริณทลจำกัดในท้องที่ใดเพื่การอนุญาตหรืองดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ก็ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 6 ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
2. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
3. ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
4. ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุรา

เรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างแรง

5. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมาย

อาญา ในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา 7 อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาต ตั้งเป็นสถานบริการตาม มาตรา ๔ ต้อง

1. ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง
2. มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

มาตรา 8 ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาต ตั้งสถานบริการตาม มาตรา 4 เป็นของผู้อื่นในชั้นขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ขออนุญาตต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานที่นั้น

มาตรา 9 เมื่อได้รับคำอนุญาตตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสิ่งภายในเก้าสิบวัน

มาตรา 10 ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ยื่นขออนุญาต

ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา 11 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในกรุงเทพมหานคร ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่น ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้ทำภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่อนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด

หนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในวรรคแรก ต้องแสดงเหตุผลในการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ผู้ขอทราบด้วย (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 5)

มาตรา 12 ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสูญหาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่ได้ทราบว่าใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุด

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 14 ก่อนที่ลูกจ้าง หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว หรือคนรับใช้เริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติของแต่ละบุคคลดังกล่าว จำนวนสองชุดเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการนั้นหนึ่งชุด และส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานีตำรวจท้องที่หนึ่งชุด บัตรประวัตินั้นอย่างน้อยต้องมีรายการ ชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด หมายเลขประจำตัว ภาพถ่ายครึ่งตัวหน้าตรง ขนาด 4×6 เซนติเมตร ลายพิมพ์นิ้วมือทั้งสองนิ้ว ชื่อและที่อยู่ของผู้รับรอง ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งการเปลี่ยนแปลงตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในกำหนดเจ็ดวันนับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลง และให้นำความในวรรคก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 15 ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำประวัติใหม่ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่บัตรสูญหาย ถูกทำลาย ชำรุด ในสาระสำคัญ และนำความในมาตรา 14 วรรคแรก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

1. รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
2. ยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
3. ยอมให้หญิง ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการ โดยไม่มีชายมาด้วย

4. ยอมให้ผู้มีอำนาจมาสุราจนประพาศิวันวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

5. จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้า ซึ่งมีอำนาจมาสุราจนประพาศิวันวายหรือครองสติไม่ได้แล้ว

6. ยอมให้บุคคลดั่งระบุไว้ในมาตรา 3 หรือบุคคลที่มาพร้อมแสดงดนตรีหรือแสดงอื่นใด เพื่อการบันเทิง พักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 5) (ปว. ฉบับที่ 47 ข้อ 1)

มาตรา 17 การกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัดสถานที่ภายนอกและภายในเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาด หรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้ไฟฟ้า หรือการให้หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว และคนรับใช้ติดหมายเลขประจำตัวในสถานบริการดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกระทรวง (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 7)

มาตรา 18 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) จะจัดให้มีสุราน้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย หรือจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใด เพื่อการบันเทิงด้วยก็ได้ (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 8)

มาตรา 19 ในการจัดแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นในทางที่ลามก หรืออนาจาร และมีให้มีสัตวร้ายเข้าร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม

มาตรา 20 เมื่อปรากฏว่า ผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา 19 ในกรุงเทพมหานคร นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป ในจังหวัดอื่นใดตั้งแต่นายอำเภอท้องที่ขึ้นไปมีอำนาจสั่งให้งดการแสดงนั้นได้ (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 9)

มาตรา 21 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติที่ดี ดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ดำเนินกิจการสถานบริการ โดยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ดี พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่อใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

มาตรา 22 ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้ หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการในกรุงเทพมหานคร มีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่น ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้ทำภายในกำหนดสิบห้าวันตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณีให้เป็นที่สุด (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 10)

มาตรา 23 ก่อนครบกำหนดเก้าสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ผู้หนึ่งผู้ใดจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อตั้งสถานบริการ ณ สถานที่เดียวกันนั้นไม่ได้

มาตรา 24 เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกบกระทรวง ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานบริการแห่งใด ให้เจ้าพนักงานนั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 11)

มาตรา 25 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือคนรับใช้ ของสถานบริการ ผู้ใดสามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติตามมาตรา 24 ได้ แต่ไม่ยอมให้ความสะดวกนั้นเมื่อเจ้าพนักงานขอร้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2521 มาตรา 12)

มาตรา 25 ทวิ ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ถ้าดำเนินการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม หรือมิได้ปฏิบัติได้เป็นไปตามมาตรา 4 ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งหยุดกิจการได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2521 มาตรา 6)

มาตรา 26 ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินการสถานบริการ เช่นว่านั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือใบอนุญาตถูกพักใช้ หรือถูกเพิกถอน หรือดำเนินการสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ในระหว่างถูกสั่งหยุด กิจการตามมาตรา 25 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีนี้บุคคลกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ให้ผู้ดำเนินการสถานบริการนั้นร่วมกันผิดกับนิติบุคคลด้วย (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2525 มาตรา 7)

มาตรา 26 ทวิ ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) โดยไม่แจ้งตามมาตรา 4 วรรคสอง หรือตั้งสถานบริการฝ่าฝืนตามมาตรา 7 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2525 มาตรา 8)

มาตรา 27 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 12 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 18 มาตรา 19 หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวง ตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 28 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 29 เมื่อพระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) หรือ (3) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับดำเนินกิจการต่อไปได้ในเมื่อได้จัดทำบัตรประวัติตามที่บังคับไว้ใน มาตรา 14 และมาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น โดยเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติตามมาตรา 16 และมาตรา 17 ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

มาตรา 30 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัติ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

1.7 ปัจจัยของการค้าประเวณีของหญิงอาชีพโสเภณีในประเทศไทย

ปัจจัยของการค้าประเวณีเกิดจากสาเหตุและปัจจัยหลายอย่าง ในเอกสารของกองสัมมนาอาชีพะสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ (อุไร วรรณโพธิ์, 2540: 8 – 11) ได้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม เรียกว่าปัจจัยที่เป็นแรงผลักดัน กับปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูด คือ

1.7.1 ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดัน ได้แก่

1.7.1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ จากการยากจนของครอบครัวเนื่องจากครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่ายและมีหนี้สินที่ตามมา เด็กสาวที่มาจากครอบครัวยากจนส่วนหนึ่งจึงต้องเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี เพื่อช่วยรับผิดชอบต่อภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.7.1.2 ปัจจัยด้านการศึกษา ความด้วยโอกาสทางการศึกษา ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาหรืออบรมอาชีพ เมื่อได้รับข่าวสารข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและได้เห็นตัวอย่างของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้หญิงที่เข้าอาชีพโสเภณี จึงทำให้เกิดความเอะอึงอย่างโดยขาดความยั้งคิด

1.7.1.3 ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มีวัฒนธรรมและค่านิยมของคนไทยบางประการที่เป็นต้นเหตุของปัญหาการค้าประเวณี เช่น มีค่านิยมด้านความกตัญญู ทำให้เด็กสาวจำนวนมากเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีด้วยความกตัญญูที่มีต่อพ่อและแม่ นอกจากนั้นทัศนคติและค่านิยมที่เกิดจากอิทธิพลทางวัฒนธรรมด้านวัตถุนิยม ทำให้เกิดความฟุ้งเฟ้อ ไม่รู้จักการประหยัดอดออม และเห็นการค้าประเวณีเป็นเรื่องไม่เสียหายแต่เป็นหนทางที่จะหาเงินมาใช้ได้โดยง่าย

1.7.1.4 ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้ผู้หญิงจำนวนมากตัดสินใจเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี เช่น ครอบครัวแตกแยก ทำให้เด็กหญิงได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ถูกทอดทิ้ง ส่งผลให้เกิดการขาดความอบอุ่น และไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ ทำให้ถูกชักจูงไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย หรือครอบครัวที่มีค่านิยมไม่ต่อต้านอาชีพโสเภณีหรือครอบครัวที่มีสมาชิกครอบครัวในครอบครัวเคยประกอบอาชีพค้าโสเภณีมาก่อน ทำให้พ่อแม่ไม่รู้ลึกเสียหายที่บุตรสาวไปประกอบอาชีพโสเภณี

1.7.1.5 ปัจจัยได้ระบบของรัฐและชุมชน ได้แก่ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนบุคคลในชุมชน ที่ไม่เห็นด้วยกับการค้าประเวณี แต่ก็ไม่ได้มีการต่อต้านทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับการขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชาวบ้านทำให้ไม่ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับการค้าประเวณี

1.7.2 ปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูด ได้แก่

1.7.2.1 สถานประกอบการ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งในประเทศ และต่างประเทศและมีการดำเนินธุรกิจในหลายรูปแบบ ทำให้เกิดการแสวงหาผู้หญิงเข้ามาในธุรกิจของตน

1.7.2.2 ผู้จัดการหรือเอเยนต์ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลในพื้นที่ จะเข้าไปตกลงกับพ่อแม่ของเด็กและชักนำเด็กออกมาจากหมู่บ้านในรูปแบบต่างๆ กัน และส่วนใหญ่จะทำเป็นกระบวนการ

1.8 การนำผู้หญิงมาเพื่อประกอบอาชีพโสเภณี

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ (2525: 65 – 70) ได้กล่าวถึง การนำผู้หญิงมาเพื่อค้าประเวณี โดยแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ โดยสมัครใจ และโดยไม่สมัครใจ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ผู้หญิงที่มาประกอบอาชีพโสเภณีโดยสมัครใจ เริ่มด้วยบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้าจัดหาผู้หญิงเพื่อนำไปส่งยังสำนักค้าประเวณีต่างๆ พวกนี้มีชื่อเรียกกันในหมู่ผู้ค้าประเวณีว่า “เอเยนต์” หรือตัวแทนสำนักค้าประเวณี โดยปกติจะเป็นตัวหญิงโสเภณีเอง เจ้าสำนักเอง หรือผู้ใดที่ทำหน้าที่จัดหาผู้หญิงเพื่อมาค้าประเวณี พวกเอเยนต์เหล่านี้จะเที่ยวตระเวนหาหญิงสาววัยรุ่นในชนบทหาทางชักชวนให้ไปทำงานโดยมีการจ่ายค่าตัวในอัตราที่ตกลงกัน ราคาตัวจะอยู่ระหว่าง 5,000 – 30,000 บาท ขึ้นอยู่กับความสวยของหญิงสาว บางรายอาจจ่ายค่าตัวให้กับบิดามารดาเป็นก้อนใหญ่โดยมีกำหนดเวลาที่หญิงสาวต้องทำงาน 6 เดือน หรือ 1 ปีหลังจากนั้นเอเยนต์จะพาไปส่งสำนักโสเภณีต่อไป

ผู้หญิงที่มาประกอบอาชีพโสเภณีโดยไม่สมัครใจ อาจแบ่งเป็น 2 วิธีคือ เนื่องจากถูกขย และเนื่องจากถูกล่อลวง

วิธีแรก คือ ผู้หญิงที่มาประกอบอาชีพโสเภณีเนื่องจากถูกขาย กระบวนการนี้มีวิธีต่างๆ ตลอดจนบรรดาเอเยนต์ทั้งหลายที่เหมือนกับกระบวนการนำผู้หญิงมาเพื่อค้าประเวณีโดยสมัครใจทุกประการ จะแตกต่างกันที่ผู้ที่ถูกชักจูงคือบิดามารดา โดยฝ่ายบิดามารดาจะเป็นฝ่ายเกลี้ยกล่อมขอรับรองบุตรสาวของตนเองให้ยินยอมค้าประเวณี และบิดามารดาบางรายจะพานบุตรสาวไปส่งยังสำนักค้าประเวณีพร้อมกับเอเยนต์เพื่อทราบแหล่งที่ทำงานของบุตร นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีหนึ่งคือ ในหมู่บ้านจะมีเอเยนต์ซึ่งเป็นคนในหมู่บ้านและอยู่ประจำในหมู่บ้าน เมื่อบิดามารดาของผู้หญิงบ้านใดประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ต้องการจะให้บุตรของตนค้าประเวณีก็จะเป็นฝ่ายติดต่อกับเอเยนต์นั่นเอง และเอเยนต์พร้อมบิดามารดาก็จะพานบุตรสาวของตนไปส่งที่สำนักค้าประเวณี

วิธีที่สอง คือ ผู้หญิงที่มาประกอบอาชีพโสเภณีเนื่องจากถูกหลอกลวง หรือล่อลวง กระบวนการนี้ ส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากครอบครัวของผู้หญิงที่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ จึงต้องการงานที่มีรายได้ดี แต่เนื่องจากอายุและการศึกษาน้อยจึงอ่อนต่อประสบการณ์ โอกาสที่ถูกหลอกลวงจึงเป็นไปได้ง่าย ซึ่งผู้ที่ชักจูงมักจะแสดงความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจพร้อมที่จะช่วยเหลือให้พ้นจากภาวะความเดือดร้อนต่างๆ โดยหลอกว่าจะพาไปทำงานเป็นพนักงานบริการตามภัตตาคาร ร้านอาหาร ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะหันเหชีวิตไปสู่อาชีพโสเภณีได้งานกว่าสถานที่อื่นๆ กล่าวคือ ใช้กิจการร้านอาหารเป็นเครื่องบังหน้า แต่หลังร้านจะเป็นแหล่งค้าประเวณีด้วย เป็นต้น และในบางรายจะพาไปขายต่อยังสำนักค้าประเวณีโดยตรง กว่าที่รู้ตัวว่าถูกหลอกลวงก็สายไปแล้วเพราะถูกแมงดาประจำสำนักควบคุมบังคับให้ค้าประเวณี ถ้าไม่ยอมหรือขัดขืนก็จะถูกทารุณอย่างหนักทั้งการทำร้ายร่างกายและข่มขืน

1.9 สภาพปัญหาของหญิงอาชีพโสเภณี

บุคคลส่วนใหญ่มองว่าหญิงอาชีพโสเภณีเป็นปัญหาสังคม สร้างปัญหาให้ส่วนรวม ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วหญิงอาชีพโสเภณีเป็นบุคคลที่พบกับปัญหาต่างๆ มากมายกว่าคนปกติทั่วไป หลายเท่าในชีวิตส่วนตัวของหญิงโสเภณีมีความรู้สึกและมีชีวิตเหมือนผู้หญิงทั่วไป มีความต้องการทางด้านเศรษฐกิจมีความกลัวการติดโรคและไม่ชอบให้ผู้อื่นมาแสดงอาการรังเกียจอาชีพของตน (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์. 2535: 255) มีความต้องการความรักและมีความต้องการทางเพศเหมือนทุกคน เกือบทุกคนก็อยากจะมีครอบครัวและพบว่ามีจำนวนไม่น้อยที่มีแฟนหรือ คู่รัก (ชาย โฟริสตา; และคณะ. 2537: 11) ผู้หญิงอาชีพโสเภณีทุกคนที่มีลูกอยากก็ให้ลูกของตนเองได้เรียนสูงๆ เพื่อที่จะได้มีโอกาสและทางเลือกในชีวิต จะได้ดีมากกว่าคนที่มีความรู้ต่ำ ส่วนใหญ่ไม่มีใครรู้สึกพอใจกับงานที่ตนเองกำลังทำอยู่กลับรู้สึกอับอายที่สังคมประณามจากการที่เป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ต้องปิดบังซ่อนเร้นทำให้ต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ดังนี้คือ(สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2537)

1.9.1 ปัญหาด้านกฎหมาย ถูกเอาเปรียบจากกฎหมายเนื่องจากการขายบริการทางเพศเป็นการผิดกฎหมาย ดังนั้นหญิงอาชีพโสเภณีจึงถูกกฎหมายเอาผิดโดยตรง แต่ไม่เคยเอาผิดกับนักท่องเที่ยวนหรือผู้ที่อยู่เบื้องหลัง (รัตน ธนาพรสังสุทธ์. 2530: 29) และกฎหมายพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ไม่ถือว่าอาชีพโสเภณีเป็นผู้ใช้แรงงาน จึงทำให้หญิงอาชีพโสเภณีไม่ได้รับสวัสดิการทางสังคมและสิทธิประโยชน์ใดๆ เหมือนอย่างเช่นผู้ใช้แรงงานคนอื่นๆ (กนกวรรณ ธราวรรณ 2539: 2)

1.9.2 ปัญหาด้านศีลธรรม หญิงอาชีพโสเภณีต้องทนกับการถูกสังคมประณามและตีตราว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ต้องปิดบังซ่อนเร้น นอกจากนี้พวกเธอต้องพึ่งพิง และอยู่ภายใต้ความควบคุมของแมงดา แม่เล้า และเจ้าของสถานบริการ ทำให้พวกเธอส่วนใหญ่ต้องถูกกดขี่และข่มเหง (กนกวรรณ ธราวรรณ. 2539: 3)

1.9.3 การต้องรับแขกและร่วมเพศกับคนแปลกหน้าที่ไม่รักไม่ได้พึงพอใจ ต้องรับแขกทุกประเภทไม่ว่าตนเองจะมีความรู้สึกอย่างไรก็ตาม (ชาย โพธิ์สีดา; และคณะ. 2537: 29) ทำให้เกิดความกดดันทางจิตใจ ความเครียด จึงมักมีพฤติกรรมที่สังคมมองว่าก้าวร้าวใจแตก หยาดคาย ส่ำสอน สกปรก และเห็นแก่เงิน ผู้หญิงอาชีพโสเภณีหลายคนต้องใช้เหล้า บุหรี่ และการพนันเป็นการระบายความกดดัน เพื่อระงับความอายและความกลัดกลุ้มของตนเอง (เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. 2537: 32 - 33)

1.9.4 การถูกเอารัดเอาเปรียบเรื่องรายได้ พวกเธอเหล่านี้ต้องทำงานหนักในขณะที่ได้รับส่วนแบ่งน้อย บางรายได้รับเพียงร้อยละ 20 อย่างดีไม่เกินร้อยละ 50 หญิงบางรายที่ขายบริการทางเพศครั้งแรก (เปิดบริสุทธิ์) ไม่เคยได้รับเงินเลยเนื่องจากเจ้าของสถานบริการเก็บไว้หมด (ชาย โพธิ์สีดา; และคณะ. 2537: 72)

1.9.5 รายได้ที่ไม่แน่นอน และไม่มีความมั่นคงในเรื่องของอาชีพ เพราะขึ้นอยู่กับความสวยของหน้าตา และร่างกาย รายได้และระดับราคาจะลดลงตามวัยและความสวยงามที่ลดลง (ยศ สันตสมบัติ; และคณะ. 2534: 96)

1.9.6 อาชีพหญิงโสเภณีต้องเสี่ยงกับการติดโรคและแพร่โรคโดยเฉพาะ ภูมิโรค และโรคเอดส์ เพราะการรับแขกจำนวนมากไม่สามารถเลือกแขกได้ (จิตราภรณ์ วันสพวงศ์. 2538: 56) พวกเธอเหล่านี้จะต้องเสี่ยงติดเชื้อทุกชนิด ที่ล้วนมากับแขกนักเที่ยวที่ไม่ยอมใส่ถุงยางอนามัย (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 27)

1.10 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณี

คุณภาพชีวิตด้านจิตพิสัยในอาชีพหญิงโสเภณีสามารถบ่งบอกถึงระดับการดำรงชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีซึ่งระดับคุณภาพชีวิตของพวกเธออาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตทางด้านวัตถุหลายประการ ปัจจัยที่น่าจะมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีมีดังนี้ คือ ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อายุ ภูมิฐานะ การศึกษา รายได้ และลักษณะของงานที่ทำ (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 28)

1.10.1 อายุ เป็นเครื่องบ่งบอกถึงวุฒิภาวะ ซึ่งมีอิทธิพลในการกำหนด

ความสามารถในการดูแลตนเองของบุคคล กล่าวคือ ความสามารถในการดูแลตนเองของบุคคลจะค่อยๆ สูงขึ้น ตามอายุและลดลงเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งบุคคลที่มีความสามารถในการดูแลตนเองดี ย่อมมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย (บังอร ฤทธิอุดม. 2537: 38) แต่ก็ยังอาจจะมีปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วย จึงทำให้มีความแตกต่างสำหรับในกลุ่มของหญิงอาชีพโสเภณี ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 15-24 ปี (พัชรี แนวพานิช. 2530; ชายโพธิ์สีตา; และคณะ. 2537: 8) และร้อยละ 40 มีอายุ 16 ปี (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 28; อ้างอิงจาก ศิริพร สะโครบาเน็ค. 2533: 22)

1.10.2 ภูมิฐานะ คุณภาพชีวิตของบุคคลจะแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

ภูมิฐานะ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 28; อ้างอิงจาก Zhan. 1992: 122) โดยจะเปลี่ยนแปลงไปตามภูมิฐานะชนบทชนนิยมประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (ศิริ ฮามสุทิ. 2536: 34; อ้างอิงจาก บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์; และสมคิด อิศระวัฒน์. 2534: 132) นอกจากนี้แต่ละภูมิฐานะยังมีค่านิยม ความเชื่อต่างกัน โดยเฉพาะค่านิยมทางสังคม ซึ่งเป็นความคิดรวบยอดของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ยอมรับต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 29; อ้างอิงจากสุพัตรา สุภาพ. ม.ป.ป: 9 - 13) เป็นวิธีการจัดรูปแบบความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคลและเป็นแบบฉบับและความคิดที่ฝังแน่น สำหรับยึดถือปฏิบัติตัวของคนในสังคม(ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน 2518 : 67) หญิงอาชีพโสเภณีส่วนใหญ่ มาจากจังหวัดทางภาคเหนือ (ชาย โพธิ์สีตา; และคณะ. 2537: 11; อ้างอิงจาก เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. 2537: 25) ส่วนที่เหลือเป็นภาคอีสาน และภาคกลาง ส่วนภาคใต้พบน้อยที่สุด เนื่องจากทางภาคเหนือปัจจัยทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะค่านิยมและทัศนคติมีความแตกต่างจากภาคอื่นๆ ในเรื่องของการเสียดสี การลอกเลียนแบบ การรักญาติพี่น้อง ทำให้สังคมภาคเหนือบางถิ่น ยอมรับหญิงอาชีพโสเภณี เพราะแม้แต่ชายหนุ่มก็ไม่รังเกียจหญิงที่เป็นโสเภณี ทำให้หญิงอาชีพโสเภณีไม่รู้สึกลำบากและไม่ต้องปิดบังซ่อนเร้นเรื่องอาชีพของตนเอง(สุนีย์ มัลลิกะมาเลย์; และคณะ. 2526: 32 - 61) เมื่อเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมแล้วเพื่อนบ้านก็ไม่รังเกียจและเข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพนี้ (ถาวร เกียรติทับทิม ; และเฉลิมพบ สัตถาภรณ์. 2547: 124 - 125) ส่วนอาชีพหญิงโสเภณีที่ไม่เป็นที่ยอมรับเช่น ท้องถิ่นทางภาคใต้ เนื่องจาก

วัฒนธรรมเคร่งครัดต่อเรื่องความสัมพันธ์ฉันท์ผู้สาวมากที่สุด ดังนั้นผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีจึงต้องปกปิดเพราะเกรงจะได้รับความรักจากคนในท้องถิ่นเมื่อกลับภูมิลำเนาเดิมแล้ว (เบญจรัตน์ (แซ่ฉั่ว; และ อลิสา โกศลวิจักขณ์. 2538: 12) สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่ยากจนและมีค่านิยมในการให้ลูกสาวมีการย้ายถิ่นไปทำงานที่กรุงเทพฯ เพราะเชื่อว่าจะสามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ จึงทำให้ผู้หญิงในชนบทส่วนมากโยกย้ายเข้ากรุงเทพฯ และงานที่พวกเธอทำส่วนใหญ่เป็นงานบริการ เช่น พนักงานเสิร์ฟตามร้านอาหาร พนักงานอาบอบนวด พนักงานนวดนวดนึ่งดื่ม จึงเป็นเหตุให้ต้องตกเข้าไปอยู่ในกิจการประเภทต่างๆ จึงไปถึงการขายบริการทางเพศในที่สุด (กลุ่มเพื่อนหญิง. 2527: 211) สำหรับกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเมืองที่มีความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ ความเจริญทางเทคโนโลยี ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ที่มีช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนที่สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัด ในชีวิตปัจจุบันนี้ทุกคนยังคงต้องดำรงชีพด้วยการทำงานเพื่อหารายได้ ชี้อเสียงเกียรติยศ และความก้าวหน้าในอาชีพ (เสาวนีย์ ตนะคุลย์. 2533: 3 – 14)

1.10.3 การศึกษา การศึกษามีความสัมพันธ์กับรายได้ และสถานภาพทางสังคม ผู้มีการศึกษาดีจะมีรายได้ และสถานภาพทางสังคมสูง ซึ่งอาจบ่งบอกคุณภาพชีวิตที่ดีทางหนึ่ง นอกจากนี้การศึกษายังช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความรู้ ทักษะ รวมทั้งช่วยให้บุคคลรู้จักแสวงหาข้อมูลในการดูแลตนเอง และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดียิ่งขึ้น บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีทักษะในการแสวงหาข้อมูล ชักถามปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้แหล่งประโยชน์ต่างๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษา น้อย (พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. 2546: 30) จากการศึกษาของ ชาย โพธิ์สีตา และคณะ (2553: 11) พบว่าหญิงขายบริการทางเพศที่จบชั้นประถม 4 หรือประถม 6 มีเพียงร้อยละ 76 ส่วนที่ไม่ได้เรียนเลยนั้นมีร้อยละ 14 จะเห็นได้ว่ากลุ่มหญิงอาชีพโสเภณีส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ได้รับการศึกษาน้อยจึงถึงไม่ได้รับการศึกษาเลย น่าจะส่งผลถึงคุณภาพชีวิตเพราะการศึกษาต่ำโอกาสในการหางานทำที่มีรายได้สูงก็น้อยลง การมาประกอบอาชีพหญิงโสเภณีจึงเป็นงานง่ายสำหรับผู้มีศึกษาน้อย (เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. 2537: 30 – 31)

1.10.4 รายได้ เป็นตัวกำหนดสถานะทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชีวิตที่มีคุณภาพ เพราะคนทุกคนสามารถกำหนดคุณภาพชีวิตของตนเองได้ตามฐานะของตน บุคคลที่นับได้ว่ามรคุณภาพชีวิตคือ บุคคลที่สามารถดำรงสถานภาพทางเศรษฐกิจได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม และค่านิยมของสังคมโครงการพระราชกรณียกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล ม.ป.ป.) กลุ่มหญิงอาชีพโสเภณีส่วนใหญ่ต้องก้าวเข้าสู่อาชีพนี้เพราะความยากจนางรายต้องทำงานใช้หนี้ เนื่องจากมีการเบิกเงินล่วงหน้าจากเจ้าของสถานบริการไปเป็นระยะเพื่อส่งให้ครอบครัวของตนเอง (ชาย โพธิ์สีตา; และคณะ. 2537: 31)

1.10.5 ลักษณะงานที่ทำ ความแตกต่างในด้านสถานที่ เป็นตัวกำหนดรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ของหญิงอาชีพโสเภณี เพราะชนิดของงานที่ทำเป็นตัวแปรที่ทำให้บุคคลมีลักษณะแตกต่างกัน การขายบริการทางเพศเป็นการผิดกฎหมาย หญิงอาชีพโสเภณีที่ยื่นรอลูกค้าอยู่ข้างถนนอย่างเปิดเผย จึงเป็นผู้ที่อยู่ในข่ายของความผิดตามกฎหมายโดยตรง ในขณะที่หญิงอาชีพโสเภณีที่ทำงานแบบแอบแฝงนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานบริการ หรือสถานบันเทิง ซึ่งมีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จึงได้รับผลกระทบทางด้านกฎหมายน้อยกว่าหญิงอาชีพโสเภณีที่ทำงานอย่างเปิดเผย อาชีพหญิงโสเภณีที่ทำงานแบบแอบแฝงอย่างเช่น สถานบริการอาบอบนวด พบว่าพวกเธอมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าหญิงอาชีพโสเภณีที่ทำงานอย่างเปิดเผย (วงศ์กร เจียมเผ่า; และขวัญวงศ์ เจริญวงศ์. 2534: 189) นอกจากนี้จากการศึกษาของ พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์ (2546: 31) พบว่า สถานบริการทางเพศแบบแอบแฝงอย่างเช่น สถานบริการอาบอบนวด จะมีการจัดสวัสดิการด้านด้านการรักษาพยาบาลไว้ให้ ซึ่งทำให้หญิงอาชีพโสเภณีที่ทำงานนอกระบบสามารถดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคอันอาจจะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อหญิงอาชีพโสเภณี

2.1 ความหมายของความรุนแรงต่อหญิง

องค์การสหประชาชาติ (United Nations. 1989) ได้ให้ความหมายของความรุนแรงต่อสตรี คือ พฤติกรรมของผู้ชายที่ใช้อำนาจหรือแรงบีบบังคับ ด้วยความตั้งใจต่อผู้หญิง ที่มีผลทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในที่สาธารณะและที่บ้าน ประกอบด้วยการทำร้ายร่างกายภรรยา การทารุณทางเพศในเด็กผู้หญิง ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับค่าสินสอด การข่มขืนภรรยา การตกแต่งอวัยวะเพศหญิง การปฏิบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นอันตรายต่อผู้หญิง ความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดจากคู่สมรส การคุกคามทางเพศ การบังคับขู่เข็ญฉกฉวยทางเพศในที่ทำงาน ในสถานศึกษา และอื่นๆ การค้าผู้หญิง การบังคับให้ผู้หญิงค้าประเวณี

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักรายการรัฐมนตรียุคใหม่ (2543: 1) ได้ให้ความหมายของความรุนแรงว่า หมายถึงการกระทำใดๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางกาย วาจา จิตใจ และทางเพศ โดยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้ายทรมาน คุกคาม จำกัด กีดกันเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะ และในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมาน ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ของผู้ถูกรังแก

การประชุมกลุ่มทวีปยุโรป (Heise; et al. 1994: 47; อ้างอิงจาก สุภา หมั่นแก้ว . 2546: 13) ได้ให้ความหมายของความรุนแรงต่อสตรี คือ การแสดงพฤติกรรมของผู้ชาย โดยการทรมานทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม ด้วยการหลอกลวง การชักชวนไปในทางที่ผิด การบังคับ ขู่เข็ญ หรือด้วยวิธีการอื่นๆ กับกลุ่มผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงต้องรู้สึกอับอาย สูญเสียเกียรติยศ ชื่อเสียง และทำให้ความสามารถทางด้านร่างกาย และจิตใจของผู้หญิงลดต่ำลง

จุไรรัตน์ จันทรธำรง (2536: 30 – 32) กล่าวถึงความรุนแรงทางตรงที่กระทำต่อสตรี มีลักษณะร่วมกับความรุนแรงทางตรงอื่นๆ คือ เป็นเหตุการณ์เฉพาะที่เห็นได้ชัดเจน หรือค่อนข้างชัดเจน และมีลักษณะการทำร้ายร่างกาย หรือทำร้ายชีวิตของเหยื่อ หรือผู้ถูกกระทำ ผู้ใช้ความต้องการที่จะแสดงว่ามีอำนาจเหนือฝ่ายผู้ถูกกระทำ มีจุดมุ่งหมายที่จะควบคุมการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่งด้วยการทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเกิดความกลัว ส่วนลักษณะสำคัญที่แยกการกระทำ รุนแรงต่อสตรีออกจากการกระทำรุนแรงอื่นๆ คือ ผู้กระทำรุนแรงคือ บุรุษ ไม่ใช่สตรีด้วยกัน และการกระทำรุนแรงต่อสตรี มิใช่เพียงการทำร้ายร่างกายเท่านั้น แต่เป็นการรุกรานล้าละเมิดสิทธิทางเพศของสตรีด้วย

สุภา หมั่นแก้ว (2546: 13) สรุปความหมายของความรุนแรงต่อสตรีไว้ว่า ความรุนแรงต่อสตรี หมายถึงพฤติกรรมของผู้ชายที่ใช้อำนาจ แรงบีบบังคับ การหลอกลวง และการชักชวนด้วยการตั้งใจต่อผู้หญิง โดยการกระทำรุนแรงด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ที่เกิดขึ้นทั้งที่บ้าน ที่สาธารณะ และที่ทำงาน ประกอบด้วยการทำร้ายร่างกายภรรยา ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับคู่สมรส การลวนลาม และคุกคามทางเพศ การข่มขืน การบังคับให้ค้าประเวณี ทำให้ผู้หญิงอับอาย สูญเสียเกียรติยศ ชื่อเสียง และทำให้ความสามารถด้านร่างกาย และจิตใจของผู้หญิงลดต่ำลง

2.2 ประเภทของความรุนแรงต่อหญิง

นักวิชาการด้านสันติศึกษา (Peace Studies) ได้แบ่งประเภทของความรุนแรงออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความรุนแรงทางตรง หรือความรุนแรงส่วนบุคคล(Personal Violence) และความรุนแรงเชิงโครงสร้าง(Structural Violence) ดังนี้(สุภา หมั่นแก้ว. 2546: 13; อ้างอิงจาก กฤตยา อาชวนิจกุล. 2542: 487)

2.2.1 ความรุนแรงทางตรง หรือความรุนแรงส่วนบุคคล เป็นความรุนแรงที่มีผลในการทำร้ายร่างกายและมีผู้ถูกกระทำ ที่มาของความรุนแรงอาจเกิดขึ้นโดยเจตนา หรือไม่เจตนาก็ได้ โดยให้ความสำคัญกับผู้ก่อความรุนแรง ซึ่งอาจเป็นปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคน หรือระดับองค์กร นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญ กับเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ซึ่งรวมถึงร่างกายมนุษย์จนถึงการใช้อาวุธ และให้ความสำคัญที่เกิดต่อร่างกาย เช่น การทำร้ายร่างกาย และการขัดขวางการทำร้ายร่างกาย เช่น กรณีสามีทุบตีภรรยา

2.2.2 ความรุนแรงเชิงโครงสร้างเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างศักยภาพของมนุษย์ (Potential) กับสิ่งที่มนุษย์เป็นอยู่จริง (Actuality) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ตัวบุคคล แต่เป็นผลจากการกระทำของระบบหรือโครงสร้าง และในสถานการณ์ที่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใด มาขัดขวางหรือกีดกันไม่ให้ศักยภาพ และความเป็นจริงของมนุษย์ประสานเข้าหากัน สิ่งนี้ขัดขวางนี้เป็นสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์แต่เป็นสภาพความเป็นจริงของโครงสร้างทางสังคมที่เชื่อมโยงโดยตรงกับ ฐานคติและระบบการให้คุณค่าในสังคมนั้นๆ

กฤตยา อาชวนิจกุล (สุภา หมีนแก้ว. 2546: 14; อ้างอิงจาก กฤตยา อาชวนิจกุล. 2542) อธิบายความรุนแรงทางตรงและความรุนแรงเชิงโครงสร้างว่า มีข้อแตกต่างกันที่ความรุนแรงเชิงโครงสร้างไม่มีตัวผู้ร้าย เป็นตัวบุคคล หรือเป็นองค์กรที่จับต้องได้เหมือนความรุนแรงทางตรง เพราะเมื่อเกิดความรุนแรงเชิงโครงสร้างขึ้น ตัวการที่ทำให้เกิดความรุนแรงคือตัวโครงสร้างเอง ดังนั้นช่วงเวลาของการเกิดความรุนแรงเชิงโครงสร้างจึงยาวนาน จนทำให้คนในสังคมเกิดความเคยชินกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และในสถานการณ์หรือปรากฏการณ์หลายรูปแบบคนในสังคมมิได้รู้สึกว่าเป็นความรุนแรง

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักรายการรัฐมนตรี (2543: 1) แบ่งประเภทของความรุนแรงต่อผู้หญิงออกเป็นดังนี้

2.2.3 ความรุนแรงทางร่างกายต่อร่างกาย ความรุนแรงทางเพศ และจิตใจที่เกิดขึ้นในครอบครัว การทุบตี การทารุณทางเพศต่อเด็กและผู้หญิงในบ้าน ความรุนแรงอันมีเหตุมาจากของหมั้นที่ฝ่ายหญิงให้กับครอบครัวสามี การข่มขืนโดยคู่สมรส การขลิบอวัยวะเพศสตรี และข้อปฏิบัติตามประเพณีต่างๆ อันเป็นอันตรายต่อสตรี ความรุนแรงที่เป็นการหาประโยชน์จากสตรี

2.2.4 ความรุนแรงทางกาย ทางเพศและจิตใจ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนทั่วไป รวมถึงการข่มขืนการทารุณกรรมทางเพศ และจิตใจในปฏิญญานี้ ระบุหน้าที่ของรัฐโดยละเอียด เช่น การออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครองแก่หญิงที่ประสบปัญหา มีมาตรการป้องกันแก้ไขมิให้เกิดปัญหานี้ในสังคม รวมถึงบริการทางสังคม บริการทางสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้หญิงที่ประสบปัญหาและที่สำคัญคือ ให้รัฐจัดเตรียมงบประมาณเพื่อจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขจัดความรุนแรงต่อสตรี เป็นต้น

ประเภทของการกระทำรุนแรงมีทั้งความรุนแรงทางตรงต่อตัวบุคคลและความรุนแรงเชิงโครงสร้าง แต่ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ความรุนแรงทางด้านร่างกายซึ่งเป็นความรุนแรงที่มีผู้กระทำ (สุภา หมีนแก้ว. 2546: 15)

2.3 ระดับความรุนแรงต่อหญิง

ความรุนแรงต่อผู้หญิงอยู่ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง 3 ระดับ คือ (สุภา หมีนแก้ว. 2546: 14; อ้างอิงจาก กฤตยา อาชวนิจกุล; และคณะ. 2544: 587)

2.3.1 ระดับครอบครัว ครอบครัวมีหน้าที่สำคัญในการผลิตซ้ำระบบความเชื่อ สร้างบรรทัดฐานที่ให้บทบาทผู้ชายสำคัญสูงกว่าบทบาทผู้หญิงโดยผ่านกระบวนการเลี้ยงดูและ ชัดเลาสมาชิกของตนเอง ทำให้สมาชิกสยบต่อการแบ่งงานที่แตกต่างและไม่เท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกหญิงและสมาชิกชาย รวมถึงการยอมจำนนต่อการควบคุมการแบ่งสรรทรัพยากรที่ไม่ยุติธรรมทางเพศภายในบ้าน

2.3.2 ระดับชุมชน องค์กรในชุมชน ได้แก่กลุ่มทางสังคม ศาสนา โรงเรียน สมาคมธุรกิจ สื่อมวลชนและสถานบันทางวัฒนธรรมอื่นๆ ร่วมผลิตกลไกให้ผู้ขายสามารถควบคุมเรื่องเพศ การเปลี่ยนแปลงและการทำงานของผู้หญิง

2.3.3 ระดับรัฐ สร้างความชอบธรรมให้กับผู้ขายมีสิทธิครอบครองผู้หญิงอย่างถูกต้อง ตามนิตินัย การยอมรับของรัฐให้ชายมีอำนาจเหนือหญิงโดยกระทำการออกข้อสอบและกฎหมาย ที่เลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง และหรือการผ่านการบังคับใช้กฎหมาย การตีความกฎหมาย

2.4 รูปแบบของความรุนแรงต่อหญิง

การกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงมีมากมายหลายรูปแบบซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ (สุภา หมื่นแก้ว. 2546: 14; อ้างอิงจาก โชติมา กาญจนกุล. 2539: 626)

2.4.1 การทำร้ายร่างกาย เป็นการกระทำรุนแรงที่เห็นชัดเจนที่สุดซึ่งรวมการกระทำรุนแรงอย่างอื่นทุกรูปแบบตั้งแต่ระดับต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด เช่น การถ่มน้ำลาย การหยิก การกัด การตบ หน้า ไปจนถึงการใช้กำลังขั้นรุนแรง เช่น การบีบคอ การชกต่อย และการประทุษร้ายโดยการใช้อาวุธ

2.4.2 การข่มเหงทางเพศ ที่จัดว่าเป็นความรุนแรงได้แก่ การลวนลามและการคุกคามทางเพศซึ่งมีหลายรูปแบบ การจับอวัยวะเพศที่เป็นของสงวน เช่น เต้านม อวัยวะสืบพันธุ์ การรุกรานทางเพศอื่นๆ หรือชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์โดยการข่มขู่ การข่มขืน บังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่สมัครใจ การเขียนเรื่องลามกอนาจารเกี่ยวกับสตรี การเกี่ยวพาราสี การใช้คำพูดสองแง่สองง่า การใช้สายตา โลมเลีย การเสียดสี จับเนื้อต้องตัว การกอดจูบ การเข้าขี้ให้ไปกินข้าวหรือไปไหนมาไหนด้วย การกระทำเหล่านี้ถ้าผู้หญิงพอใจ และไม่รู้สึกรังเกียจขัดข้องใจก็ไม่ถือว่าเป็นการลวนลามทางเพศ (พรรัตน์ จันทรธำรง 2536: 31 – 35)

2.4.3 การทำร้ายจิตใจโดยมากจะมีรูปแบบการใช้วาจาคุกคามทางอารมณ์เพื่อก่อให้เกิดความหวาดกลัว ความระแวงใจ ความกังวลใจไม่สบายใจ ความรู้สึกลัวว่าตนเป็นต้นเหตุ เป็นผู้ผิด และความกดดันทางอารมณ์อื่นๆ เช่น ขู่จะทำร้าย จะบังคับให้เธอฆ่าตัวตาย จะทำร้ายลูกๆ หรือคนที่รัก ใช้คำพูดหยาบคาย เสียดสี จ้วงจับในสิ่งที่ไม่นับถือเคารพบูชา ควบคุม การกินอยู่หลับนอน

2.5 สาเหตุของการเกิดความรุนแรงต่อหญิง

ความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ที่ดำรงอยู่ในโครงสร้างหรือระบบสังคมวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเฮสและคณะ (สุภา หมื่นแก้ว. 2546: 26; อ้างอิงจาก Heise, et al. 1993: 1170) ได้วิเคราะห์ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความรุนแรงต่อผู้หญิงและยังคงดำรงอยู่ แบ่งได้เป็น 4 ปัจจัย คือ

2.5.1 ปัจจัยด้านวัฒนธรรม

2.5.1.1 การขัดเกลาทางสังคม ในเรื่องความคาดหวังต่อความสัมพันธ์ของชายหญิงในครอบครัว ซึ่งวอล์เกอร์ (ศิริเพชร ศิริวัฒนา. 2538: 34; อ้างอิงจาก Walker. 1979) กล่าวว่า ในบางกรณีของผู้หญิงมักมีความรู้สึกยึดติดกับค่านิยมวัฒนธรรมเกี่ยวกับความรักและการแต่งงาน ผู้หญิงมักจะรู้สึกผิดสำหรับการมีชีวิตครอบครัวที่แตกร้างและรู้สึกว่าไม่มีความสุขดังนั้นผู้หญิงจึงมักจะ ทำให้ต้องรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์ในชีวิตการแต่งงาน รวมทั้งความคาดหวังจากคู่สมรสเกี่ยวกับหน้าที่และการรับผิดชอบต่อความเป็นภรรยา ความเชื่อที่สืบทอดกันมาในบทบาทที่เหนือกว่าของผู้ชาย เช่นเดียวกับที่เวทเซล และรอส (ปรีชา อุปโยคิน. 2538: 102; อ้างอิงจาก Wetzel; & Ross. 1983) ได้เสนอว่าผู้หญิงที่ถูกทำร้ายก็เพราะผู้หญิงยอมรับในบทบาททางเพศของตนที่เชื่อว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ ยอมรับว่าเพศชายเป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าตนเอง และยอมจำนนเพราะเป็นเพศหญิง

2.5.1.2 ค่านิยมทางสังคมว่าผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่า สังคมได้มีการกำหนด ค่านิยมบทบาททางเพศระหว่างชายและหญิงเป็นคนละมาตรฐาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามี ความสัมพันธ์ ระหว่างชายและหญิงตั้งอยู่บนความไม่เสมอภาค สังคมได้ให้คุณค่าความเป็นผู้นำของผู้ชายและ ผู้หญิงต้องเป็นผู้ตาม

2.5.1.3 การยอมรับยกย่องว่าการกระทำรุนแรงเป็นวิธีการแก้ปัญหา

2.5.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อทางเลือก ของผู้หญิง เช่น

2.5.2.1 เศรษฐกิจของผู้หญิงขึ้นอยู่กับผู้ชาย

2.5.2.2 การจำกัดโอกาสในการหาเงินและความเชื่อถือ นายจ้างมักต้องการจ้างงานเฉพาะผู้ชาย

2.5.2.3 การจำกัดโอกาสของผู้หญิงในการเข้าถึงการทำงานทั้งในระบบและนอกระบบ

2.5.2.4 การจำกัดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้หญิง เช่นเดียวกับที่เลเวนสัน (สุภา หมั่นแก้ว. 2546: 27 – 28; อ้างอิงจาก Lavenson. 1989) ได้ทำการศึกษา สาเหตุของการกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงในสังคม 90 แห่งทั่วโลกภายใต้กรอบแนวคิดของความสัมพันธ์ ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายพบว่าความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจระหว่างหญิงชายเป็นสาเหตุ เสริมที่ทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายและการกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงมากที่สุด

2.5.3 ปัจจัยทางด้านกฎหมาย กฤติยา อาชวนิจกุล (สุภา หมั่นแก้ว. 2546: 27; อ้างอิง จาก กฤติยา อาชวนิจกุล. 2544) ได้กล่าวถึงสาเหตุความรุนแรงต่อสตรี ที่มีจากปัจจัยทางด้านกฎหมาย ไว้ดังนี้

2.5.3.1 ระบบกฎหมายในบ้างท้องถิ่นที่ใช้กฎหมายควบคู่ไปกับประเพณี และศาสนา

2.5.3.2 การด้อยสถานะทางกฎหมายของผู้หญิง

2.5.3.3 การให้ความหมายของการกระทำรุนแรงและการข่มขืนตาม กฎหมาย

2.5.3.4 การเรียนรู้กฎหมายของผู้หญิงอยู่ในระดับต่ำ

2.5.3.5 เจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นตำรวจ ผู้พิพากษาขาดความระมัดระวังต่อผู้หญิง

ในเรื่องความรุนแรง เช่นตำรวจปฏิเสธที่จะรับเรื่องความรุนแรงในครอบครัวแม้ว่าจะผิดกฎหมาย (สุภา หมีนแก้ว. 2546: 28; อ้างอิงจาก Corner. 1996: 67) หรือมีทัศนคติต่อผู้หญิงที่ถูกกระทำการละเมิดทางเพศว่าเป็นการ สมยอม มิใช่ ข่มขืนหรือสมยอมปัญหาสตรีกับแนวความคิดของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 2532: 43)

2.5.4 ปัจจัยทางด้านการเมือง (สุภา หมีนแก้ว. 2546: 29; อ้างอิงจาก กฤติยา อาชวนิจกุล. 2539) ได้กล่าวถึงสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรีที่มีจากปัจจัยทางด้านการเมือง ไว้ดังนี้

2.5.4.1 ผู้หญิงที่เป็นตัวแทนทางอำนาจในอาชีพต่างๆ ด้านการเมืองกฎหมาย และแพทย์น้อย

2.5.4.2 ความรุนแรงในครอบครัวไม่ถือเป็นเรื่องร้ายแรง

2.5.4.3 เชื่อว่าครอบครัวเป็นที่ส่วนตัวอยู่เหนือการควบคุมจากรัฐ

2.5.4.4 เสี่ยงต่อการเรียกร้องในเรื่องสภาพที่ดำรงอยู่ กฎศาสนา

2.5.4.5 การจำกัดองค์กรผู้หญิงที่ทำหน้าที่เป็นแรงผลักดันทางการเมือง

2.5.4.6 การจำกัดโอกาสในการมีส่วนร่วมในการทำให้ระบบการเมืองมีประสิทธิภาพ

2.6 ผลกระทบของความรุนแรงต่อหญิง

มูลนิธิเพื่อนหญิง(สุภา หมีนแก้ว. 2546: 31 - 32; อ้างอิงจาก มูลนิธิเพื่อนหญิง. 2543: 8 -9) ได้กล่าวถึงผลกระทบจากความรุนแรงต่อสตรี ไว้ดังนี้

2.6.1 ผลกระทบทางตรงความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งภายในบ้านและนอกบ้าน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อร่างกายและจิตใจของผู้หญิงที่ประสบปัญหา ทางด้านร่างกาย ได้แก่ การบาดเจ็บ การเกิดบาดแผล ตั้งแต่เล็กน้อยจนกระทั่งถึงพิการและเสียชีวิต ขาดสวัสดิภาพ และความปลอดภัย เสรีภาพในการเคลื่อนไหว ถูกจำกัดตั้งแต่การเดินทาง กิจกรรมที่ผู้หญิงพึงกระทำได้รวมถึงหน้าที่การงาน ผู้หญิงที่ประสบความรุนแรงบางรายอาจประสบปัญหาสุขภาพทางเพศเรื้อรังเป็นระยะเวลานาน บางรายอาจตลอดชีวิตของผู้หญิงนั้น ในด้านจิตใจปัญหาความรุนแรงส่งผลให้ผู้หญิงสุขภาพจิตเสื่อม สุขุเสีย ความมั่นใจ อิศราภาพ ต้องอดทน และสับสนกับปัญหาที่ตนประสบเป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญคือความรุนแรงทางกายและจิตใจ มีผลกระทบต่อเนื่องซึ่งกันและกัน ผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงทางกายจะส่งผลถึงสภาวะทางจิตใจ อารมณ์

2.6.2 ผลกระทบทางอ้อม ความรุนแรงที่กระทำต่อผู้หญิง ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว ช้างที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่กระทำรุนแรงนั้น ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้องเพื่อน และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ เยาวชนที่เป็นลูก ผลกระทบที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผลกระทบของความกดดัน ที่ผู้หญิงได้รับ ทำให้ผู้หญิงสุขภาพจิตเสื่อม บางรายซึมเศร้า

2.6.3 ผลกระทบต่อสังคม ผู้หญิงเป็นเสาหลักหนึ่งของครอบครัว ความรุนแรงที่กระทำ ต่อผู้หญิง จึงเปรียบเสมือนกระทำต่อครอบครัว และมีผลต่อสังคมโดยรวมด้วย

ผลกระทบจากการกระทำรุนแรงต่อสตรี มีผลกระทบมากมายที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ผลกระทบ ทางร่างกาย เพราะจะมีบาดแผล หรือมีการบาดเจ็บตั้งแต่เล็กน้อย กระทั่งเสียชีวิต และยังมีผลกระทบ ทางด้านจิตใจ จะทำให้ผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงเกิดความหวาดกลัว สุขภาพจิตเสีย

2.7 ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

ในปัจจุบันนี้อาจจะกล่าวได้ว่าผู้หญิงส่วนมากที่มาประกอบอาชีพ“หญิงอาชีพโสเภณี” สมัครใจที่จะทำอาชีพนี้เองโดยที่ไม่ได้ถูกหลอก หรือบังคับแม้แต่อย่างใด แต่การที่ผู้หญิงจำนวนมาก เลือกที่จะประกอบอาชีพนี้ทุกคนก็ต่างมีเหตุผลของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเพราะมีปัญหาครอบครัว หรือ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวยากจน หรือใจแตกตั้งแต่ยังเป็นวัยรุ่น การทำงานของหญิงอาชีพโสเภณี นั้นไม่ได้มีแต่ความสุข แต่มันคือความเจ็บปวดทั้งร่างกายและทางจิตใจ ที่ต้องโดนสังคมดูถูกเหยียดหยาม และถูกลูกค้าบางคนกระทำรุนแรงไม่ว่าจะเป็นคำพูดที่ดูถูก หรือแม้แต่เรื่องของรสนิยมทางเพศ ที่รุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากการสุ่มเลือกหญิงอาชีพโสเภณีจากรูปแบบ ต่างกันคือ 1. อาชีพสาวคาราโอเกะ 2.อาชีพสาวอาบอบนวด 3. หญิงอาชีพโสเภณีที่หาจ้างแขกข้างถนน 4. อาชีพสาวอะโกโก้ และอาชีพสาวเต้นรูดเสา

2.7.1 หญิงชื่อ “หลี่” กับอาชีพสาวคาราโอเกะ “ป้าหลี่” เป็นคนจังหวัดชัยภูมิ “ป้าหลี่” เล่าว่า “ครอบครัวของป้ามีแค่ แม่ เพราะพ่อมีภรรยาใหม่จึงเลิกรากับแม่ตั้งแต่ป้าหลี่ 5 ขวบ ครอบครัว ของป้าจนเลยไม่ได้เรียนหนังสือ ต้องช่วยแม่ทำงานรับจ้างทั่วไปตั้งแต่ยังเด็ก พออายุ 24 ก็มีเพื่อนมา ชวนเข้ากรุงเทพฯมาหางานทำ” ผู้วิจัยจึงถามถึงเรื่องราวที่ทำให้ “ป้าหลี่” มาเป็นสาวคาราโอเกะว่า เป็นมาอย่างไร “ป้าเคยมีแฟนเป็นหนุ่มโรงงานมาจีบอยู่กินกันได้สี่ปีจนมีลูกด้วยกัน แต่ช่วงที่ป้าท้องแก่ ได้เจ็ดเดือนมันก็เริ่มออกลายมีผู้หญิงคนอื่นจนทิ้งไปมันรู้สึกเสียใจมากจนอยากจะฆ่าตัวตายเลย ป้า ต้องหนีกลับบ้านนอก กลับไปบ้านนอกก็อายคนเค้าอีก พอคลอดลูกก็หารับจ้างเกี่ยวข้าวทำงานรับจ้าง ทั่วไปที่บ้านนอกไปพักใหญ่ หาเงินเลี้ยงลูกเลี้ยงแม่แต่เค้าใช้จ่ายมันเยอะเหลือเกินเงินจะเก็บไว้ให้ลูก เรียนก็ไม่มีป้าไม่ยอมให้ลูกไม่ได้เรียนหนังสือเหมือนป้า แม่ของป้าก็เริ่มแก่ทำงานหนักไม่ค่อยได้

จะทำยังไงดีถึงจะหาเงินมาได้เยอะๆ ก็มีทางนี้ละที่ป้าคิดเพราะมีเพื่อนที่ทำงานอยู่ร้านคาราโอเกะ ป้าก็โทรปรึกษาว่าจะขอทำงานกับเพื่อน ป้าฝากลูกไว้กับแม่ที่บ้านนอกแล้วก็มาหางานร้านคาราโอเกะ นี้ละ” “ป้าหลิ”ให้เหตุผลกับผู้วิจัยว่านี่คืออีกทางเลือกที่จะสามารถหาเงินได้จำนวนมากเพื่อที่จะนำมาใช้จ่ายและจุนเจือครอบครัวได้อย่างเพียงพอ ผู้วิจัยจึงถามถึงความรู้สึกของหลิตอนี่ที่มีต่ออาชีพสาวคาราโอเกะ “ป้าเป็นสาวคาราโอเกะทุกวันนี้ก็ทำเพื่อลูกกับแม่ ป้าไม่ได้อยากทำอาชีพนี้ ป้าบอกได้เลยว่าไม่มีผู้หญิงคนไหนอยากนอนกับผู้ชายแปลกหน้าหลอก แต่ป้าจะใช้ความอดทนคิดถึงครอบครัวเอาไว้ แล้วก็ทำงานไปถ้าเก็บเงินได้พอสมควรป้าก็จะเปิดร้านขายของเล็กๆ แล้วเลิกทำงานนี้ แล้วป้าก็จะรับลูกกับแม่มาอยู่ด้วยกันที่กรุงเทพฯ” ผู้วิจัยจึงถามต่อถึงประเภทของลูกค้าของป้าหลิ “ก็มีหลายแบบนะ มีทั้งแบบที่เป็นพวกขี้เมาพูดจาแย่ๆ แล้วก็แบบสุภาพใจดีมีคนไหนพูดคุยกันถูกคอถูกใจกันเค้าขอฮ็อฟ ป้าก็ไปกับเค้า บางคนมาแบบนั่งกินไปลักพักแล้วพูดจาแบบเสียดสีดูถูก เกล็ดมากเลยลูกค้าพวกนี้นะ เค้าเรียกว่าปากก็ว่าเราเป็นหญิงไม่ดีแต่เมื่อเค้ากลับมาควักหน้าอกเราแบบนี้พวกนี้เกลียดไม่ชอบเลย ทำงานแบบนี้ก็เสียใจพออยู่แล้วต้องมาเจอลูกค้าพูดจาดูถูกอีกมันเจ็บใจจริงๆ แต่เพื่อลูกและแม่”

2.7.2 หญิงชื่อ “ตา” กับอาชีพสาวคาราโอเกะ “ป้าตา” เป็นคนจังหวัดอำนาจเจริญ ปัจจุบันนี้ป้าตามีอายุได้ 39 ปีแล้วและก็ยังทำอาชีพสาวคาราโอเกะอยู่ “ป้าตา” ยอมรับว่าตัวเองเมื่อตอนสาวๆ เป็นสาวใจแตก “ป้าตา” เล่าว่า “ป้าเข้ากรุงเทพมาหางานทำตอนนั้นอายุแค่ 20 ปี ทำมาก็หลายอาชีพแล้วตั้งแต่งานคนใช้ไปจนถึงสาวโรงงาน ก็เลิกกับแฟนไปหลายคนเพราะป้าตอนเป็นสาวสวยนะมีผู้ชายมาจีบเยอะ ใช้เงินก็เก่ง ป้าชอบแต่งตัว ทำงานโรงงานมันได้เงินน้อยป้าทำไปก็บ่นไปเบื่อเงินน้อย ป้าเก็บเงินไม่ค่อยอยู่ชอบซื้อเสื้อผ้าใหม่ๆ อยากได้อะไรก็ซื้อไปเสียดายกินเที่ยวเข้าบ่อนกับเพื่อนไปวันๆ” ป้าตายอมรับกับผู้วิจัยว่า “ตัวเองใช้ชีวิตฟุ่มเฟือยมาตลอดจะกว่าจะคิดได้ก็รู้สึกว่ามันเริ่มจะสายไปเพราะตอนนี้เริ่มจะอายุมากแล้วความสาวความสวยมันก็หมดไปตามวัย เด็กใหม่ๆ ก็เข้ามาเรื่อยๆ” ป้าตายังเล่าอีกว่า “ตอนนี้อยากย้อนกลับไปตอนที่ยังสาวๆ จะเก็บเงินเอาไว้สร้างเนื้อสร้างตัว ตอนนี้ความสาวก็เริ่มหมดเงินเก็บก็มันน้อยเหลือเกินบ้านก็ยังต้องเช่าเค้าอยู่ป้าอยากจะได้เลิกทำอาชีพนี้ มันเหนื่อยแล้ว มันเหนื่อยทั้งกายเหนื่อยทั้งใจ แต่ชีวิตมันก็ต้องสู้ต่อไปละนะ” ผู้วิจัยจึงถามถึงกลุ่มลูกค้าของป้าตา ป้าตาก็เต็มใจบอกข้อมูลให้ผู้วิจัยได้รับฟังเป็นอย่างดี “ลูกค้าป้าก็มีหลายอาชีพ ลูกค้าบางคนก็ดี บางคนก็ไม่ค่อยดี ลูกค้าบางคนก็รุนแรงทำจนเจ็บไปหมดแต่เงินก็ได้เท่าเดิม ป้าเคยเจอแบบว่าบางทีฮ็อฟไปแล้วก็จ่ายเงินไม่ครบบ้างพอป้าทวงเงินมันก็จะด่าว่าแบบเสียหายๆ ป้าก็ทำอะไรไม่ได้หลอกเพราะอาชีพนี้จะไปแจ้งความหาความเป็นธรรมก็ไม่ได้อยู่แล้ว”

2.7.3 หญิงชื่อ “นา” กับอาชีพสาวอาบอบนวด “นา” เป็นสาวอายุ 25 “นา” เป็นผู้หญิงรุ่นราวคราวเดียวกับผู้วิจัยจึงออกจะคุยกันได้อย่างเข้าใจไม่ยากนัก “นา” เริ่มเล่าให้ผู้วิจัยฟังเกี่ยวกับเรื่องราวที่เริ่มก้าวเข้าสู่วงการนี้ได้อย่างไรไม่ได้เงินอาย “นา” เป็นคนจังหวัดปทุมธานี ครอบครัวฐานะปาน

กลางไม่ถึงกลับจนและก็ไม่ถึงกับรวยแค่มียอมีพอกินเรามีพี่น้องสองคน คนโตเป็นผู้ชาย ส่วน นา เป็นน้องคนสุดท้อง ตั้งแต่จำความได้ก็ถูกพี่ชายแกล้งมาตลอด พ่อกับแม่ก็ดูจะรักและให้ท้ายพี่ชายเป็นพิเศษ ตอนเริ่มเรียนชั้นปวช.เราก็เริ่มรู้จักการมีเพื่อนชายก็เริ่มมีแฟน เริ่มโดดเรียนบ่อยขึ้นและก็เสียความบริสุทธิ์ไปให้กับเพื่อนชายคนนั้นจนเรียกได้ว่าเราติดผู้ชายและบ้านช่องเราก็ไม่กลับ เพราะอยู่ที่บ้านมันไม่มีความสุขเราโดนเปรียบเทียบกับพี่ชายตลอดมันเบื่อ แฟนของเราเป็นรุ่นพี่เรียนโรงเรียนช่างอยู่แถวตอนเมือง ก็คบกันจนเรายอมเสียความบริสุทธิ์ให้กับเค้าไปเพราะคิดไปว่านี่คือรักแท้ของเรา จนมีเหตุการณ์ที่ทางบ้านมาตามกลับบ้านเป็นเรื่องใหญ่โตมาก พ่อกับแม่บังคับให้เรากลับบ้านเราก็ยอมกับเราโดนพ่อตบทั้งตีเราอายเพื่อนๆเราก็ไม่ยอมกลับไปเรียนอีกเลย แต่พอเวลาผ่านไปไม่นาน แฟนของเราก็ไปมีคนอื่น เป็นเด็กสาวโรงเรียนพาณิชย์เราเสียใจจนเหมือนคนบ้าไปเลย พ่อแม่ก็ซ้ำเติมเราตลอดว่าบอกแล้วเตือนแล้ว เสียใจมากจนเราไม่ไปเรียนอีกเลยยอมรับว่าเราไปเลยไปกับผู้ชายไปเรื่อยมีเช็กส์กับเด็กแว้นไปเรื่อยเราทำตัวไม่มีค่าปล่อยตัวปล่อยใจไปเลย วันๆเราออกไปกับเพื่อนเที่ยวเตร่ๆไปเลื่อยมั่วสุมนอนบ้านเพื่อนบ้างกลับมาบ้านบ้าง พ่อกับแม่ก็เอาแต่ด่า แต่พี่ชายเราทำอะไรก็ดีไปหมดขอเงินเท่าไรก็ให้ แต่กับเราขอทีก็ล่าวจะให้ก็ต้องด่าก่อน กลับบ้านมันก็เบื่อ นาเริ่มรับงาน ตอนอายุ 18 ปี ตอนนั้นในกลุ่ม “เด็กสก็อย” ด้วยกันจะมีผู้หญิงคนหนึ่งเป็นเหมือน “เอเย่น” ค่อยจัดหาสาวสก็อยด้วยกันไปให้แขกแต่ละที่ เค้าเข้ามาชวนเราถามเราว่าอยากทำไหมแบบนี้ได้เงินดีนะ ไม่ต้องทำอะไรมากเลย ไปแป๊บเดียวก็กลับจะได้เงินใช้อีกด้วยสบายจะตาย นา ก็คิดในใจว่าเอวอะ มาถึงขนาดนี้แล้วเราก็ผ่านมามากหลายคนแล้วเอาแบบนี้ดีกว่าได้เงินใช้ด้วยจะได้ไม่ต้องขอเงินพ่อแม่อีก เราก็ตอบตกลงไปเลย ตั้งแต่นั้นที่เราเริ่มรับงาน” ผู้วิจัยจึงถามต่อไปว่า “ครอบครัวของนารู้เรื่องนี้หรือป่าวเขาทำอะไรไหม” นาจึงเล่าต่อไปว่า “มีคนเอารื่องที่นาทำไปโพสต์ไลน์มาฟ้องพ่อกับแม่เค้าก็รับไม่ได้ถึงขั้นลงไม้ลงมือกับเราเหมือนเดิมนั้นละทั้งตีทั้งตี เขาคงจะอับอายที่มีลูกแบบนี้ทะเลาะกันหนักมาก จนเราหนีออกจากบ้านอีกครั้งแล้วก็หาเช่าห้องเพราะไม่ค่อยอยากกลับไปบ้านเราพอจะมีเงินจากที่รับงานมาใช้จ่ายค่าห้องเช่าอยู่ ทางบ้านก็ไม่ได้สนใจอะไรเราอีกเลย เราเหมือนถูกทางบ้านตัดหางปล่อยวัดไปแล้วละตอนนี้ จน นา อายุได้ 20 ก็มีเพื่อนที่ทำงานด้วยกันชวนกันไปทำร้านอาบอบนวดแถวรัชดาภิเษกเพราะรายได้ดี นา ก็ไปกับเพื่อน จนทำถึงทุกวันนี้” ผู้วิจัยจึงถามต่อถึงความรู้สึกของนาที่มีอยู่ตอนนี้เกี่ยวกับอาชีพที่นากำลังทำ “นา รู้สึกธรรมดาณะกับอาชีพนี้ว่าอาชีพนี้ก็ไม่เคยไปทำอะไรให้ใครเดือนร้อนนะ มีแต่ผู้คนในสังคมนั้นละที่มองเราไม่ดีด่าเราว่าเราเสียๆหายๆ คือมองแบบสรุปเราไปแล้วว่าใครทำอาชีพนี้ต้องเป็นผู้หญิงไม่ดีแน่ๆ ทั้งๆที่ส่วนมากบ้างคนที่เขาทำอาชีพนี้แต่ละคนเขาก็มีปัญหาของตัวเองเราผ่านอะไรมาพอสมควรเราถึงเลือกมาทำอาชีพนี้เราไม่คิดจะให้สังคมมาเข้าในอะไรเราหลอก แต่ขอแค่อย่ามองเราแบบดูถูกเราเลย เราก็แค่ผู้หญิงคนหนึ่ง”

2.7.4 หญิงชื่อ “ฝน” กับอาชีพสาวอาบอบนวด “ฝน” เป็นสาวอายุ 27 แล้ว “ฝน” เปิดใจเล่าเรื่องราวชีวิตของตนเองให้ผู้วิจัยได้รับฟังว่า “ฝนเคยเป็นสาวมหาวิทยาลัย แต่ชีวิตของฝนมันเหมือนนิยายน้ำเน่าดีนี่เอง ฝนเกิดมาก็ไม่เคยรู้จักแม่แล้วเพราะแม่ทิ้งฝนไปตั้งแต่ยังเล็กๆ ส่วนพ่อฝนก็กินแต่เหล้ากับเล่นการพนัน ฝนโตมากับ อาผู้หญิงที่เป็นน้องสาวของพ่อ อา ที่เลี้ยงฝนมาเธอเป็นคนดีเธอเลี้ยงฝนมาเหมือนลูกของเธอเลย อา ของฝนมีสามี แต่สามีของ อา เกลียดฝนมากเพราะเขาคงไม่อยากเลี้ยงลูกคนอื่นละมั้ง อา ส่งฝนเรียนหนังสือตลอด จน อา ตั้งท้องมีลูกสาวหนึ่งคนแต่สามีของอา กลับไปมีเมียคนอื่นเป็นนักศึกษา ทั้งๆ ที่พี่จะมีลูกสาว สามีของอาเก็บเสื้อผ้าออกจากบ้านไปและเลือกที่จะไปอยู่กับเมียคนอื่นโดยไม่สนใจลูกที่เพิ่งเกิดเลย ฝนในตอนนั้นเริ่มที่จะรู้เรื่องราวอะไรมาพอสมควรแล้ว ฝนจำเหตุการณ์ได้ดีทุกอย่างแล้วมันก็ยังฝังใจฝนอยู่ทุกวันนี้ อา กับฝนกับน้องสาวก็ใช้ชีวิตอยู่กันสามคน อา ฝนรับจ้างทำความสะอาดบ้านและรับจ้างซักรีดเสื้อผ้า เวลาฝนไปโรงเรียนฝนจะรีบกลับมาช่วยอาทำงานตลอด จนฝนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ก็ทำเรื่องกู้เงิน กยศ. เรียนเอาแล้วก็หางานพาร์ไทม์ทำเอาเพราะไม่อยากขอเงินอาแล้วสงสารเขา ฝนก็ไม่ใช้เด็กดีอะไรมากมายนะเรื่องผู้ชายมันก็มีบ้างมีรุ่นพี่คนนู่นคนนี้มาจีบมันก็คล้อยตามไปบ้าง เสียตัวครั้งแรกก็ช่วงๆ นี่ละแต่มันก็แค่รักหลอกๆ ที่พามาแล้วก็ผ่านไปเจ็บจนฝนเริ่มชินกับมันเลยละ จนมีเพื่อนชวนไปทำงานร้านอาหารไปเป็นสาวเชียร์ดริงคีนึงฝนได้ทริปปะพอสมควร มันเป็นงานที่ทำให้ฝนมีเงินใช้จ่ายส่วนตัวได้โดยไม่ต้องขอเงิน อา เลย มีลูกค้ามาจีบก็เยอะ ลูกค้าบางคนชวนไปกินข้าว ฝนก็ไปกับลูกค้าบ้างแต่จะเลือกไปกับลูกค้าประจำที่เริ่มสนิทแล้ว จนมีเสียพอม่ายคนหนึ่งเริ่มมาติดฝนมากินอาหารที่ร้านทุกวันมาจีบฝนแอบให้ทริบ ฝน คินละพันบาททุกวันที่มา ฝนก็ชอบสิเราต้องการเงินอยู่แล้วแถมยังมาเสนอซื้อโทรศัพท์ให้อีกฝนก็ไปกับเขาเลยตอนเช้าวันต่อมา เขาพาฝนไปซื้อโทรศัพท์ฝนเลือกยี่ห้อแพงๆเลยที่อยากได้มานาน พาฝนไปช้อปปิ้งอยากได้อะไรได้หมดเลย จนเสียคนนี่เข้าบอกว่าไม่ต้องไปทำงานแล้วเขาจะให้เงินฝนแทน คือประมาณว่าให้มาเป็นเด็กเสีย แล้วเค้าจะเลี้ยงดูฝนเองโดยที่ฝนไม่ต้องทำงานแล้ว ฝนก็คิดอยู่หลายวันนะกว่าจะตอบโอเคกับเสียเขาไป ตอนนั้นเรียนอยู่ประมาณปีฝนก็กลายเป็นเด็กเสียไปเลย มีเพื่อนในมหาวิทยาลัยนิทาเยอะมากจนฝนเสียใจก็เพื่อที่มีแต่คนนิทาก็เลยไปเรียนบ้างไม่ไปบ้าง วันไหนที่เสียไม่มาหาฝนก็จะใช้เวลาไปกับการเที่ยวช้อปปิ้ง กินเหล้ากับเพื่อน จนฝนโดนรีไทร์ตอนนั้นก็เสียใจพอสมควรแต่ด้วยความเบื่อสังคมที่นี้อยู่แล้วที่มีแต่คนนิทาก็เสียใจไม่นาน แต่ที่ฝนซึ้งสุดๆเลยคือเสียเค้าเริ่มไม่ส่งเงินให้ฝนแล้วโทรไปก็ไม่ค่อยรับ ฝนโดนเสียทิ้งซะแล้วฝนเครียดมากเลยจะทำยังไงค่าเช่าคอนโดก็ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายเยอะแยะเลยแล้วฝนก็ไม่อยากกลับไปขอเงินอาด้วย บริษัทเพื่อนหลายคนจนมีเพื่อนของเพื่อนเขาชวนไปทำร้านอาบอบนวดร้านนี้ดังมากมากอยู่แถวรัชดาภิเษก จนตอนนี้ฝนก็ทำงานเป็นสาวอาบอบนวด ฝนไม่เคยบอกให้ อา รู้เลยว่าฝนทำงานอะไรฝนกลัวอาเสียใจ” หลังจากผู้วิจัยฟังเรื่องราวของฝนแล้วก็ได้ถามถึงความรู้สึกของฝนที่มีกับอาชีพนี้ว่าเป็นอย่างไรถ้าบอกอะไรกับสังคมได้จะบอกอะไร “ฝน ว่ามันเป็นงานที่สบายได้เงินเยอะแต่ผู้หญิงที่ทำงานนี้ทุกคนไม่ใช่คนไม่ดี ฝนมาทำงานนี้

เวลาได้เงินมากมากก็จะส่งไปให้อาใช้ด้วยเพราะอา ก็เหมือนแม่ของฝน ฝนตั้งใจว่าจะไม่ทิ้งแม่คนนี้นะเน่นอน แต่ทำงานแบบนี้ต้องทบทนสูง แยกมีหลายแบบทั้งดีทั้งเลวพวกรุนแรงก็มีเยอะ ต้องรู้ทันลูกค้า แล้วฝนก็กลัวมากเลยเรื่องติดโรคไหนจะโดนนิทาตำลึงหลังเสียหายน คนที่ทำงานแบบนี้ทุกคนต้องอดทนอะไรเยอะมาก”

2.7.5 หญิงชื่อ “วัน” กับอาชีพ หญิงอาชีพโสเภณีข้างถนน “วัน” ทำงานหา ลูกค้าที่ชายหาดบางแสน วันมีอายุได้ 22 ปี ในปีนี้ 2558 “วัน” เล่าว่า “ก่อนหน้านี้วันอยู่กับแม่ที่พัทยา แม่ของ “วัน” เป็นสาวนั่งเครื่องอยู่แถวพัทยา แม่ก็กินแต่เหล้าและเล่นการพนัน ส่วนพ่อวันตายตั้งแต่วันยังจำความไม่ได้ แม่ส่งวันเรียนหนังสือจนจบมัธยมต้นแล้ววันก็เรียนต่อโรงเรียนพาณิชย์ วันติดเพื่อนก็เลยตามเพื่อนไปเรียนอยากแต่งชุดนักเรียนน่ารักๆ แค่นั้นละ แม่วันไม่ค่อยมาสนใจวันเท่าไรแม่จะทิ้งเงินเอาไว้ให้แล้วก็ไม่ค่อยอยู่บ้าน วัน ก็เลยติดเพื่อนเริ่มออกไปหาเพื่อนผู้ชายมีแฟนบ้าง เริ่มดื่มเหล้าสูบบุหรี่ วัน เสียตัวครั้งแรกให้กับเพื่อนผู้ชายที่ไปดื่มเหล้าด้วยกัน ใช้ชีวิตไปกับการดื่มเหล้าแล้วก็เที่ยวเล่นเพื่อนจะชอบมากินเหล้าที่บ้านของวันเพราะแม่ไม่ค่อยอยู่บ้าน จน วัน พลาดท้องกับเพื่อนชายที่กินเหล้าด้วยกันแต่พอวันบอกกับเพื่อนชายเขาก็บอกว่าไม่ใช่ลูกเขาเพราะวันมีอะไรกับผู้ชายหลายคน วันไม่รู้จะทำยังไงแล้วตอนนั้นโรงเรียนวันก็ไม่กล้าไปกลัวเพื่อนที่โรงเรียนจะรู้วันอาย วันไม่กล้าบอกแม่ด้วย วันปรึกษาเพื่อนที่สนิทเขาแนะนำกันมาว่าซื้อยาขับประจำเดือนมากินหลายหลายขวดไปเลย ตอนนั้น วัน จิตตกมากเลยร้องไห้ทุกวันคิดแต่ว่าไม่น่าพลาดเลยไม่อยากท้องไม่มีพ่อวันกินยาสตรีจนวันแท้ง วัน เสียใจจริงๆ คิดได้เลยว่าผู้ชายก็เป็นแบบนี้สนุกกับเราแต่พอท้องก็ไม่รับผิดชอบ จนจำมาถึงทุกวันนี้เลย วันไม่ไปโรงเรียนอีกเลยเพราะอายเพื่อน ส่วนเพื่อนที่เคยแะเวเวียนมากินเหล้ามั่วสุมก็ไม่มาหาอีกเลย พอแม่เห็นวันอยู่บ้านก็ถามว่าไม่เป็นเรียนวันก็ตอบแค่ว่าไม่อยากเรียนแล้วเรียนไม่รู้เรื่องแค่นั้น แม่ก็ไม่ได้สนใจอะไรเลย ก็เลยเริ่มหาเงินเองโดยการไปเป็นพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารรายได้ก็น้อย จนมีเพื่อนชวนมาหาเงินแถวบางแสนก็มาทำร้านอาหารกึ่งผับ ก็ไม่กลับบ้านเลยย้ายมาอยู่กับเพื่อนแถวนี้เลยบอกแม่ว่ามาทำงานก็แค่นั้นเขาก็ไม่สนใจเหมือนเดิม ทำงานที่นี้ก็สนุกดีเพราะวันยังชอบอะไรแบบนี้อยู่วันเริ่มมาขึ้นที่หาดบางแสนก็เพราะมีเพื่อนชวนมาพอบ้านที่วันทำงานอยู่ปิดประมาณตีสามวันก็มาหาเงินเพิ่มแบบนี้วันมาทำกับเพื่อน” หลังจากผู้วิจัยฟังเรื่องราวของวันแล้วก็ได้ถามถึงประเภทของลูกค้าของวัน “ลูกค้าวันส่วนมากจะเป็นวัยทำงานวัยรุ่นก็มีบ้างแต่พวกวัยรุ่นส่วนมากต่อแล้วต่ออีกบ้างที่พอมันเสร็จไม่จ่ายเงินก็มีก็เลยไม่ค่อยชอบเท่าไร บางทีมันดูดยาบ้ามาเราก็ไม่รู้พอไปถึงห้องเห็นอุปกรณ์เสพยาบ้าแค่นั้นและอยากกลับเลยเพราะพวกนี้มันจะทำงานมากทั้งเจ็บทั้งเมื่อยเลยละกว่าจะได้เงิน แยกของวันทุกคนวันจะบังคับเลยว่าต้องใส่ถุงยางอนามัย วัน จะไม่ยอมพลาดอีกแน่เพราะถ้าพลาดขึ้นมาคราวนี้ไม่ใช่แค่เรื่องถ้าอาจจะติดโรคเอดส์ก็ได้ บางคนก็มาไม่ได้มาซื้อแต่ขับรถมาดูๆ แซะๆ แบบว่าบ้างที่โดนเขาเปิดกระจกรถมาด่าอึกะหรืก็มีแล้วก็ขับรถไปเลยเห็นเราเป็นอะไร...”

2.7.6 หญิงชื่อ “แก้ว” กับอาชีพ หญิงอาชีพโสเภณีข้างถนน “แก้ว” ทำงานหาลูกค้าข้างชายหาดพัทยา พี่แก้วอายุได้ 47 ปีแล้ว พี่แก้วเล่าว่า “พี่เป็นจังหวัดปราจีนบุรีแม่เอาพี่มาไว้กับยายที่บ้านนอกแล้วก็ไม่เคยกลับมาอีกเลย พี่เคยทำงานก็มาหลายอย่างตั้งแต่ทำสวนทำไร่ เป็นสาวโรงงาน จนถึงขนาดเคยมีแฟนฝรั่งมาแล้วเคยมีช่วงที่ชีวิตมีความสุขมากมากแต่ตอนนี้ต้องกลับกลายมาเป็นโสเภณีข้างถนน พี่เคยมีสามีเป็นคนไทยอยู่จังหวัดเดียวกันนั้นและ เข้ามาทำงานที่กรุงเทพฯด้วยกัน ช่วยกันทำมาหากินมีเงินส่งกลับไปให้พ่อแม่ของสามีสร้างบ้านที่บ้านนอกได้ เพราะยายที่เลี้ยงพี่มาแก่ชรามากจนท่านเสียไปแล้ว ญาติที่พี่ก็มีก็เลยมีต่างญาติทางฝ่ายสามีเท่านั้น พี่อยู่กับสามีกันมาหลายปีแต่ก็ไม่มีลูกสักคนเลย แต่ชีวิตพี่มันเหมือนโซ่คร่ำเพราะสามีพี่ประสบอุบัติเหตุโดนรถชนแล้วหนีจับคนร้ายก็ไม่ได้ แต่สุดท้ายสามีพี่ก็เสียชีวิตพี่แคว้งคว้างมากเลยที่ต้องเสียสามีไป ทางบ้านสามีกลับด่าว่าซ้ำเติมว่าเป็นเพราะพี่เป็นตัวช่วย เงินที่ส่งกลับมาให้เค้าสร้างบ้านก็ไม่ใช้ซื้อพี่เขาไปปล่อยจากบ้านเหมือนหมูเหมือนหมา พี่เลยต้องกลับมาหางานทำต่อที่กรุงเทพฯ พี่มาสมัครเป็นพนักงานทำความสะอาดโรงแรมแถวรัชดาภิเษก เพราะพี่เป็นคนซื่อก็เลยมีแต่คนสงสาร จนมีเพื่อนที่เก่งภาษาอังกฤษเขาเล่นคอมพิวเตอร์หาแฟนฝรั่งให้พี่ ที่พี่ได้แฟนฝรั่งก็เพราะเพื่อนคนนี้ พี่ได้ย้ายไปอยู่บ้านเช่ากับแฟนฝรั่งแถวพัทยาเพราะเขาเกษียณแล้วเลยอยากมาอยู่ที่ประเทศไทยแรกก็รักกันดีแต่ไปๆมาๆเขาก็เริ่มไปติดผู้หญิงที่ร้านคาราโอเกะแถวพัทยาได้พี่ก็พยายามอดทนไม่ไว้วางใจเพราะคิดว่าเขากลับมารักพี่ แต่เขากลับมาขอเลิกกับพี่เพราะว่าเขามีคนใหม่แล้วแล้วเขาก็จะไปอยู่ต่างจังหวัดกับแฟนใหม่ เขาให้เงินพี่เอาไปจ่ายค่าเช่าบ้านต่ออีกเดือนหนึ่งเงินเก็บอะไรพี่ก็ไม่มีเลยเพราะแฟนฝรั่งพี่ไม่เคยให้พี่ถือเงินเลย พี่อยู่ที่นั่นมานานพอสมควรก็พอรู้ว่าถ้ามันจำเป็นจริงๆมันเข้าตาจนแล้วพี่จะไปหาเงินได้จากที่ไหน ก็ชายหาดพัทยานี้แหละพี่ก็อายุขนาดนี้แล้วมันคงไม่มีอะไรจะเสียหายแล้วละแล้วศักดิ์ศรีมันก็เอามากินเอามาใช้จ่ายไม่ได้” หลังจากผู้วิจัยฟังเรื่องราวของพี่แก้วแล้วก็ได้ถามถึงประเภทของลูกค้าของพี่แก้ว “ลูกค้าของพี่ส่วนมากจะเป็นชาวต่างชาติที่มีอายุน้อยเพราะพี่ก็อายุมากพอสมควร ตอนนี้พี่อายุจะ 48 อยู่แล้ว แต่นานนานที่ก็มีคนไทยมาบ้างเป็นบางครั้ง พี่เจอลูกค้ามาเยอะโดนทั้งข้างหน้าข้างหลัง ลูกค้าบางคนบังคับให้ใช้ปากจนเสร็จ โดนรุมพร้อมกันสามคนพี่ก็โดนมาแล้วทั้งเหนียวทั้งเจ็บ น้ำตาไหลเลย” หลังจากผู้วิจัยฟังเรื่องราวของพี่แก้วแล้วก็ได้ถามถึงความรู้สึกที่มีกับอาชีพนี้ว่าเป็นอย่างไรถ้าบอกอะไรกับสังคมได้จะบอกว่าอะไร “พี่ไม่ได้มีความสุขอะไรเลยนะกับอาชีพนี้มันทั้งเหนียวทั้งเจ็บ บ้างวันเจ็บไปหมดทั้งตัวแต่วันต่อมาก็ต้องอดทนมาทำงาน พี่มันตัวคนเดียวเดี๋ยวนี้อะไรก็แพงถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้ทุกคนรู้ว่าพี่ก็ไม่ได้ภูมิใจอะไรกับอาชีพนี้หรอกพี่รู้ว่ามันผิด”

2.6.7 หญิงชื่อ “เมย์” กับอาชีพ สาวอะโกโก้ “เมย์” เป็นสาวอะโกโก้ที่ย่านพัฒน์พงศ์ “เมย์” เป็นคนจังหวัดอุดรธานี ตอนนี้มีอายุได้ 29 ปีแล้ว “เมย์เข้ามาทำงานอะโกโก้เพราะมีเพื่อนชวนมาทำ เมย์เรียนถึงแค่ ม. 2 ก็ออกจากโรงเรียนตอนนั้นเมย์ก็ยอมรับว่าที่เรียนยังไม่ทันจะจบก็เพราะใจแตกหนีตามผู้ชายจนต้องออกจากโรงเรียน เมย์ยอมรับว่าगेเรจนทางบ้านเอือมระอาเลยทีเดียว หนังสือเมย์ก็ไม่อยากเรียนเอาแต่เที่ยวเล่นไปวันๆ ก็หลายปีทางบ้านของเมย์เค้าจะนิยมมีแฟนฝรั่งกันถ้าใครเอาแฟนฝรั่งกลับบ้านนอกได้คนนั้นจะมีแต่คนชมว่าเก่ง ก็เลยมีเพื่อนมาชวนเข้ากรุงเทพฯ มาเดินๆ หาจับผู้ชายต่างชาติเงินก็ต้งงานสบายๆ เมย์ชอบอยู่แล้วก็เลยมาทำไม่ได้โดนบังคับอะไร เมย์มีลูกค้าประจำก็เยอะเค้าจะมารอเลิกงานแล้วก็ไปต่อกันเมย์ได้ลูกค้าทุกคืนนะลูกค้าแบบหน้าใหม่ๆ ก็เยอะ แต่ทำงานแบบนี้เมย์ไม่มีแฟนหรอกนะเพราะมันไม่มีใครมาจริงจังกับผู้หญิงที่ทำอาชีพแบบนี้อยู่แล้ว ผู้ชายส่วนมากที่เข้ามาในชีวิตเมย์พอรู้ว่าทำอาชีพอะไรก็รังเกียจว่าเมย์เป็นกะหรืจะมาหลอกเขา”

2.6.8 หญิงชื่อ “ผึ้ง” กับอาชีพเดินรถเสา “ผึ้ง” เป็นสาวเดินรถเสาแถวพญาไท ผึ้งเป็นคนจังหวัดอยุธยา ตอนนี้อายุ 30 ปีแล้ว “ผึ้งเคยอยู่กับพ่อแม่ที่อยุธยา พ่อของผึ้งพิการเป็นอัมพาตครั้งตัวท่อนล่างเดินไม่ได้ แม่ต้องดูแลพ่อใกล้ชิดตลอด ผึ้งเรียนจบถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็ลาออกมาช่วยแม่ทำงานแม่รับจ้างทำความสะอาดบ้านหลัง บ้านหนึ่งหลังจะได้ค่าแรง 300 บาท แถวบ้านผึ้งจะมีงานวัดบ่อยแม่ก็เลยจะทำขนมให้ผึ้งเอาไปขายที่งานวัดบ่อยๆ ตอนนั้นยังเป็นวัยรุ่นก็มีผู้ชายมาจีบบ้างเพราะงานวัดแถวบ้านผึ้งจะมีรถกะปะติดเครื่องเสียงดังดังมาทุกครั้งพวกผู้ชายจะชอบมายืนดูโคโยตี้เต้นบนรถกะปะ ตอนนั้นมันก็เป็นช่วงวัยอยากรู้ยากลองพอบงานก็มานั่งจีบกันก่อนกลับบ้านจนมันเผลอใจเคลิ้มไปกับลมปากผู้ชายจนผึ้งต้องเสีย แต่พอได้ผึ้งเขาก็หายไปเป็นแบบนี้บ่อยๆ มากจนผึ้งเริ่มจะกร้านโลก ผึ้งเริ่มมาเต้นโคโยตี้กับรถเครื่องเสียงกระเบเพราะเริ่มมีคนมาชวนคืนหนึ่งผึ้งได้ถึงพันกว่าบาทแต่ก็ต้องเดินอยู่หลายชั่วโมงเหมือนกัน ทุกครั้งที่มีการโชว์เครื่องเสียงรถกระเบก็จะมีคนติดต่อมาให้ผึ้งไปเดินตามงานต่างๆ พอกลับมาบ้านผึ้งจะให้เงินแม่เอาไว้ใช้ตลอดเพราะผึ้งเริ่มรับงานออกต่างจังหวัดด้วยกลัวแม่ไม่มีเงินใช้เพราะยังมีค่ายาของพ่ออีก บ้างที่ที่รับงานก็จะมีคนมาจีบส่วนมากก็จะเป็นเจ้าของรถ เจ้าของอู่ที่ติดตั้งลำโพงมาจีบตลอด แต่ก็เหมือนเดิมพอได้แล้วเขาก็จะเริ่มไม่สนใจ ผึ้งมีเพื่อนที่ทำอาชีพนี้เยอะบางคนก็เปลี่ยนไปเดินตามร้านแทนมันดูมีเกรดกว่ามาเดินตามงานวัด กลุ่มเพื่อนของผึ้งก็เลยชวนกันว่ามาหางานแถวพญาไทดีกว่าดีกว่ามาอยู่แบบนี้ก็โดนพันฟรีมาอยู่พญาไทว่า ผึ้งทำงานที่นี่ได้เงินทุกคืนมีแขกต่างชาติมาอ้อฟทุกคืน ผึ้งมาทำงานแบบนี้ก็ได้บอกแม่เวลาแม่ถามก็บอกว่ามาทำงานเป็นเมททำความสะอาดที่โรงแรมแถวพญาไท ผึ้งส่งเงินกลับไปให้แม่ใช้ทุกเดือน ผึ้งไม่ให้แม่ทำงานแล้วส่งสารแม่แค่แม่ดูแลพ่อเขาก็เหนื่อยพอแล้วผึ้งยอมเหนื่อยเอง ผึ้งอยากให้พ่อกับแม่มีความสุขไม่ต้องลำบาก”

จากเรื่องราวของหญิงอาชีพโสเภณีที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ทำให้รู้ได้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ตัดสินใจที่จะเลือกมาทำหญิงอาชีพโสเภณี ทุกคนล้วนมีปัญหาของตนเองไม่ว่าจะเป็น ปัญหาทางด้านครอบครัว ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางด้านสังคม ผู้วิจัยพบว่าหญิงอาชีพโสเภณีส่วนใหญ่รับการถูกกระทำรุนแรงทั้งร่างกาย เช่น การร่วมเพศที่รุนแรง และจิตใจ เช่น การถูกเหยียดหยาม จากทั้งลูกค้าและคนในสังคม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน ซอฟสคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture)

3.1 ความหมายและประวัติความเป็นมาของงาน ซอฟสคัลป์เจอร์

งานประติมากรรม (Sculpture) เป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งของสาขาจิตรศิลป์ (Fine Art) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 สาขาด้วยกัน คือ จิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) สถาปัตยกรรม (Architecture) วรรณกรรม (Literature) ดุริยางคศิลป์และนาฏศิลป์ (Music & Dramatic) ซึ่ง นพพงศ์ กุ้แร้ได้กล่าวถึงความหมายของงานประติมากรรมไว้ว่า Ralph Mayer จากหนังสือ A Dictionary of Art Terms and Techniques ได้ให้ความหมายของคำว่าประติมากรรม ดังสังเขปได้คือ การสร้างสรรค์งานศิลปะในลักษณะสามมิติด้วยกรรมวิธี การแกะ (Carving) การปั้น (Modeling) การประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน (Assembly) อาทิการนำวัสดุที่แตกต่างกัน เช่น ไม้ เหล็ก พลาสติก เป็นต้น ด้วยกรรมวิธีทั้งสามลักษณะดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ ประติมากรรมที่สามารถมองได้รอบทิศทาง หรืออาจเป็นเพียงสามารถชื่นชมได้แค่เพียงประติมากรรม ฐานสูง หรือประติมากรรมฐานต่ำเท่านั้น การนำสิ่งที่ไม่ต้องการออกไป (Carving) คือ วิธีการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินเอกชาวอิตาลี โดยรวมจะใช้วัสดุที่ค่อนข้างแข็ง อาทิ หินอ่อน ไม้ อ่อนทราย เป็นต้น (วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล. 2555: 115 -116; อ้างอิงจาก วิทยาลัยช่างศิลป์. 2554: ออนไลน์)

คมสันต์ คำสิงหา ได้กล่าวถึงความหมายของงานประติมากรรมไว้ว่า “ประติมากรรม หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งผ่านการแสดงออกซึ่งขบวนการใช้สื่อคำที่ให้เกิดมวล ปริมาตร โดยใช้ทักษะและ ความคิดทำให้เกิดความงามเกิดมิติอย่างสมบูรณ์” (คมสันต์ คำสิงหา. 2550: 5)

วิเชียร อินทรกระติก ได้กล่าวถึงความหมายของประติมากรรมไว้ด้วยเช่นกันว่า “งานประติมากรรมถือว่าเป็นศิลปะที่มีรูปลักษณะกินพื้นที่ระหว่างอากาศ (Space Art) คือมีสามมิติ หรือมีสามรูปทรง (Plastic Art) อันเป็นคุณสมบัติของงานศิลปะทุกชนิดที่เป็นทัศนศิลป์ (Visual Art) งานประติมากรรมมีความหมายครอบคลุมถึงงานปั้น งานแกะสลัก และการผสมผสานต่างๆ อาจขยายความตามวิธีการทำงานได้ อย่างแรกคือ การปั้น (Modeling) คือกรรมวิธีที่ประติมากรรมจะสร้างรูปทรง (Form) โดยการผกผันด้วยวัตถุที่อ่อนตัว และเปลี่ยนรูปทรงได้ง่าย เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน

หรือ ขี้ผึ้ง ฯลฯ ซึ่งเมื่อปั้นเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ต้องนำไปหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ โลหะ หรือวัสดุที่คงทนอื่นๆ เพื่อให้คงทนยิ่งขึ้น อย่างที่สองคือ การแกะสลัก (Carving) ประติมากรจะใช้ขบวนการขจัดวัสดุส่วนที่ไม่ต้องการออกไป จนเหลือแต่รูปทรงเป็นกลุ่มมวลที่ต้องการวัสดุที่ใช้สร้างประติมากรรมวิธีแกะสลัก ได้แก่ วัสดุเนื้อแข็ง และคงรูปอยู่ได้ทนทาน เช่น ไม้ หรือหิน เป็นต้น อย่างที่สามคือ เทคนิคผสม (Assemblage) คือการนำเอาวัสดุหลายอย่างมาประกอบเป็นรูปทรงที่ต้องการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ประติมากรรมที่สร้างด้วยวิธีการเชื่อม ตี เคาะ ปะติด ปะต่อ เป็นต้น (วิเชียร อินทรกระตึก. 2539: 6 - 7)

กล่าวคือ งานประติมากรรมนั้น มีความหมายโดยรวมถึงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกิดมีรูปทรงและมิติขึ้นมา หรือเกิดเป็นปริมาตร โดยใช้หลักทางทัศนศิลป์ในการสร้างสรรค์ให้เกิดความงามและความหมายในตัวของผลงานนั้นๆ ซึ่งในปัจจุบันมิได้มีเพียงงานประติมากรรมที่เกิดจากการปั้น แกะสลัก หล่อ เชื่อม เคาะ ตี ปะเพียงเท่านั้น ยังมีวัสดุที่ให้ความอ่อนนุ่มที่สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมได้ งานประติมากรรมจึงไม่จำเป็นต้องยึดติดอยู่แต่เพียงวัสดุที่แข็งแรงทนทาน หรือกระด้าง อีกต่อไป ซึ่งวัสดุ เช่น ผ้า นุ่น ฟองน้ำ โฟม ฯลฯ หรือที่มีคุณลักษณะคล้ายกันก็สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นประติมากรรม ซึ่งงานประติมากรรมอ่อนนุ่มนี้ว่า ซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture)

ประติมากรรมอ่อนนุ่ม หรือ ซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) คืองานประติมากรรมประเภทหนึ่งซึ่งสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม เช่น ผ้า โฟม นุ่น เส้นใย กระดาษ ฯลฯ ที่เป็นวัสดุที่มีความอ่อนนุ่มไม่แข็งกระด้าง ซึ่งงานประติมากรรมอ่อนนุ่มนี้เริ่มได้รับความนิยมขึ้นในปี 1960 โดยประติมากรรมอ่อนนุ่มนั้นได้รับความนิยมขึ้นมาจาก เคลส์ โอลเดนเบิร์ก (Claes Oldenburg) ประติมากรชาวอเมริกัน ซึ่งอยู่ในกลุ่ม ป๊อป อาร์ต (Pop Art)

นางพศ์ กุ้แ้ว ได้กล่าวถึงงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม หรือ ซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) ไว้ว่า ประติมากรรมละมุน คำนี้ดูไม่ค่อยจะแพร่หลายในการใช้นัก ด้วยฟังดูอาจเคอะเขิน ในแวดวงศิลปะมักจะใช้คำว่า SOFT SCULPTURE ตรงตัวโดยที่ไม่ต้องแปลเป็นไทยอีกครั้ง แต่อย่างไรก็ตามคำว่า ประติมากรรม ดูจะถูกเขย่าความหมายไปเล็กน้อย ด้วยภาพของประติมากรรมที่ดูแข็งแรง หนัก มั่นคง เป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย ตรงกันข้ามกับ SOFT SCULPTURE ที่นุ่มนวล บางเบา เคลื่อนไหว ยืดหยุ่น แปรเปลี่ยนรูปทรงได้เปรียบคล้ายสตรี (วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล 2555: 115 - 116; อ้างอิงจาก วิทยาลัยช่างศิลป์. 2554: ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า งานประติมากรรมอ่อนนุ่ม หรือ ซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) นั้นเริ่มได้รับความนิยมขึ้นเมื่อสมัย ป๊อป อาร์ต (Pop Art) จากการสร้างสรรค์ผลงานของ เคลส์ โอลเดนเบิร์ก (Claes Oldenburg) ประติมากรชาวอเมริกัน และได้รับความสนใจเรื่อยมา

จนถึงปัจจุบันการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่มนั้นโดยมากจะใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม ละมุน เช่น ผ้า นุ่น เส้นไหม เส้นใย หรือวัสดุอื่นๆที่มีความอ่อนนุ่มคล้ายๆกันที่สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะประติมากรรมตามกระบวนการทางทัศนศิลป์ ที่ทำให้เกิดเป็นรูปทรง มิติ หรือ มวล ปริมาตร

3.2 กลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นจะมีหลักของกระบวนการสร้างสรรค์ตามหลัก ทัศนศิลป์ไม่เพียงแต่งานจิตรกรรมเท่านั้น งานประติมากรรมก็ใช้หลักการเดียวกัน ซึ่งงานประติมากรรม มีหลักการทางด้านโครงสร้างและองค์ประกอบศิลปะ (Structure and Composition) ดังต่อไปนี้

3.2.1 โครงสร้าง (Structure) โครงสร้างคือส่วนสำคัญอันเป็นแกนของสิ่งที่สร้างมา ทั้งหมด ประติมากรรมรูปคน หรือรูปสัตว์ จะดูงามถ้าส่วนของโครงสร้างหรือส่วนที่เป็นโครงกระดูกนั้น ถูกต้อง แต่ถ้าโครงสร้างของรูปไม่ถูกต้องจะมองดูขัดตา ถึงแม้ว่าจะแก้ไขตกแต่งการแสดงออก ภายนอกของรูปนั้นให้ดีอย่างไรก็ตามนั้นจะไม่งามสมบูรณ์ขึ้นไปได้ เพราะมันบกพร่องมาจากส่วนสำคัญ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะประติมากรรมใดก็ตามผู้สร้างควรได้ศึกษาจากตัวจริงของสิ่งๆ นั้นให้เข้าใจ อย่างถ่องแท้เสียก่อน จึงจะได้ผลงานที่โครงสร้างที่ถูกต้อง เพราะองค์ประกอบจะดูงามเมื่อโครงสร้าง ขององค์ประกอบนั้นๆถูกต้อง มิฉะนั้นแล้วส่วนประกอบต่างๆจะดูเหมือนไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

3.2.2 รูปทรง (Form) รูปทรง หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของตัวผลงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายนอกและรูปภายใน มีความแน่นทึบเป็นสามมิติ โดยนอกจากจะแสดง ความกว้าง ความยาว ความลึก และยังต้องแสดงความหนา ความนูน อีกด้วย เช่น รูปทรงกลม รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกระบอก เป็นต้น สามารถให้ความรู้สึกถึงปริมาตร มวลสาร ความหนาแน่น ที่เกิดจากการใช้ค่าน้ำหนัก หรือการจัดองค์ประกอบของรูปทรงหลายรูปรวมกัน แบ่งได้เป็นสองประเภทคือ รูปทรงที่เป็น โครงสร้าง (Skeletal Form) และรูปทรงที่เป็นมวล (Mass Form)

3.2.3 เส้น (Line) เส้น คือ ทัศนธาตุซึ่งให้โครงสร้างในงานทัศนศิลป์โดยเฉพาะ ใน งานประติมากรรมเส้นที่เป็นโครงสร้างมีอยู่ 6 ประเภท คือ

1. เส้นแกนของรูปทรง หรือศูนย์ถ่วง (Gravity)
2. เส้นรูปนอกของกลุ่มรูปทรง (External Contour)
3. เส้นโครงสร้างของปริมาตร (Internal Contour)
4. เส้นที่ลากด้วยจินตนาการจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง
5. เส้นที่แสดงความเคลื่อนไหวของที่ว่าง
6. เส้นโครงสร้างองค์ประกอบ

3.2.4 มวล (Mass) มวล มีความหมายถึง มวลของรูปทรง กลุ่มของรูปทรง หรือ วัตถุที่มีความแน่นหนา ซึ่งต้องทำความเข้าใจในความหมายของ รูปร่าง รูปทรง และมวล ดังนี้ ถ้าเรามองคนๆหนึ่งรูปร่าง คือลักษณะภายนอก เช่น สูง เตี้ย บาง หนา ดำ ขาว ซึ่งเราไม่ได้พิจารณาจาก โครงสร้าง รูปทรง คือลักษณะจากโครงสร้างที่เป็นสามมิติ มีส่วนนูน ส่วนโค้ง และปริมาตรมวล คือ ความเข้าใจถึงปริมาตรภายใน เช่น คนอ้วนหนัก ตัวใหญ่ล่ำ มีกล้ามเนื้อหนา คนผอมเบา ตัวเล็กบอบบาง เป็นต้น

3.2.5 น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงกับเงา (Chiaroscuro) แสง เมื่อส่องกระทบกับวัตถุ จะทำให้เกิดเงา แสงและเงา เป็นตัวกำหนดระดับของค่าน้ำหนัก ความเข้มของเงาจะขึ้นอยู่กับ ความเข้มของแสง ในที่ที่มีแสงสว่างมาก เงาจะเข้มขึ้น และในที่ที่มีแสงสว่างน้อย เงาจะไม่ชัดเจน ในที่ที่ไม่มีแสงสว่าง จะไม่มีเงา และเงาจะอยู่ในทางตรงข้ามกับแสงเสมอ ค่าน้ำหนัก ของแสงและเงาที่เกิดบน วัตถุ น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา คือบริเวณที่แสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุทำให้เกิด น้ำหนักอ่อนแก่ขึ้นบนผิวของวัตถุ บริเวณมืดและสว่างบนพื้นผิวของประติมากรรมทำให้เกิดแสงเงา ความอ่อนแก่ของสีเทาระดับต่างๆ เมื่อเทียบจากภาพขาวดำทำให้น้ำหนักมีความสำคัญต่อ โครงสร้างงานประติมากรรมอยู่ด้วย ซึ่งความสำคัญของน้ำหนักนั้นคือ ทำให้เห็นเป็นรูปสามมิติ ทำให้ เกิดระยะ คือความนูนมาก หรือน้อยในงานประติมากรรม

3.2.6 ลักษณะพื้นผิว (Texture) ลักษณะพื้นผิว หมายถึง ผิวของสิ่งต่างๆเมื่อสัมผัส แล้วรู้สึกได้ว่า เรียบ หยาบ ขรุขระ ละเอียด มัน ด้าน เป็นต้น ซึ่งลักษณะของพื้นผิวมีอยู่ด้วยกันสอง ชนิด คือ ลักษณะของพื้นผิวที่จับต้องสัมผัสได้ และลักษณะของพื้นผิวที่สร้างขึ้น ลักษณะหลังนี้จะอยู่ในงานจิตรกรรมคือการวาดให้ผู้ดูรู้สึกถึงพื้นผิวภายในภาพวาดมีความหยาบเป็นหลุม ด้าน มัน เงา แต่ความเป็นจริงคืออยู่บนพื้นที่ซึ่งมีผิวเรียบนั่นเอง พื้นผิวลักษณะต่าง ๆ จะให้ความรู้สึกต่องานศิลปะที่ แตกต่างกัน พื้นผิวหยาบจะ ให้ความรู้สึกกระตุ้นประสาท หนักแน่น มั่นคง แข็งแรง ถาวร ในขณะที่ ผิวเรียบ จะให้ความรู้สึกเบา สบาย การใช้ลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกัน เห็นได้ชัดเจน

3.2.7 องค์ประกอบ (Composition) งานศิลปกรรมนั้นมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ องค์ประกอบทางรูปธรรม และองค์ประกอบทางนามธรรม

องค์ประกอบทางรูปธรรม คือ รูปทรง ซึ่งมีโครงสร้างประกอบด้วยโครงสร้าง สำคัญ คือ โครงสร้างทางรูปทรง และโครงสร้างทางวัตถุ โครงสร้างทางรูปได้แก่ทัศนธาตุต่างๆที่รวมตัว กันอย่างมีเอกภาพ ส่วนโครงสร้างทางวัตถุได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างงาน เช่น ดินเหนียว หิน ไม้ โลหะ เป็นต้น รวมทั้งเทคนิคต่างๆที่ใช้กับวัสดุนั้นๆ เช่น การปั้น การแกะสลัก การเชื่อม เป็นต้น องค์ประกอบ ทางรูปธรรมนั้นสำคัญที่สุดเพราะเป็นส่วนที่แสดงถึงความประสานกันของโครงสร้าง และทัศนธาตุของ งานศิลปกรรมในงานประติมากรรม

องค์ประกอบทางนามธรรม มีสาระสำคัญประกอบกัน 3 ประการ คือ

1. เรื่อง คือ สิ่งที่น่ามาเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ เช่น ในทางประติมากรรม นั้นเราต้องสร้างเรื่องว่าจะทำเรื่องอะไร คน สัตว์ สังคม เป็นต้น ศิลปะบางแบบไม่มีเรื่องเรียกว่าศิลปะแบบนอนออบเจกทีฟ (Non Objective Art) เช่น งานประติมากรรมซึ่งไม่มีเรื่อง ไม่เป็นตัวแทนสิ่งใด ไม่อ้างถึงสิ่งใดในธรรมชาติ แต่งานประติมากรรมทั่วไปนั้นจะมีเรื่องราวที่สามารถรับรู้และเข้าใจได้ทันทีว่าเป็นรูปอะไร ซึ่งมีการจะแบ่งงานประติมากรรมหรือศิลปกรรมอื่นๆตามเรื่องราวนั้นๆอีกด้วย

2. เนื้อหา คือ ความหมายของศิลปะที่แสดงออกมาผ่านรูปทรง เนื้อหาจะเกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของ เรื่อง แนวเรื่องและรูปทรงทางศิลปะ แต่ในงานที่เป็นนามธรรมหรือแบบนอนออบเจกทีฟ (Non Objective Art) นั้น เนื้อหาจะเกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของรูปทรงเพียงอย่างเดียว เป็นรูปทรงที่ประติมากร หรือศิลปินสร้างขึ้นมาจากตามทัศนธาตุต่างๆ รูปทรงนี้อาจจะให้เนื้อหาที่มีสุนทรียภาพและอารมณ์ตามที่ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจมา

3. เรื่อง คือ เป็นสาระและเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปะมากกว่าเรื่อง เป็นองค์ประกอบทางนามธรรมซึ่งเน้นความคิด (Concept) ของศิลปิน เน้นความคิดของเรื่องที่หยิบยกมาสร้างสรรค์ผลงาน แนวเรื่องเป็นองค์ประกอบด้านนามธรรมที่สำคัญมาก เพราะเป็นแนวความคิดอันเป็นโครงสร้างเบื้องต้นของงานศิลปกรรมทุกแขนง แนวเรื่องสำหรับการสร้างสรรค์นี้อาจเป็นความคิด หรือรูปทรงที่ยังมีโครงสร้างที่ไม่สมบูรณ์อาจจะสามารถเปลี่ยนแปลงต่อไปอีกได้

3.2.8 เอกภาพ (Unity) เอกภาพ คือ การเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความกลมกลืนเข้ากันได้ ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของส่วนต่างๆในองค์ประกอบนั้น เอกภาพประกอบไปด้วยกฎของ ดุลยภาพ (Balance) กฎของการรวมตัว (Cohesion) และกฎของความเป็นระเบียบ (Order) เอกภาพในงานศิลปะก็คือ การรวมตัวอย่างมีระเบียบ และดุลยภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง โครงสร้างของเอกภาพในทุก ๆ ส่วนล้วนแล้วแต่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียว แน่นนอน และมีความเรียบง่าย งานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิด หลายอารมณ์ไม่ได้ จะทำให้สับสนขาดเอกภาพ และการแสดงออกด้วยลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน ก็สามารถทำให้เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้ เอกภาพของรูปทรง คือ การรวมตัวอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบขององค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อที่จะให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่ง ที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ของศิลปินออกได้อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรง เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความงามของผลงานศิลปะนั้นๆ เพราะเป็นสิ่งที่ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงเรื่องราวความคิด และอารมณ์ ดังนั้นกฎเกณฑ์ในการสร้างเอกภาพในงานศิลปะเป็นกฎเกณฑ์เดียวกันกับธรรมชาติ

3.2.9 สัดส่วน (Proportion) สัดส่วนเป็นกฎของเอกภาพอย่างหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการผสมผสานซึ่งกันและกันของขนาด (Dimension) ในส่วนต่างๆ ของรูปทรง คนที่มีรูปร่างผิวดำ สัดส่วน เช่น หัวโต รูปร่างเตี้ยล่ำ ขายาว คอยาว เพราะเขามีสัดส่วนที่ผิดธรรมชาติไปจากคนทั่วไป ในทางศิลปะนั้นก็มีให้พบเห็นอยู่เช่นกันและถือเป็นเรื่องปกติทางสุนทรียภาพและทางอุดมคติ การผสมสัดส่วนนี้หมายถึงรวมไปถึงความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมกลมกลืนกันของทัศนธาตุต่างๆ ในงานศิลปะด้วย สัดส่วนในงานประติมากรรมนั้นอาจสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามอุดมคติ หรือเจตนารมณ์ของ ประติมากร หรือศิลปิน ก็ได้ อาจไม่จำเป็นจะต้องผสมสัดส่วนถูกต้องไปเสียหมด ในเรื่องของกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นควรยึดหลักของโครงสร้างในการจัดองค์ประกอบและกระบวนการทางทัศนศิลป์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญหลายด้านที่ควรศึกษาเพื่อใช้ในงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ออกมาอย่างมีคุณภาพ เริ่มจากการศึกษาโครงสร้าง (Structure) รูปแบบของเส้น (Line) ความแตกต่างของรูปทรง (Form) และมวล (Mass) ศึกษาเรื่องน้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Chiaroscuro) การเลือกวัสดุที่มีความหลากหลายของลักษณะพื้นผิว (Texture) การจัดวางองค์ประกอบ (Composition) เรื่องราวเนื้อหาในส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพ (Unity) และสัดส่วน (Proportion) ที่เหมาะสม และผลสำเร็จที่ได้สร้างสรรค์ผลงานจะตรงตามหลักการและเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ และยังสามารถนำไปพัฒนาในทิศทางอื่นๆ ได้อีกมากมาย โดยในผลงานศิลปะทั้ง 3 ชุดนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นเรื่องการสร้างสุนทรียภาพ ความรู้สึก และการรับรู้ ที่ตัววัสดุได้สร้างขึ้น พื้นผิวของผ้า ลูกบิด สีเส้น และลวดลาย ตัวผลงานจะมีลักษณะที่ให้อ่อนนุ่มและยืดหยุ่น ที่อยู่ในรูปร่างของผู้หญิงแต่ไม่ผสมผสาน ที่ผู้หญิงที่มีลักษณะเป็นหญิงแก่โรยราตามวัยจากการใช้ร่างกายทำงานอาชีพหญิงโสเภณีมาอย่างยาวนานจนร่างกายเหี่ยวแห้งไม่ผสมสัดส่วน

3.3 ศิลปิน ซอฟสคลับเจอร์และรูปแบบผลงาน

งานประติมากรรมอ่อนนุ่ม หรือซอฟสคลับเจอร์ นั้นเริ่มมีปรากฏให้เห็นและเริ่มเป็นที่รู้จักในช่วงปี 1960 ในยุคที่ ป๊อป อาร์ต (Pop Art) กำลังเฟื่องฟู ซึ่งศิลปินที่เป็นที่รู้จักในยุคแรกนั้นคือ เคลส์โอดินเบิร์ก (Claes Oldenburg) ศิลปินชาวอเมริกัน และยังมีศิลปินในยุคอีกหลายท่านที่สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมอ่อนนุ่มเรื่อยมาจนถึงยุคปัจจุบัน ดังจะยกตัวอย่างรูปแบบงานที่มีความน่าสนใจดังนี้

3.3.1 เคลส์โอดินเบิร์ก (Claes Oldenburg)

เคลส์โอดินเบิร์ก (Claes Oldenburg) ศิลปินชาวอเมริกัน ตอบสนองอาหารสำเร็จรูปที่คนชอบให้เห็นได้เป็นก้อนโต เพื่อชี้แจงให้คนทั่วไปเห็นความสำคัญ และตื่นเต้น เช่น ทำรูปแฮมเบอร์เกอร์ขนาดยักษ์ด้วยหมอน เป็นต้นซึ่งบทความหนึ่งในเรื่อง พ็อพอาร์ตศิลปะประชานิยม (Pop Art) ได้กล่าวว่า

คนทั่วไปเมื่อได้ยินคำว่าประติมากรรมหรือรูปปั้นเมื่อใด ก็มักจะนึกถึงงานแกะสลักหินอ่อนรูปเหมือนจริง อย่างเช่น รูป เดวิด ของไมเคิลแองเจโลรูปชายหญิงจูบกันของ โรแดง หรือไม้ก็รูปหล่อสำริดที่เป็นอนุสาวรีย์วีรบุรุษวีรสตรีแห่งชาติ แต่ประติมากรรมของ เคลส์โอลเด็นเบิร์ก (Claes Oldenberg) ปฏิเสธเรื่องราวยิ่งใหญ่แบบคลาสสิกมหากาพย์ทั้งหลาย โอลเด็นเบิร์ก หยิบจับเอาข้าวของในชีวิตประจำวันวันสมัยใหม่ เช่น ไม้หนีบผ้ากระดุม ก้อนน้ำและสายยาง และขนมพายมาทำประติมากรรมขยายขนาดจนใหญ่โตมหึมา เรียกรอยยิ้มจากคนดูได้เป็นอย่างดี นอกจากทำของเล็กให้ใหญ่โตแล้ว โอลเด็นเบิร์ก ยังทำงานอีกชุดที่เป็น ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (soft sculpture) เขา นำเอาข้าวของเครื่องใช้กระดูกกระดูกมาขยายใหญ่โตเกินปกติ และยังใช้วัสดุนุ่มนิ่มมาสร้างประติมากรรม ทำให้สิ่งของเหล่านั้นอ่อนปวกเปียกผิดธรรมชาติของวัตถุต้นแบบนั้นๆ เรียกได้ว่า ทำทลายการคิดการกระทำประติมากรรมในแบบจารีตประเพณีมากๆเลยทีเดียว (admin. 2009: Online)

ถือได้ว่าเป็นการแหวกขนบของกฎเกณฑ์การสร้างสรรคงานประติมากรรมในยุคแรกเลยทีเดียว โอลเด็นเบิร์ก ได้เริ่มมีแนวคิดในการทำงานประติมากรรมอ่อนนุ่มหลังจากที่เข้าได้ร่วมแสดงในงาน แฮ็ปเพนนิ่ง (Happening) เป็นต้นมา ดังจะยกตัวอย่างผลงานของ โอลเด็นเบิร์ก ไว้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 Ice bag - Scale B (1971)

ที่มา: http://vital5productions.com/pdl/audioPopUps/pam_22.html

ภาพประกอบ 3 Floor-Burger (Giant Hamburger)

ที่มา: <http://peytai.blogspot.com/2011/06/blog-post.html>

ภาพประกอบ 4 Soft Viola (2002)

ที่มา: <http://arttattler.com/archiveoldenburgvanbruggen.html>

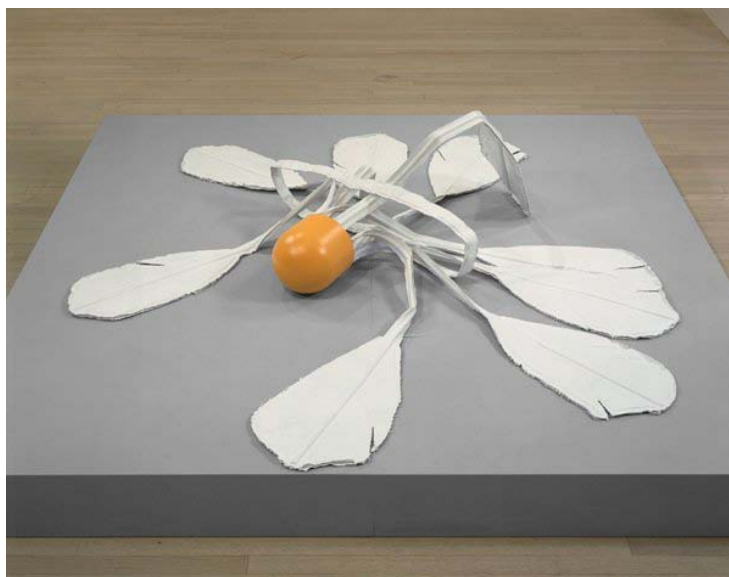
ภาพประกอบ 5 Study for Beached Lutes - Version One (2005)

ที่มา: <http://www.waddingtoncustot.com/exhibitions/38/works/>

ภาพประกอบ 6 Soft Saxophone, Scale A, Muslin (1992)

ที่มา: <http://www.waddingtoncustot.com/exhibitions/38/works/>

ภาพประกอบ 7 Soft Shuttlecock, Study, (1994)

ที่มา: <http://www.waddingtoncustot.com/exhibitions/38/works/>

ภาพประกอบ 8 Fan – Hard Model (1965-66)

ที่มา: <http://www.waddingtoncustot.com/exhibitions/38/works/>

3.3.2 ญาโยย คูซามา (Yayoi Kusama)

ญาโยย คูซามา เป็นศิลปินเอเชียชาวญี่ปุ่น ด้วยผลงานที่มีเอกลักษณ์และโดดเด่น ทำให้เป็นที่ยอมรับและรู้จักอย่างกว้างในระดับนานาชาติ ผลงานที่เต็มไปด้วยพลังที่ดึงดูดและให้รู้สึกในเชิงจิตวิทยา ถูกสร้างสรรค์ลงบนวัสดุต่างๆ อย่างทรงพลัง ทำให้ไม่ยากเลยในการที่ผู้ชมผลงานจะได้สัมผัสถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่ศิลปินต้องการสื่อออกมา ดังที่ในความเต็มส้นให้กับชีวิตกับงานศิลปะ Performance ได้กล่าวว่า

การใช้จุดและเส้นตาข่ายที่กระจายอย่างสิ้นสุด และส้นที่สะกดตา สร้างความมหัศจรรย์อย่างไม่สิ้นสุด ให้กับผลงานของเธอ คูซามา ได้กล่าวถึงความหมายของวงกลม ที่เป็นสัญลักษณ์แห่งพลังของโลก และการดำรงอยู่ของชีวิต และรูปทรงเหมือนดวงจันทร์ที่ให้ความสงบ ที่มี ความกลม ความนุ่มนวล มีส้นไร้ความรู้สึกและยากต่อการเข้าถึง รูปทรงนี้ไม่สามารถอยู่ตามลำพังด้วยตัวของมันเองได้ เปรียบเสมือนชีวิต ที่ต้องมีการสื่อสารระหว่างผู้คน จำนวนของวงกลมที่เพิ่มจากหนึ่ง เป็นสอง เป็นสาม และเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณก่อเกิดการเคลื่อนไหว (ส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น. 2548: ออนไลน์) และ นาพวงศ์ กูแระ ได้กล่าวไว้ด้วยเช่นกัน

ประติมากรรมจะนุ่มนวล บางเบาได้อย่างไรSOFT SCULPTURE ปรากฏโฉมที่โดดเด่น โดย KUSAMA YOYI ศิลปินชาวญี่ปุ่น ปัจจุบันเธออายุประมาณ 70 ปีกว่านี้ประวัติของเธอ คือ เธอเกิดที่เมือง MATSUMOTO จังหวัด NAGANO เมื่ออายุได้ 20 เธอเดินทางไปสหรัฐอเมริกา ที่นี้ทำให้เธอพบกับความสำเร็จ และ ชื่อเสียง ด้วยผลงานจิตรกรรม ตะลึงโลกศิลปะ INFINITY NET ยังไม่พอสำหรับKUSAMA YOYOI ไม่มีอะไรสามารถหยุดยั้งเธอ กับการสร้างสรรค์ผลงานของเธอได้อีกแล้ว เมื่อเธอพบการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกรรมวิธีใหม่ SOFT SCULPTURE ผลงานศิลปะที่เปลี่ยนแปลงรูปร่างได้ นุ่มเมื่อสัมผัส เคลื่อนไหวเมื่อสัมผัส มองได้รอบ ตะลึงลานด้วยส้น ละลานตาและยิ่งใหญ่ เป็นได้ทั้งจิตรกรรมและประติมากรรมที่มีคุณค่ายิ่ง

SOFT SCULPTURE เป็นประติมากรรมที่ถูกสร้างขึ้นจากวัสดุที่ละมุน นำสัมผัส บาง อ่อนไหว อาทิ ผ้าหลากชนิด หลากลวดลายที่คัดสรรแล้วด้วยสายตาศิลปิน เย็บ สร้างรูปทรงภายในประกอบด้วยเส้นใย สร้างความหยุ่นคล้ายเครื่องนอน นำสัมผัส ปี 1996 ผลงาน NARCISSUS GARDEN ปรากฏโฉมที่ VANICE BIENNALE หญิงสาวชุดแดงเพลิง KUSAMA YAYOI นอนอยู่ท่ามกลางบอลลูนเงิน และต่อมาอีกหลายชิ้นงาน What is a human being , and what is love , life and death. คือคำอธิบาย โลกของ KUSAMA YAYOI หรือ YAYOI WORLD ผลงานของเธอปรากฏโฉมแก่สายตาชาวโลกมานับนาน เป็นแรงบันดาลใจแก่ศิลปินจนปัจจุบัน โดยเฉพาะศิลปินหญิง KUSAMA YAYOI ไม่หยุดรุกรานทางศิลปะ และศิลปะ และศิลปะเชิงพาณิชย์ ประเทศญี่ปุ่นมีขนมคุกกี้ลายจุด โทรศัพท์เคลื่อนที่ลายจุด เสื้อผ้าลายจุด ฯลฯ ที่ออกแบบโดยเธอ เธอประสงค์สร้างสะพานข้าม

ART and SOCIETY เธอน่าจะล่วงผ่าน สมประสงค์เธอแล้วในเมื่อปัจจุบันมีหลายคนสวมเสื้อผ้าที่ออกแบบโดยเธอ กินขนมลวดลายและรสชาติที่ออกแบบโดยเธอ ใช้ โทรศัพท์ที่ออกแบบโดยเธอ และอีกหลากหลายที่เธอรุกราน ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มนุษย์ ประกอบด้วยความรัก ชีวิต และความตาย มนุษย์ เป็น SOFT SCULPTURE นุ่มนวล บางเบา ยืดหยุ่น เคลื่อนไหว แปรเปลี่ยนได้ รู้จักรัก รู้จักชีวิต และท้ายสุดคือรู้จักความตาย (วิทยาลัยช่างศิลป์. 2554: ออนไลน์)

ผลงานของ ญาโຍ คูซามา มีลักษณะที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาก ศิลปินเน้นถึงการใช้จุดในการสร้างสรรค์ผลงาน เนื่องจากอาการทางจิตใจในสมัยเด็กที่เมื่อลืมตาขึ้นมา เธอมักจะเห็นจุดต่างๆเต็มไปหมด หลังจากทีครั้งหนึ่งเธอเคยพยายามฆ่าตัวตาย เธอก็ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เป็นที่โด่งดังในระดับโลก นอกจากผลงานที่เป็นประติมากรรมแล้ว ในบางชุด ญาโຍ คูซามา ยังใช้ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในผลงานศิลปะของเธอเองอีกด้วย ดังจะยกตัวอย่างผลงานดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 9 Yayoi Kusama

ที่มา: <http://www.gogogojapan.com/yayoi-kusama/>

ภาพประกอบ 10 Infinity Mirror Room – Phalli's Field(Floor Show)

ที่มา: <http://artruby.com/post/64590209805/yayoi-kusama-infinity-mirror-room-phallis-field>

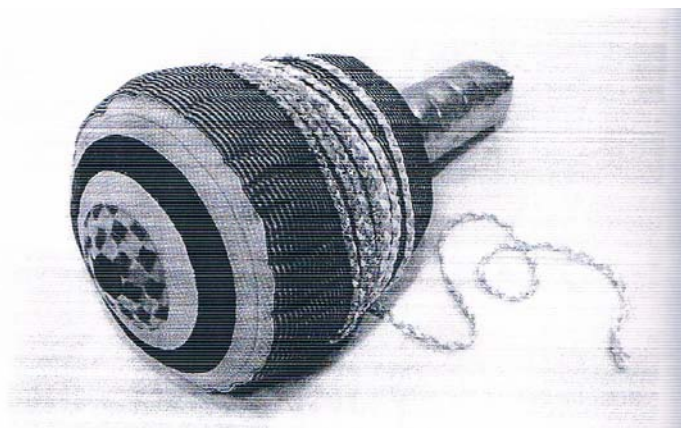

ภาพประกอบ 11 Dots Obsession

ที่มา: <http://www.recreativeuk.com/project/yayoi-kusama>

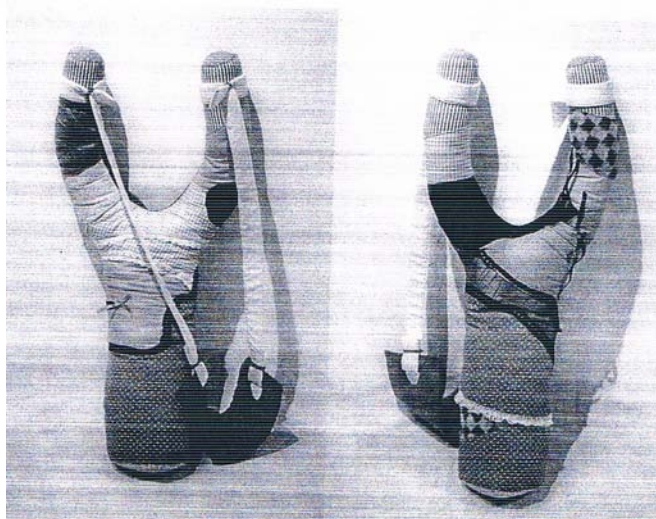
3.3.3 วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล

วราภรณ์ ชะลอสันติสกุลเป็นศิลปินชาวไทย ด้วยผลงานที่มีเอกลักษณ์ ทำให้ผลงานที่เต็มไปด้วยจินตนาการจากการโหยหาอดีตในวัยเด็กของศิลปิน ถูกสร้างสรรค์ลงบนวัสดุต่างๆอย่างสร้างสรรค์ ทำให้ไม่ยากเลยในการที่ผู้ชมผลงานจะได้สัมผัสถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่ศิลปินต้องการสื่อออกมาดังจะยกตัวอย่างผลงานดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 12 ลูกข้าง

ที่มา: วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล. (2555).

ภาพประกอบ 13 หนังสือ

ที่มา: วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล.(2555).

4. การสร้างแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ถ้าข้อมูลที่มีนำมาทำการวิเคราะห์ไม่มีความน่าเชื่อถือแล้ว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก็ย่อมไม่น่าเชื่อถือด้วย การที่จะได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือนั้นผู้วิจัยจะต้องสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพและใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมีความเหมาะสม เพราะเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสำคัญอย่างมากถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ใช้วัดตัวแปร ซึ่งผลที่ได้จากการวัดนั้นคือข้อมูล งานวิจัยแต่ละเรื่องจะใช้ข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป งานวิจัยบางเรื่องต้องใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว แต่งานวิจัยบางเรื่องอาจจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่ยังไม่เคยมีผู้ใครรวบรวมไว้ หรืออาจจะต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติม โดย พิเชิต ฤทธิจรูญ ได้กล่าวไว้ว่า

ข้อมูล (Information) หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารต่างๆ ที่อาจเป็นตัวเลขหรือไม่เป็นตัวเลขก็ได้ ถ้าจำแนกข้อมูลตามลักษณะข้อมูลได้ 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นข้อมูลที่บอกตัวเลขหรือปริมาณที่มีอยู่จริงของตัวแปรแต่ละตัวที่ผู้วิจัยกำลังสนใจศึกษาอยู่ เช่น จำนวนนักศึกษา คะแนน น้ำหนัก ระยะเวลา เป็นต้น

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถบอกเป็นปริมาณหรือตัวเลขได้ แต่จะบอกในลักษณะคำพูดหรือข้อความบรรยายที่แสดงคุณลักษณะที่แตกต่างกันของตัวแปรต่างๆ โดยพยายามแยกกลุ่มตามคุณสมบัติ เช่น อาชีพ ศาสนา สถานภาพสมรส เพศ เป็นต้น

ข้อมูลที่ใช้เพื่อวิจัย หมายถึง ข้อเท็จจริงถึงข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวแปรหรือสิ่งที่จะนำมาเป็นหลักฐานเพื่อใช้ในการบรรยายประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (พิเชิต ฤทธิจรูญ. 2549: 211)

เพ็ญแข แสงแก้ว ได้กล่าวถึงประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยว่า

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการเก็บ (Collection) ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ตรงประเด็นกับเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะข้อมูลข้อมูลที่มีอยู่แล้วอาจมีรายละเอียดของข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลที่เราต้องการจะนำมาใช้วิเคราะห์ หรือข้อมูลที่มีอยู่แล้วเป็นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีอยู่ในกลุ่มประชากรเป้าหมายของเรา ส่วนใหญ่การวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือการวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ทศนคติของบุคคลมักจะต้องใช้ข้อมูลปฐมภูมิ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่ผู้อื่นทำการเก็บรวบรวม หรือประมวลผลข้อมูลไว้แล้ว และผู้วิจัยไปทำการรวบรวม (Compilation) ข้อมูลเหล่านั้นเพื่อมาทำการวิเคราะห์ในประเด็นที่ต้องการศึกษา เช่น ถ้าผู้วิจัยต้องการศึกษาแนวโน้มของอัตราการว่างงานของบัณฑิตใหม่ ผู้วิจัยไม่อาจทำการเก็บข้อมูลขึ้นมาใหม่หรือใช้ข้อมูลปฐมภูมิได้ เพราะการเก็บข้อมูลขึ้นมาใหม่นั้นไม่ได้ช่วยให้ผู้วิจัยทราบอัตราการว่างงานของบัณฑิตใหม่อดีต ผู้วิจัยจึงไม่อาจคาดประมาณแนวโน้มอัตราการว่างงานของบัณฑิตใหม่ในอนาคตได้ ดังนั้นผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ทำการเก็บรวบรวมและประมวลผลอัตราการว่างงานของบัณฑิตใหม่ในแต่ละปีไว้มาวิเคราะห์หอนุกรมเวลา(Time Series) เพื่อนำมาคาดประมาณแนวโน้มการว่างงานของบัณฑิตใหม่ในอนาคต (เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541: 129)

ซึ่งแหล่งที่มาของข้อมูลจะแตกต่างออกไปตามข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาวิจัย โดยแหล่งที่มาของข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ บุคคล หรือวัตถุสิ่งของซึ่งผู้วิจัยจะต้องไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมาใหม่โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ ทดลอง หรือสังเกต ส่วนแหล่งที่มาของข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ รายงานผลการสำรวจ รายงานผล การสำรวจ รายงานผลการวิจัย บันทึกเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ ภาพถ่าย แผนที่ เทป วีดีโอแผ่นข้อมูลซีดี-ดีวีดี ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกเก็บรวบรวมไว้ในห้องสมุดของหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ผู้วิจัยจะต้องไปทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ในการทำงานวิจัยต่อไป ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนหนึ่งนั้นต้องอาศัยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน เช่น แบบทดสอบ (Test) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) แบบวัดเจตคติ (Attitude Test) แบบสังเกต (Observation Form) และแบบตรวจรายการ (Check Lists)

4.1 แบบสอบถาม

พิชิต ฤทธิ์จัญญ ได้กล่าวถึงความหมายของแบบสอบถามว่า “แบบสอบถามเป็นชุดของคำถามที่ใช้สอบถามข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นต่างๆของผู้ตอบทำให้ข้อเท็จจริงทั้งในอดีต ปัจจุบัน และการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต” (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2549: 217)

เพ็ญแข แสงแก้ว ได้กล่าวถึงความหมายของแบบสอบถามว่าแบบสอบถาม หมายถึง ข้อคำถามทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความเชื่อ และทัศนคติ ฯลฯ ซึ่งข้อคำถามต่างๆ เหล่านั้นได้ถูกรวบรวมไว้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายเป็นผู้ตอบ” (เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541: 131)

ชาญชัย อาจินสมาจาร กล่าวว่า แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลประเภทหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย ชุดคำถาม (Series Questions) ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ผู้วิจัยต้องตอบ ขณะที่สร้างคำถาม ผู้วิจัยต้องให้ความสำคัญกับเนื้อหาและโครงสร้างของคำถาม การเรียงลำดับของคำถามและรูปแบบของคำตอบ ดังนั้นแบบสอบถามจึงเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่ประกอบด้วยชุดคำถามที่เสนอเป็นลำดับแน่นอนและจำเพาะเจาะจงเพื่อให้ได้คำตอบจากผู้ตอบ คำถามที่ถามจำเป็นต้องแปลจุดมุ่งหมายของการวิจัยด้วยความชำนาญ มันเป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายของการวิจัยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่สร้างพื้นฐานของแบบสอบถาม ดังนั้น พื้นฐานของแบบสอบถามก็คือคำถาม (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2552: 8)

มารยาท โยทองยศ กล่าวว่า แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือวิจัยชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากในหมู่ผู้วิจัย ทั้งนี้เพราะการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นวิธีที่สะดวกและสามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวาง แบบสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุดๆ ที่ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบเพื่อใช้วัดสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะวัดจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงทั้งในอดีต ปัจจุบันและการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสามารถทำได้ด้วยการสัมภาษณ์หรือให้ผู้ตอบตอบด้วยตนเอง สำหรับบทความนี้จะมุ่งเน้นที่การสร้างแบบสอบถามสำหรับผู้ตอบด้วยตนเอง มีการกล่าวถึงโครงสร้างของแบบสอบถามขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม และข้อเด่นข้อด้อยของการใช้แบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบตอบด้วยตนเอง เพื่อให้ นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจสามารถสร้างแบบสอบถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายอันจะนำมาซึ่งผลการวิจัยที่ความถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด (มารยาท โยทองยศ. 2553: 1)

4.2 โครงสร้างแบบของแบบสอบถาม

โครงสร้างของแบบสอบถามมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

4.2.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เป็นส่วนแรกของแบบสอบถามที่จะชี้แจงให้ทราบถึงชื่อโครงการวิจัย คณะผู้วิจัย จุดมุ่งหมาย และความสำคัญที่ให้ออกแบบสอบถาม ประโยชน์จากคำตอบข้อมูลที่ได้จะนำไปทำอะไร ควรแจ้งให้ผู้ตอบทราบด้วยว่าจะทำการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวหรือไม่ อธิบายส่วยประกอบของแบบสอบถามว่าแบ่งเป็นกี่ตอน อธิบายวิธีการตอบพร้อมยกตัวอย่างระยะเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืน และส่วนสุดท้ายของคำชี้แจงควรกล่าวคำขอบคุณในการให้ความร่วมมือ พร้อมทั้งระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถามหรือผู้วิจัยด้วย

4.2.2 สถานภาพของผู้ตอบ เป็นส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนนี้จะนำตัวแปรที่ผู้วิจัยจะศึกษามาสอบถาม คำตอบที่ได้จะเป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ฯลฯ

4.2.3 ข้อความชุดคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นส่วนใหญ่จะเป็นการถามรายละเอียดประเด็นหลักที่กำลังศึกษาอยู่ เป็นชุดคำถามที่ให้ผู้ตอบบอกถึงปรากฏการณ์พฤติกรรม หรือแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ซึ่งไม่สามารถทราบได้ว่าคำตอบนั้นเป็นจริงมากน้อยเพียงใดเพราะเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้ตอบในขณะนั้น

4.3 รูปแบบคำถามในแบบสอบถาม

โดยทั่วไปลักษณะของคำถามในแบบสอบถามมี 3 รูปแบบ คือ

4.3.1 คำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบได้เต็มที่ คำถามปลายเปิดจะนิยมใช้กันมากในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าคำตอบจะเป็นอย่างไร หรือใช้คำถามปลายเปิดในกรณีที่ต้องการคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถามปลายปิด ตัวอย่างคำถามปลายเปิด เช่น ท่านตัดสินใจประกอบอาชีพค้าขายเพราะ.....

4.3.2 คำถามปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมีแนวคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกจากคำตอบที่กำหนดไว้เท่านั้น คำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้ามักได้มาจากการทดลองใช้ผู้คำถามในลักษณะที่เป็นคำถามปลายเปิด แล้วนำมาจัดกลุ่มของคำตอบ หรือได้มาจากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือจากแนวความคิดของผู้วิจัยเอง และจากข้อมูลอื่นๆ คำถามปลายปิดที่พบเห็นทั่วไปแบ่งได้ 5 แบบคือ

1. คำถามที่ให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวจากคำตอบที่ให้เลือก 2 คำตอบ (Check-Lists)
2. คำถามให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวจากคำตอบที่ให้เลือกมากกว่า 2 คำตอบขึ้นไป (Multiple Choices)
3. คำถามที่ให้เลือกคำตอบหลายข้อ (Multi-Response)
4. คำถามที่ให้จัดเรียงลำดับความสำคัญ (Rank Priority)
5. คำถามที่ให้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ว่ามากน้อยเพียงใด (เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541: 131 - 133)

4.3.3 คำถามแบบผสม (Mixed Question) เป็นแบบที่มีคำถามแบบปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิดรวมกัน (พิชิต ฤทธิ์จรรยา. 2549: 221)

4.4 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

มารยาท โยทองยศ กล่าวถึงการสร้างแบบสอบถามประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัด

ผู้วิจัยจะต้องทราบว่าคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัดให้มีอะไรบ้างโดยอาจดูได้จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยกรอบแนวคิดหรือสมมติฐานการวิจัย จากนั้นจึงศึกษาคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัดดังกล่าวให้เข้าใจอย่างละเอียดทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งอาจได้จากเอกสาร ตำราหรือ ผลการวิจัยต่างๆ ที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

ขั้นที่ 2 กำหนดประเภทของข้อคำถาม

ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาประเภทของคำถามที่จะวัดคุณลักษณะที่ต้องการ ว่าข้อคำถามในแบบสอบถามนั้นเป็นคำถามปลายเปิด(Open Ended Question) คำถามปลายปิด (Close Ended Question) หรือคำถามแบบผสม (Mixed Question)

ขั้นที่ 3 การร่างแบบสอบถาม

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด และกำหนดประเภทของคำถามที่จะมีอยู่ในแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงมือเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัดโดยเขียนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่ได้กล่าวไว้แล้ว และหลักการในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการจะถามอะไรบ้าง โดยจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ทำ
2. ต้องสร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อป้องกันการมีข้อคำถามนอกประเด็นและมีข้อคำถามจำนวนมาก
3. ต้องถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัด โดยมีจำนวนคำถามที่พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งตามปกติพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะวัดเรื่องหนึ่งๆ นั้นควรมีคำถาม 25-26 ข้อ
4. การเรียงลำดับข้อคำถาม ควรเรียงลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และแบ่งตามพฤติกรรมย่อยๆ ไว้เพื่อให้ผู้ตอบเห็นชัดเจนและง่ายต่อการตอบ นอกจากนั้นต้องเรียงคำถามง่ายๆ ไว้เป็นข้อแรกๆ เพื่อชักจูงให้ผู้ตอบอยากตอบคำถามต่อ ส่วนคำถามสำคัญๆ ไม่ควรเรียงไว้ตอนท้ายของแบบสอบถาม เพราะความสนใจในการตอบของผู้ตอบอาจจะน้อยลง ทำให้ตอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการวิจัยมาก

5. ลักษณะของข้อความที่ดี ข้อคำถามที่ดีของแบบสอบถามนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

- 5.1 ข้อคำถามไม่ควรยาวจนเกินไป ควรใช้ข้อความสั้น กระชับ ตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับเรื่อง
- 5.2 ข้อความ หรือภาษาที่ใช้ในข้อความต้องชัดเจน เข้าใจง่าย
- 5.3 ไม่ใช้คำถามนำหรือแนะให้ตอบ
- 5.4 ไม่ถามเรื่องที่เป็นความลับเพราะจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
- 5.5 ไม่ควรใช้ข้อความที่มีความหมายกำกวมหรือข้อความที่ทำให้ผู้ตอบแต่ละคนเข้าใจความหมายของข้อความไม่เหมือนกัน

- 5.6 ไม่ถามในเรื่องที่รู้แล้ว หรือถามในสิ่งที่วัดได้ด้วยวิธีอื่น
- 5.7 ข้อคำถามต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องคำนึงถึงระดับการศึกษา ความสนใจ สภาพเศรษฐกิจ ฯลฯ

5.8 ข้อคำถามหนึ่งๆ ควรถามเพียงประเด็นเดียว เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและตรงจุดซึ่งจะง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5.9 คำตอบหรือตัวเลือกในข้อคำถามควรมีมากพอ หรือให้เหมาะสมกับข้อคำถามนั้น แต่ถ้าไม่สามารถระบุได้หมดก็ให้ใช้ว่า อื่นๆ โปรดระบุ.....

5.10 ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่เกี่ยวกับค่านิยมที่จะทำให้ผู้ตอบไม่ตอบตามความจริง เช่น ท่านมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือไม่

5.11 คำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม ต้องสามารถนำมาแปลงออกมาในรูปของปริมาณและใช้สถิติอธิบายข้อเท็จจริงได้ เพราะปัจจุบันนิยมใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นแบบสอบถามควรคำนึงถึงวิธีการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแบบสอบถาม

หลังจากที่สร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยควรนำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณา ทบทวนอีกครั้งเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข และควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแบบสอบถามนั้นด้วยเพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ

เป็นการนำเอาแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเล็กๆ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยจะต้องทำการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวน เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ผู้ตอบสามารถอ่านได้เข้าใจตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งจะทำให้ผลงานวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถาม

จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย โดยจำนวนที่จัดพิมพ์ควรไม่น้อยกว่ากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล และควรมีการพิมพ์สำรองไว้ในกรณีที่แบบสอบถามเสียหรือสูญหายหรือผู้ตอบไม่ตอบกลับ (มารยาท โยทองยศ. 2553: 1-4)

4.5 ข้อดีและข้อจำกัดของแบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีข้อดีและข้อจำกัดที่ต้องพิจารณาประกอบในการเลือกใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลดังนี้

ข้อดีของการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมี ดังนี้

1. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก
2. ถ้าตัวอย่างมีขนาดใหญ่การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จะเป็นวิธีที่สะดวกและประหยัดกว่าวิธีอื่น
3. สามารถเก็บข้อมูลกับผู้ที่อยู่ห่างไกล อยู่กระจัดกระจายได้โดยการส่งไปรษณีย์
4. สร้างง่าย ใช้สะดวก สามารถให้ผู้ตอบตอบพร้อมกันจำนวนมากๆได้
5. ผู้ตอบมีเวลาตอบมากกว่าวิธีอื่นๆ
6. ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและแรงงานที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
7. ไม่จำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานเก็บข้อมูลมากเหมือนกับวิธีการสัมภาษณ์ หรือ

วิธีการสังเกต

8. ไม่เกิดความลำเอียงอันเนื่องมาจากการสัมภาษณ์หรือการสังเกต เพราะผู้ตอบ

เป็นผู้ตอบข้อมูลเอง

9. สามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปผลได้ง่าย
10. ผู้ตอบมีความสบายใจในการตอบ เพราะสามารถปกปิดชื่อตนเองได้ทำให้มี

อิสระในการตอบมากขึ้น

ข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีดังนี้ คือ

1. แบบสอบถามจะสามารถใช้ได้ดีกับผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เท่านั้น
2. ในกรณีที่ส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ มักจะได้แบบสอบถามคืนมาน้อย และต้องเสียเวลาในการติดตาม อาจทำให้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้

3. การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ กลุ่มตัวอย่างอาจไม่ได้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองก็ได้ ทำให้คำตอบมีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับความจริง หรืออาจเป็นกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ดังนั้นข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จะมีความลำเอียงอันเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. จะได้ข้อมูลจำกัดเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้นเพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจะต้องมีคำถามจำนวนน้อยข้อที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

5. ไม่สามารถโต้ตอบ หรือชี้แจงผู้ตอบได้โดยตรงในกรณีที่มีข้อสงสัยในการตอบ เพราะเป็นการสื่อสารทางเดียว

6. ถ้าผู้ตอบไม่เข้าใจคำถามหรือเข้าใจคำถามผิด หรือมีคำตอบบางข้อหรือไม่ตรงหรือไม่ครบก่อนที่จะตอบคำถาม ก็ทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนได้ โดยที่ผู้วิจัยไม่สามารถย้อนกลับไปสอบถามหน่วยตัวอย่างนั้นได้อีก

7. แบบสอบถามที่คำถามนั้นเป็นปลายเปิด ผู้ตอบจะเสียเวลาในการตอบมาก และอาจไม่ยอมตอบ หรือตอบไม่ชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลได้ค่อนข้างยาก

4.6 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและแบบสอบถาม

เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีอยู่ด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ เป็นแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง หรือเป็นแบบที่ใช้เครื่องมือที่ผู้อื่นสร้างไว้แล้ว ซึ่งเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น จำเป็นที่จะต้องตรวจสอบคุณภาพก่อนที่จะนำไปใช้จริง และเครื่องมือที่ผู้อื่นสร้างเอาไว้แล้วหากไม่ได้มาตรฐานหรืออาจเคยตรวจสอบคุณภาพมาแล้วแต่ใช้คนละกลุ่มตัวอย่างกับผู้วิจัยก็จำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพใหม่อีกครั้ง ซึ่งการตรวจสอบนั้นมี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ การตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้ และการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นหลักจากการนำไปทดลองใช้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับงานวิจัยด้วย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจะต้องตรวจสอบในเรื่องต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity)
2. ความเชื่อมั่น (Reliability)
3. ความเป็นปรนัย (Objectivity)
4. อำนาจจำแนก (Discriminate)
5. ความยาก (Difficulty)

ซึ่งเครื่องมือบางชนิดจำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพครบทั้ง 5 รายการ แต่เครื่องมือบางชนิดอาจตรวจสอบคุณภาพเพียงแค่บางรายการเท่านั้น พิชิต ฤทธิ์จรูญ ได้กล่าวถึงการตรวจสอบคุณภาพไว้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity)

ความเที่ยงตรง หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ หรือวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คะแนนที่ได้จะเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงสูงสามารถบอกสภาพที่แท้จริงได้ถูกต้อง แม่นยำว่าคะแนนที่ได้จากเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงต่ำ

ประเภทของความเที่ยงตรง

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในเครื่องมือกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด หรือเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการจะวัด ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดโดยเฉพาะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะหากไม่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ คะแนนที่ได้มาย่อมขาดความน่าเชื่อถือ เมื่อนำคะแนนที่ได้มาประเมินผล ผลการประเมินครั้งนั้นๆ ย่อมมีการคลาดเคลื่อนและขาดความน่าเชื่อถือไปด้วย

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่จะวัดพฤติกรรม หรือคุณลักษณะ (Trait) ได้ตรงตามโครงสร้างของทฤษฎี ความเที่ยงตรงตามประเภทนี้ส่วนใหญ่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา เนื่องจากพฤติกรรมหรือคุณลักษณะส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นนามธรรม เช่น ความเสียสละ อาจให้ความหมายในเชิงโครงสร้างทฤษฎีได้ว่า หมายถึงการไม่เอาเปรียบผู้อื่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นหากเครื่องมือสามารถวัดได้สอดคล้องตามโครงสร้างในสมรรถภาพย่อยๆ ที่กำหนดไว้จะถือได้ว่าเครื่องมือมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

1.3 ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related Validity) หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่วัดได้สอดคล้องกับเกณฑ์ภายนอกบางอย่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity)

2. ความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นหมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่แสดงความคงที่ของผลการวัดไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตามกับกลุ่มเดิม การตรวจสอบความเชื่อมั่นมีวิธีดังนี้

2.1 การวัดความคงที่ (Measure of Stability) วิธีทำโดยใช้เครื่องมือเดิมทดสอบซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างเดิม 2 ครั้ง โดยเว้นระยะห่างกันไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ แล้วนำคะแนนการทดสอบ 2 ครั้งมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งค่าที่คำนวณได้เรียกว่า สัมประสิทธิ์คงที่ (Coefficient of Stability)

2.2 การวัดความสมมูลกัน (Measure of Equivalence) วิธีนี้ใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบ 2 ฉบับที่คล้ายกัน หรือคู่ขนานกัน (Parallel Form) มาใช้เพื่อแก้ปัญหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสอบซ้ำที่พบปัญหาการเว้นระยะเวลา วิธีนี้ข้อสอบทั้ง 2 ฉบับจะต้องมีลักษณะสมมูลกัน วัดในเรื่องเดียวกัน จำนวนข้อเท่ากัน ความยากง่ายเท่ากัน คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากัน โดยนำคะแนนทั้ง 2 ชุด มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีนี้ทำให้ได้แบบทดสอบ ส่วนแบบสอบถามทำได้ค่อนข้างยาก จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้วิธีนี้หาความเชื่อมั่น

2.3 การวัดความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) เป็นการหาความเชื่อมั่นที่ใช้แบบทดสอบฉบับเดียว โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของคำถามภายในแบบสอบถามว่าวัดในเรื่องเดียวกันหรือไม่ ถ้าวัดในเรื่องเดียวกันจะมีความสอดคล้องในการวัดสูง

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity)

ความเป็นปรนัย หมายถึง ความชัดเจนของเครื่องมือที่มีความหมายตรงกันข้ามกับความเป็นอัตนัย (Subjectivity) ซึ่งหมายถึงความไม่ชัดเจน ยึดถือในความคิดเห็น ความรู้สึก และเหตุผลของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ การวิเคราะห์ความเป็นปรนัยจะพิจารณาจาก ความชัดเจนของคำถาม ความชัดเจนของคำตอบ และความชัดเจนในการตรวจให้คะแนน

4. อำนาจจำแนก (Discriminate)

อำนาจจำแนก เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถแยกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่มที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันในเรื่องที่ศึกษา เช่น ข้อสอบที่จำแนกคนที่มีความรู้ออกจากคนที่ไม่มีความรู้ หรือเป็นกลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน ถ้าเป็นความคิดเห็นก็จำแนกเป็นความคิดเห็นต่างกัน ถ้าเป็นเจตคติก็จำแนกเป็นเจตคติทางบวกกับเจตคติทางลบ เป็นต้น

4.1 กรณีเครื่องมือแบบทดสอบ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบทำได้หลายวิธี เช่น หาจากความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนั้นๆ ถูก หรือใช้ดัชนีความไว (Index of Sensitivity) ใช้สูตรของ Brennan หรือที่เรียกว่า B-Index หรือ Point Biserial Correlation เป็นต้น

4.2 กรณีเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นหรือมาตราส่วนประมาณค่า การหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25% กล่าวคือกลุ่มสูง 25% และกลุ่มต่ำ 25% นำคะแนนของแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ถ้าค่า t ข้อใดมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าเป็นข้อความที่มีอำนาจจำแนกใช้ได้

5. ความยาก (Difficulty)

ความยากเป็นคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่บ่งบอกว่าข้อสอบนั้นมีคนทำถูกมากน้อยเพียงใด ถ้าข้อนั้นมีคนทำถูกน้อย ข้อสอบนั้นก็มีความยากมาก ถ้าข้อนั้นมีคนทำถูกมาก ข้อสอบนั้นก็มีความยากน้อย หรือง่ายนั่นเอง และถ้าข้อสอบนั้นมีคนทำถูกปานกลาง ข้อสอบนั้นก็มีความยากปานกลาง การตรวจสอบความยากทำได้ ลักษณะคือ การตรวจสอบความยากเป็นรายข้อ และการตรวจสอบความยากทั้งฉบับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2549: 240 - 251)

ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงมีความสำคัญมากในงานวิจัย เพราะเครื่องมือเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยใช้วัดตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งผลที่ได้จากการวัดนั้นจึงเป็นข้อเท็จจริง และเป็นข้อมูลในการวิจัยต่อไป โดยเครื่องมือนั้นจะเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเองหรือจะเป็นเครื่องมือที่ผู้อื่นเอาไว้แล้วก็ตาม และเพื่อที่จำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพจึงจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเครื่องมือในการวิจัยนั้นมาทำการตรวจคุณภาพเสียก่อนที่จะนำไปใช้งานจริง เพราะการตรวจสอบคุณภาพนั้นจะทำให้เครื่องมือในการวัดมีประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องนั่นเอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธเนศวร เจริญเมือง (2534: 88 - 89) พบว่าผู้หญิงจำนวนมากเข้าสู่อาชีพโสเภณีเพราะขาดการศึกษา ขาดวิธีการคิดและแก้ปัญหาโดยตนเองและมีทัศนคติต่ออาชีพนี้ว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้ค่าตอบแทนสูง

ประพจน์ ศรีเทศ (2527: 44) ศึกษาพบว่า สื่อมวลชนต่างๆ ทั้งหนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นตัวนำเอาสังคมและวัฒนธรรมในเมืองเข้าสู่ชนบท ทำให้หญิงสาวมีทัศนคติที่ผิดๆ มองว่าสังคมเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพฯ เป็นเมืองฟ้าเมืองสวรรค์ที่หญิงสาวชนบทใฝ่ฝันอยากจะมาเยือนและมีทัศนคติที่ผิดในด้านการแต่งกายและการแข่งขันในด้านที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้หญิงสาวถูกล่อลวงและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวผลักดันลูกสาวเข้าสู่สถานการค้าประเวณี นอกจากนั้นหญิงสาวทางภาคเหนือบางคนมาค้าประเวณีด้วยความยินยอมของพ่อแม่เพราะมีตัวอย่างหญิงสาวบางคนที่ค้าประเวณีแล้วประสบความสำเร็จทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น มีไร่นา มีบ้านและเฟอร์นิเจอร์เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ทำให้เกิดลักษณะเอาเป็นแบบอย่าง

สุวริย์ ณ ระนอง (นงเยาว์ สุมภูทอง. 2534: 45; อ้างอิงจาก สุวริย์ ณ ระนอง. 2526: 2) ศึกษาพบว่าปัจจัยหนึ่งที่ดึงดูดให้ผู้หญิงเข้าสู่อาชีพค้าประเวณี คือ ความสมัครใจ โดยคิดว่าเป็นอาชีพที่สุขสบายรายได้ดีและคาดหวังที่จะได้รับความสุขจากการร่วมเพศ แ่งน้อยปัจพวรรต์ (นงเยาว์ สุมภูทอง 2534: 45; อ้างอิงจาก แ่งน้อย ปัจพวรรต์. ม.ป.ป.) กล่าวว่า สาเหตุการเข้าสู่การค้าประเวณีของผู้หญิงเหล่านี้ต้องการหาเงินไปเลี้ยงครอบครัวที่ยากจนและต้องการยกฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น โดยที่ขาดความรู้สึทางที่ดีกว่าในการหาเงินจำนวนมาก

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์และคนอื่นๆ (2526: 157) ได้ศึกษาทัศนคติต่อหญิงอาชีพโสเภณีในภูมิภาคของหญิงอาชีพโสเภณีในจังหวัดเชียงใหม่ เขียนรายงานว่า ผู้ชายจะไม่รังเกียจอาชีพนี้แต่กลับชื่นชมยินดีและยกย่องว่าสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นผู้ชายส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะไม่รังเกียจที่จะแต่งงานกับหญิงที่ได้ไปค้าประเวณีมาแล้วและเห็นว่าการไปประกอบอาชีพโสเภณีเหมือนกับการไปทำงานอย่างหนึ่ง เมื่อทำงานเก็บเงินได้ก็กลับภูมิภาคเดิม

อรรถพล พันธุ์บุญเกิด (2527: 123) จากงานวิจัยการศึกษาโสเภณีเด็กพบว่าความด้วยการศึกษาและความไม่รู้ข่าวสารที่เที่ยงตรงและทันเหตุการณ์ ทำให้ชาวชนบทหลงและอ่อนแอทางความคิด เป็นเหตุให้ถูกหลอกลวง ถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกค ครอบงำได้ง่าย วัฒนธรรมเดิมที่วิวัฒนาการมาตามสภาพสังคมที่เหมาะสมถูกเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วด้วยกระแสวัฒนธรรมจากโลกตะวันตก สภาพชีวิตของชาวนาซึ่งเรียบง่ายเอื้อเฟื้อต่อกันและพึ่งตนเองถูกแปรสภาพเป็นความฟุ้งเฟ้อแข่งขัน ต่อรองและเห็นแก่ตัวมากขึ้น คนหนุ่มสาวและเด็กที่เติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมใหม่โดยปราศจากการกลั่นกรองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กในชนบทพากันขึ้นชมและไฝ่ฝันวิถีชีวิตแบบคนเมืองซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และสวยงามมากกว่า ฉะนั้นเมืองมีนายหน้ามาชักชวนให้ไปทำงานในกรุงเทพฯ หรือเห็นช่องทางที่จะไปทำงานในเมืองจึงพากันเข้าเมือง

ธีรนาถ กาญจนอักษร (2527: 89) ศึกษาพบว่าสภาพทางสังคมที่เป็นปัญหาและปัจจัยซึ่งเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของธุรกิจทางเพศและการค้าหญิงในประเทศไทยคือ สภาพและทัศนคติทางสังคมในระบบชายเป็นใหญ่ นั่นคือแนวคิดซึ่งไม่เห็นว่าการหญิงและชายเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันเห็นว่าชายเหนือกว่าหญิง ซึ่งเป็นทัศนคติที่ครอบงำและมีอิทธิพลอย่างมากเหนือความเป็นไปในสังคม ผลก็คือผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบและต้องถูกกำหนดบทบาทให้สนองความต้องการของสังคมที่ชายเป็นผู้นำ มากกว่าที่จะคำนึงถึงโอกาสและความก้าวหน้าสำหรับตนเองทั้งที่ผู้หญิงก็เป็นทรัพยากรกำลังคนเท่าๆ กับผู้ชาย นอกจากนี้ผู้หญิงยังถูกตัดทอนโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถและความรู้ของตนซึ่งทำให้เป็นการยากสำหรับผู้หญิงที่จะยกระดับฐานะของตนเพื่อโอกาสที่ดีกว่าในสังคมทำให้นำไปสู่การตกเป็นวัตถุทางเพศของผู้ชายในที่สุด

ยุพา วงศ์ไชยและคนอื่นๆ (2531: 110) ผลการศึกษาพบว่าหญิงที่ไปค้าประเวณีต่างประเทศนั้นเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับตนเอง เป็นความภูมิใจพอใจในส่วหนึ่งของชีวิต เงินรายได้มีมากกว่าการค้าประเวณีในประเทศและการทำงานก็ไม่ต่างจากที่เคยทำในประเทศ เป็นงานขายไม่ต้องใช้ความรู้สูงนอกจากนี้ยังมีความหวังและใฝ่ฝันที่จะได้คู่ครองชาวต่างประเทศที่มีฐานะทางการเงินและสังคมที่ดีกว่าเพื่อจะได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ในสังคมใหม่ที่ไม่มีใครสนใจเบื้องหลังของชีวิต

วิมล บังเมืองเหล็ก (2533: 12 – 13) ได้ศึกษาพบว่าเด็กหญิงในภาคเหนือตอนบนมีความต้องการจะเข้าสู่อาชีพโสเภณีด้วยความสมัครใจและเต็มใจ มีความใฝ่ฝันว่าจะไปประกอบอาชีพที่ญี่ปุ่น เยอรมันและสิงคโปร์ นอกจากนั้นยังพบว่าทัศนคติของชุมชน ครอบครัวของเยาวชนที่มีความเห็นชอบว่าอาชีพโสเภณีเป็นทางเลือกที่ดีในการแก้ปัญหาความยากจน สามารถยกระดับครอบครัวได้

วิทยา วรรณศิริ และคนอื่นๆ (2532: 19 – 20) พบว่าหญิงสาวร้อยละ 86 ของจำนวนประชากรโสเภณีที่ได้ศึกษา มาประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วยความสมัครใจอันเนื่องมาจากระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพได้ถูกทำลายลงโดยกลไกของตลาดและการแพร่ระบาดของอุดมการณ์บริโภคนิยมซึ่งทำให้ชุมชนเริ่มแตกแยก เริ่มมีการแข่งขันที่จะบริโภคสินค้า เช่น ทีวี ตู้เย็น เครื่องเสียง เฟอร์นิเจอร์ และการปลูกบ้านหลังใหญ่การมาเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ของสังคมชนบททางภาคเหนือ ภายใต้อุดมการณ์บริโภคนิยมและการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อยกระดับฐานะของตนเองและครอบครัว

กรมประชาสัมพันธ์ (2535: 9 - 11) ได้ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของโสเภณีพบว่า ปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงเข้าสู่กระบวนการอาชีพโสเภณีคือ แนวคิดและความเชื่อที่ผิดๆ ที่เชื่อว่าผู้ชายมีความต้องการ ทางเพศมากกว่าผู้หญิง ดังนั้น ผู้ชายจึงจะสามารถมีเพศสัมพันธ์ได้โดยไร้ขอบเขตจำกัดก่อนและหลังแต่งงานและก่อให้เกิดทัศนคติและค่านิยมว่าผู้หญิงจะต้องเป็นฝ่ายรักษาพรหมจรรย์ของตนเองและต้องรักษาวงสรวงตัวจนถึงวันแต่งงาน อันเป็นทัศนคติที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในแบบพฤติกรรมทางเพศระหว่างผู้หญิงและผู้ชายชาย ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงนั้น การที่ผู้ชายมีความต้องการทางเพศมากกว่าผู้หญิงนั้นไม่ได้อยู่บนพื้นฐานตามความเป็นจริงทางสรีรศาสตร์แต่อย่างใด หากแต่เป็นความเชื่อที่ถูกครอบงำทางวัฒนธรรมจากประเพณีดั้งเดิม หมายถึงความเป็นจริงทางสังคมที่พลังมากกว่าความเป็นจริงทางด้านสรีรศาสตร์ อีกปัจจัยหนึ่งคือ การเจริญเติบโตในระบบทุนนิยมที่มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมทำให้ผู้หญิงจากชนบทจำนวนมากเกิดค่านิยมกับสิ่งฟุ่มเฟือยทางวัตถุ นิยมความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายและมีทัศนคติที่ดูแคลนงานหนัก และสำหรับผู้หญิงในเมืองปัจจุบันนั้นได้เกิดแนวโน้มในการนิยมวัตถุวัฒนธรรมที่ฟุ่มเฟือย ได้ก่อให้เกิดสภาพที่เด็กหญิงวัยรุ่นจะก้าวเข้าสู่อาชีพโสเภณีมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2535: 19) ศึกษาพบว่าปัจจัยของการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพโสเภณีว่าในระดับครอบครัว ชุมชน คือ ค่านิยมนับถือความร่ำรวย โดยไม่คำนึงถึงวิธีการและมีการถ่ายทอดค่านิยมแก่เยาวชนสตรี ซึ่งมีผลให้เยาวชนสตรีมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในการยกระดับฐานะครอบครัวไปสู่ความร่ำรวยและอีกปัจจัยหนึ่งที่พบและเป็นปัญหา คือ ความยากจน ขาดการศึกษา

จากการศึกษาทัศนคติต่อการเป็นโสเภณี จะเห็นได้ว่ามีผู้หญิงที่มาประกอบอาชีพโสเภณีจะมีทั้งที่มาโดยสมัครใจและไม่สมัครใจเนื่องจากการถูกล่อลวงหรือหลอกลวง แต่ที่มาโดยสมัครใจนั้นเป็นเพราะมีทัศนคติต่ออาชีพโสเภณีว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง หาเงินได้ง่าย ไม่ต้องใช้ความรู้ จะได้มีโอกาสเดินทางไปต่างประเทศและมีคู่ครองชาวต่างชาติมาเลี้ยงดูจนสบาย และจะสามารถยกระดับฐานะครอบครัวของตนเองได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

จากการศึกษาถึงความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณีอาจจะกล่าวได้ว่าปัจจุบันนี้ สภาพการณ์ของอาชีพโสเภณีเปลี่ยนไปผู้หญิงจำนวนมากก้าวเข้าสู่อาชีพโสเภณีด้วยความสมัครใจ เนื่องจากความจำเป็นทางชีวิต จึงไม่ค่อยมีการหลอกลวงการใช้ความรุนแรงหรือการทารุณกรรม คนคอยตบตีบังคับให้ทำงานรับแขกเหมือนห้องหรือสำนักงานโรมเมื่อนิโอดิต แต่ก็ไม่เสมอไป เพราะ ขบวนการซื้อขายสินค้ามนุษย์จะใช้วิธีการหลอกล่ออีกมากมาย เพื่อชักจูงผู้หญิงเข้าสู่วงการค้ากาม ผู้หญิงจำนวนมากจึงตกเป็นเหยื่อความรุนแรงและทารุณของพ่อเล้า แม่เล้า ในกรณีที่ขัดขืนไม่ยอม ทำงานรับแขกหรือพยายามจะหนี ก็อาจจะจะถูกลงโทษโดยการซ้อมและถูกกักขัง ผู้หญิงบ้างกลุ่มอาจ ถูกส่งออกไปนอกประเทศเพื่อการค้ากามหรือที่เรารู้จักกันดีว่าสาวส่งออกนั้นเอง การล่อลวงผู้หญิงมา เพื่อการค้ากามนี้ก็ยังมีให้เห็นอยู่มากในข่าวหน้าหนังสือพิมพ์และข่าวออนไลน์ ยังมีหญิงสาวที่สามารถหนีรอดออกมาได้แล้วนำเรื่องราวมาบอกต่อเป็นอุทาหรณ์ แต่ก็ยังมีหญิงสาวที่ถูกล่อลวงถูก บังคับอย่างไม่เต็มใจอีกหลายคนที่นี่ไม่รอด และยังคงทนทุกข์ทรมานกับการถูกใช้ความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างทารุณ ในสังคมส่วนใหญ่มองหญิงอาชีพโสเภณีเป็นปัญหาของสังคม ทั้งๆที่ความเป็นจริงแล้วหญิงอาชีพโสเภณี ก็เป็นอาชีพที่พบกับปัญหาต่างๆ มากมายกว่าคนปกติทั่วไปหลายเท่าเสียด้วยซ้ำ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เราต้องอดทนต่อการกระทำต่างๆ ที่ทั้งรุนแรงทั้งต่อ ร่างกายและจิตใจ ลูกค้าที่ซื้อบริการหลายคนกระทำความรุนแรงต่อหญิงอาชีพโสเภณีอย่างเห็น กระทบ หญิงอาชีพโสเภณีส่วนมากต้องเจ็บปวดทั้งร่างกาย และทางจิตใจ ในชีวิตส่วนตัวของหญิง อาชีพโสเภณีก็มีความรู้สึกและมีชีวิตเหมือนผู้หญิงที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ทั่วไป และไม่ยากให้ผู้อื่น แสดงอาการรังเกียจอาชีพของตน หญิงอาชีพโสเภณีส่วนใหญ่ไม่ได้มีความพอใจกับงานที่ตัวเองทำ แต่รู้สึกอับอายอาจจะเพราะอาชีพโสเภณีเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรมในสังคมไทย จึงต้องปิดบังซ่อนเร้นอาชีพของตนเองไม่สามารถเปิดเผยได้อย่างอาชีพสุจริต ทำให้ต้องประสบกับ ปัญหาต่างๆมากมายผู้วิจัยจึงได้หยิบยกประเด็นดังกล่าวมาถ่ายทอดให้เห็นถึงความสำคัญของการเกิด ความรุนแรงกับหญิงอาชีพโสเภณี ทั้งที่เกิดกับทางร่างกายและทางจิตใจ ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ ทางศิลปะในรูปแบบของผลงานประติมากรรม

กลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นการใช้กลวิธีการสร้างสรรค์ศิลปะในรูปแบบประติมากรรม อ่อนนุ่ม หรือ ซอฟต์สคัลเจอร์ (Soft Sculpture) ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้วัสดุอ่อนนุ่มจำพวก ผ้า นุ่น โยสังเคราะห์ ฟองน้ำ ริปบิน ไหมพรม เชือก เป็นต้น รูปแบบหลักของผลงานจะเป็นตุ๊กตาดัดขึ้น รูปแบบต่างๆ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ หญิงอาชีพโสเภณี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ รวมทั้งวิเคราะห์แนวความคิดและทฤษฎีที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ โดยแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้ามานั้นเป็นข้อมูลทุติยภูมิ มีแหล่งที่มาดังนี้

- 1.1 ศึกษาแนวความคิด และวิธีการของศิลปะซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) ของศิลปินต่างๆที่อยู่ในเมืองไทย และต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย
- 1.2 ศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ของงานศิลปะซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture)
- 1.3 ศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคศิลปะซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) ในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินต่างๆที่อยู่ในเมืองไทย และต่างประเทศ อาทิ เคลส์โอลเด็นเบิร์ก (Claes Oldenberg), ยายอย คูซามา (Yayoi Kusama), วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล (Varaporn Chalasantisakul)
- 1.4 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหญิงอาชีพโสเภณีกับความรุนแรงที่พวกเธอได้รับทั้งกายและจิตใจ

2. ประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบุคคลกรด้านต่างๆ รวมทั้ง นิสิต นักศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัยที่อยู่ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สามารถเข้าชมนิทรรศการได้

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการบุคคลกรด้านต่างๆ เจ้าหน้าที่ รวมทั้งนิสิต นักศึกษา และบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นผู้เลือกและประเมินผลงานแบบสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Haphazard or accidental sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประกอบในการวิจัย คือ แบบร่างภาพผลงานสร้างสรรค์ศิลปะ และแบบสอบถามผู้เข้าชมงานศิลปะซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.1 การสร้างภาพแบบร่างผลงานสร้างสรรค์ศิลปะ

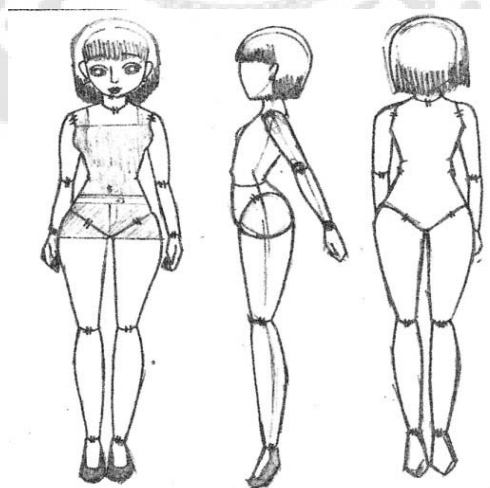
การสร้างแบบร่างผลงานสร้างสรรค์งานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) เรื่องความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 กำหนดแบบร่างโดยเขียนแบบร่างด้วยดินสอ

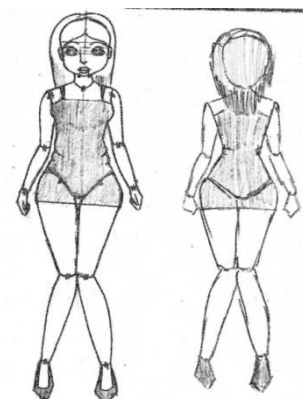
3.1.2 พิจารณาความสมบูรณ์ของภาพที่ร่าง ถ้าส่วนใดไม่สมบูรณ์ก็วาดภาพร่างเพิ่มเติมลงไปอีกครั้งหนึ่ง

3.1.3 ใช้ดินสอ หรือปากกา ที่มีสีเข้มกว่า ลายเส้นของภาพร่างที่ได้ในตอนแรก วาดทับลงไปอีกครั้ง เพื่อให้เห็นเส้น และลวดลายชัดเจนขึ้นกว่าเดิม

3.1.4 นำแบบร่างที่ได้ทั้งหมดจำนวน 10 ชิ้น มาคัดเลือกแบบร่างที่สมบูรณ์ที่สุด โดยการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะเป็นผู้คัดเลือกแบบร่างจำนวน 8 ภาพที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) ตามแนวความคิดของผู้วิจัย เป็นจำนวน 1 ชุด 8 ชิ้นผลงาน

ภาพประกอบ 14 ภาพแบบร่างที่ 1

ภาพประกอบ 15 ภาพแบบร่างที่ 2

ภาพประกอบ 16 ภาพแบบร่างที่ 3

ภาพประกอบ 17 ภาพแบบร่างที่ 4

ภาพประกอบ 18 ภาพแบบร่างที่ 5

ภาพประกอบ 19 ภาพแบบร่างที่ 6

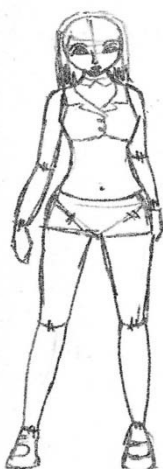
ภาพประกอบ 20 ภาพแบบร่างที่ 7

ภาพประกอบ 21 ภาพแบบร่างที่ 8

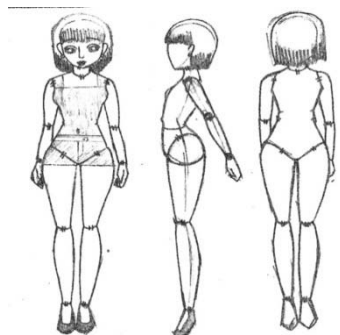
ภาพประกอบ 22 ภาพแบบร่างที่ 9

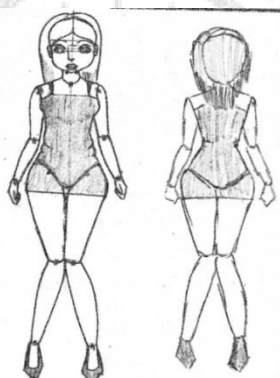
ภาพประกอบ 23 ภาพแบบร่างที่ 10

3.1.5 พัฒนาแบบร่างใหม่ครั้งที่ 2

3.1.6 สรุปแบบร่างโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งจะได้ภาพร่างทั้งหมด 8 ภาพ ดังนี้

ภาพประกอบ 24 ภาพที่ 1 ชื่อผลงาน หญิงอาชีฟโสเกณีนหมายเลข 1 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 25 ภาพที่ 2 ชื่อผลงาน หญิงอาชีฟโสเกณีนหมายเลข 2 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 26 ภาพที่ 3 ชื่อผลงาน หญิงอาชีฟโสเกณีนหมายเลข 3 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 27 ภาพที่ 4 ชื่อผลงาน หญิงอาชีพโสเภณีหมายเลข 4 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 28 ภาพที่ 5 ชื่อผลงาน หญิงอาชีพโสเภณีหมายเลข 5 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 29 ภาพที่ 6 ชื่อผลงาน หญิงอาชีพโสเภณีหมายเลข 6 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 30 ภาพที่ 7 ชื่อผลงาน หญิงอาชีพโสเภณีหมายเลข 7 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

ภาพประกอบ 31 ภาพที่ 8 ชื่อผลงาน หญิงอาชีพโสเภณีหมายเลข 8 ขนาด แปรผัน เทคนิค
ประติมากรรมอ่อนนุ่ม

3.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามผู้เข้าชมงานศิลปะ

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือการวิจัย ให้ครอบคลุม ความมุ่งหมายของงานวิจัย

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม จะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายการวิจัยยิ่งขึ้น

3.2.3 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ร่างได้ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไข ปรับปรุงเพื่อให้อ่านแล้วมีความเข้าใจง่ายและชัดเจนตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3.2.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้วนำมาดำเนินการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย (Pretest) จำนวน...คน

3.2.6 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

3.2.7 ปรับปรุงรูปแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเช่นเดิม เพื่อแก้ไขปรับปรุงจนได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

3.2.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่อง ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ข้อมูลทางด้านศิลปะและงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) จากแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ เอกสาร งานวิจัยหรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาภายในงานวิจัยเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการทำวิจัยต่อไป

ในส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำผลงานไปจัดแสดง
2. แจกแบบสอบถามให้กับผู้ร่วมงาน
3. รวบรวมแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี โดยผ่านการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญจนได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) ในบริบทของความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณีที่ประกอบอาชีพอยู่ในรูปแบบของ สาวคาราโอเกะ สาวบาร์ สาวอาบอบนวด และสาวอะโกโก้

วิเคราะห์ในส่วนของเนื้อหา ในส่วนของเนื้อหาจะวิเคราะห์โดยการรวบรวมเนื้อหาของกรอบกรอบรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ที่ประกอบอาชีพอยู่ในรูปแบบของ สาวคาราโอเกะ สาวบาร์ สาวอาบอบนวด และสาวอะโกโก้

วิเคราะห์หลักวิธีในการสร้างสรรค์งานผู้วิจัยวิเคราะห์และศึกษากลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) จากข้อมูลเอกสาร งานวิจัย เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ผลงานนิทรรศการศิลปะที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและขั้นตอนในการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

1. ชูดข้อมูลของเรื่องความรุนแรงที่มีต่องานของหญิงอาชีพโสเภณี
2. ที่มาของแนวความคิดและเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture)
3. รูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) ในโครงสร้างทางทัศนศิลป์
4. สรุปข้อมูล
5. ร่างภาพผลงาน
6. นำภาพร่างมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture)

วิเคราะห์จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยแสดงความคิดเห็นในลักษณะมาตราส่วน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละจากจำนวนของผู้เข้าชมที่ได้จากการดูผลงานและจากการประเมินความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อผลงานศิลปะ โดยกำหนดเกณฑ์มาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ให้คะแนนเท่ากับ 5	มากที่สุด
ระดับความคิดเห็น	ให้คะแนนเท่ากับ 4	มาก
ระดับความคิดเห็น	ให้คะแนนเท่ากับ 3	ปานกลาง
ระดับความคิดเห็น	ให้คะแนนเท่ากับ 2	น้อย
ระดับความคิดเห็น	ให้คะแนนเท่ากับ 1	น้อยที่สุด

เมื่อได้ค่าคะแนนแล้วผู้วิจัยนำคะแนนดังกล่าวมาคติน้ำหนักของคะแนน และกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเพื่ออภิปรายผลดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบประเมินโดยเป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมงานศิลปะ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยสถิติ ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานสถิติร้อยละ

1. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประเมินที่ชมผลงานศิลปะ ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
 $\sum X$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นทั้งหมด
 n แทน ผู้ชมงานศิลปะในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:

143)

$$SD = \frac{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ SD แทน ค่าความเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน ผู้ชมงานศิลปะในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในส่วนเนื้อหาของความรุนแรงงานในงานของหญิงอาชีพโสเภณีเป็นหลัก อีกทั้งกระบวนการสร้างสรรค์ในรูปแบบ ซอฟต์ สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) ที่ทำให้ตัวผลงานมีลักษณะอ่อนนุ่ม ที่ให้ความรู้สึกถึงหญิงสาวที่อ่อนนุ่มบอบบางราวกับจะถูกทำลายได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังใช้ลักษณะเนื้อผ้าต่างๆ โกล้เคียงกับหญิงอาชีพโสเภณี เพื่อสร้างจินตนาการให้กับผู้ได้ชมผลงาน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เรื่องการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- n แทน จำนวนผู้ชมงานศิลปะในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
- SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- % แทน ร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับ ดังนี้ ผู้วิจัยได้จัดนิทรรศการศิลปะโดยนำผลงานศิลปะออกแสดง ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 80 ชุด เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อผลงานศิลปะจากหัวข้อศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ และ ระดับการศึกษา ดังปรากฏผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังตาราง 1 ตาราง 1 จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อเรื่อง การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ($n = 100$)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	%
เพศ		
หญิง	59	59.00
ชาย	41	41.00
	100	
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น	4	4.00
มัธยมต้น	9	9.00
มัธยมปลาย/ปวช.	12	12.00
อนุปริญญา	5	5.00
ปริญญาตรี	64	64.00
สูงกว่าปริญญาตรี	6	6.00
	100	

สรุปผล ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้
จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าชมงานศิลปะ จำนวน 100 คน

1. เพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59
2. เพศชาย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41
3. ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4
4. ระดับมัธยมต้น จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9
5. ระดับมัธยมปลาย/ปวช. จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12
6. ระดับอนุปริญญา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5
7. ระดับปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64
8. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6

จากแบบสอบถามเพศหญิงตอบแบบสอบถามมากที่สุด ร้อยละ 59 และระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 64

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อเรื่อง การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ซึ่งในตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสถานที่ในการจัดงานแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition) 2. ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) 3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) 4. ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ Soft sculpture

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ชมผลงานศิลปะและตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อการศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
	ด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition)			
1.	สถานที่ที่การจัดแสดงผลงานศิลปะ	3.71	0.46	มาก
2.	วิธีการนำเสนอทางทัศนศิลป์ (Representation)	4.32	0.14	มาก
3.	บรรยากาศโดยรวมในห้องนิทรรศการที่จัดแสดงผลงานศิลปะ	3.26	0.29	มาก
4.	รูปแบบ ความเหมาะสม และวิธีการจัดงานศิลปะ	3.86	0.41	มาก
5.	การจัดแสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ	3.33	0.34	มาก
6.	พื้นที่สำหรับเดินชมงาน	3.19	0.30	มาก
	รวมด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition)	4.47	0.51	มาก

สรุปผล ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ชมงานศิลปะและตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition) ดังนี้

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าชมผลงานศิลปะ จำนวน 100 คน มีความคิดเห็นต่อสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition) โดยวิธีการนำเสนอทางทัศนศิลป์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.32 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.14 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบ ความเหมาะสม และวิธีการจัดงานศิลปะ, สถานที่การจัดแสดงผลงานศิลปะ, บรรยากาศโดยรวมในห้องนิทรรศการที่จัดแสดงผลงานศิลปะ, การจัดแสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ และพื้นที่สำหรับเดินชมงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.30 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1. 1 ชุดผลงานประกอบไปด้วย จำนวน 8 ชิ้น

1.1 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 1

ภาพประกอบ 32 ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 1”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 1 ตัวผลงานได้แรงงูใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “นา” อาชีพสาวอาบอบนวด ตัวผลงานนำเสนอภาพลักษณ์ของ “นา” ความเศร้าเสียใจจากการผิดหวังในความรัก จนนำมาสู่อาชีพ สาวอาบอบนวด ซึ่งผลงานแสดงออกมาในรูปแบบของตุ๊กตาที่แสดงความหดหู่ และแสดงถึงความรุนแรงที่ตัวตุ๊กตาได้รับผ่านพื้นผิวเนื้อผ้าที่ขาดหลุดลุ่ย โดยผู้วิจัยได้ระบายสีบนใบหน้าของตุ๊กตาให้แสดงถึงความสิ้นหวัง จัดวางในท่อนั่งที่เหม่อมองไร้ความหวัง

1.2 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 2

ภาพประกอบ 33 ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 2”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 2 ตัวผลงานได้แรงงูใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “ฝน” อาชีพสาวอาบอบนวด “ฝน” หญิงสาวผู้เสียสละเพื่อครอบครัวและไม่ได้มีความสุขกับอาชีพสาวอาบอบนวด แต่ต้องทบทวนทำงานเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ซึ่งผลงานแสดงออกมาในรูปแบบของตุ๊กตาที่แสดงออกถึงการได้รับความรุนแรงทางจิตใจที่สื่อออกมาบนพื้นผิวของตุ๊กตาในรูปแบบของบาดแผลตามร่างกาย ซึ่งมีความย้อนแย้งกับรูปลักษณ์ของการแต่งกาย และหน้าตาของตัวตุ๊กตา

1.3 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 3 และ 4

ภาพประกอบ 34 ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 3 และ 4”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 3 และ 4 ตัวผลงานได้แรงงูใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “ป้าหลี่” และ “ป้าตา” อาชีพสาวคาราโอเกะ ผลงานแสดงออกมาในรูปแบบการจำลองการนั่งรอลูกค้าร้านคาราโอเกะ ผลงานสื่อถึงความรุนแรงทางจิตใจผ่านตัวตุ๊กตาที่การเย็บฝีเข็มที่ขาดหลุดลุ่ย และพื้นผิวผ้ามีรอยรอยของความเหี่ยวยุบ สื่อถึงวัยที่ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาอย่างโชกโชนผ่านตุ๊กตาทั้งสองตัว ซึ่งมีความขัดแย้งกับรูปลักษณ์ของการแต่งกาย และนำตาของตัวตุ๊กตาที่มีสีสันจัดจ้านสดใส

1.4 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 5

ภาพประกอบ 35 ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 5”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 5 ตัวผลงานได้แรงจูงใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “วัน” กับอาชีพ หญิงอาชีพโสเภณีข้างถนน ผลงานแสดงออกมาในรูปแบบการจำลองการยืนรอลูกค้า ผลงานสื่อถึงความรู้สึกทางร่างกายผ่านตัวตุ๊กตาที่การเย็บผ้าเข็มที่ขาดหลุดลุ่ย ประชุนเต็มไปด้วยริ้วรอยบนผิวหนัง และพื้นผิวผ้ามีรอยรอยของบาดแผลสื่อผ่านความรู้สึกจากตุ๊กตาที่สะท้อนให้เห็นถึงภาวะของความสิ้นหวัง นัยน์ตาเหม่อมอง สอดส่องหาเป้าหมายเบื้องหน้า

1.5 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 6

ภาพประกอบ 36 ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 6”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 6 ตัวผลงานได้แรงจูงใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “วัน” กับอาชีพ หญิงอาชีพโสเภณีข้างถนน ผลงานแสดงออกมาในรูปแบบการจำลองการยืนรอลูกค้า ผลงานสื่อถึงความรุนแรงทางร่างกายผ่านตัวตุ๊กตาที่การเย็บฝีเข็มที่ขาดหลุดลุ่ย และพื้นผิวผ้ามีรอยรอยของบาดแผล รอยเขียวช้ำ สื่อถึงความเหนื่อยล้าผ่านตุ๊กตา แต่ขัดแย้งกับรูปลักษณะของการแต่งกายที่ดูสดใส เพื่อดึงดูดลูกค้า

1.6 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 7

ภาพประกอบ 37 ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 7”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 7 ตัวผลงานได้แรงงูใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “เมย์” กับอาชีพสาวอะโกโก้ “เมย์” สาวอะโกโก้ที่ย่านพัฒนาพงศ์ ผลงานแสดงออกมาในรูปแบบการจำลองการเดินรูดเสา ผลงานสื่อถึงความรุนแรงทางร่างกายผ่านตัวตุ๊กตาที่ พันผิวผ้า มีรอยรอยของบาดแผล สื่อถึงความเหนื่อยล้าผ่านตุ๊กตา แต่ขัดแย้งกับรูปลักษณ์ของการแต่งกายที่ดูสดใส เร่งเร้า ชี้ชวนต่อผู้มาใช้บริการ

1.7 หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 8

ภาพประกอบ 38 ชื่อผลงาน “ หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 8”

ที่มา: สถานที่จัดแสดงนิทรรศการ ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 ชุดผลงานชิ้นที่ 8 ตัวผลงานได้แรงจูงใจจากการสัมภาษณ์ หญิงชื่อ “ผึ้ง” กับอาชีพเต้นรูดเสา “ผึ้ง” สาวเต้นรูดเสาแถวพัทยาได้ ผลงานแสดงออกมาในรูปแบบการจำลองการเต้นรูดเสา ผลงานสื่อถึงความรุนแรงทางร่างกาย ผ่านตัวตุ๊กตาที่พื้นผิวผ้าที่มีรอยรอยของบาดแผล ฝีเข็มที่มีเย็บตะเข็บผ้าอย่างหลุดลุ่ย มีรอยเหยี่ยวบนใบหน้า สื่อถึงความเหนื่อยล้าผ่านตุ๊กตา แต่ขัดแย้งกับรูปลักษณ์ของการแต่งกาย ที่มีลักษณะของการยั่วยวน ชวนเล่นหา

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ชมผลงานศิลปะ และตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อการศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ของผลงานชุดที่ 4 หญิงอาชีพสาวอะโกโก้ และหญิงอาชีพสาวเต็นรูดเส้าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน (n = 100)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics)				
1.	ความสวยงามของผลงานศิลปะ	3.62	0.41	มาก
2.	สัดส่วนของผลงานศิลปะ	4.20	0.62	มาก
3.	เอกภาพและความกลมกลืนของผลงานศิลปะ	3.71	0.36	มาก
4.	ความโดดเด่นของผลงานศิลปะ	3.54	0.32	มาก
รวมด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics)		3.86	0.40	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork)				
5.	แนวความคิดโดยรวมกับผลงานศิลปะ	3.50	0.31	มาก
6.	เนื้อหาเรื่องราวของตัวงานศิลปะ	4.00	0.37	มาก
7.	รูปทรง ลักษณะ ของสิ่งที่น่าสนใจมาสร้างสรรค์เป็นตัวผลงานศิลปะ	4.30	0.54	มาก
8.	ตัวผลงานสร้างความรู้สึกถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในงานของหญิงอาชีพโสเภณี	4.10	0.66	มาก
รวมด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork)		4.44	0.68	มาก
ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture)				
10.	วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน	4.70	0.32	มาก
11.	รายละเอียดต่างๆในตัวงานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน	3.84	0.62	มาก
12.	วัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างความรู้สึกถึงการต้องตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี	4.30	0.67	มาก
รวมด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture)		3.60	0.20	มาก

สรุปผล ข้อมูลค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ชมผลงานศิลปะและตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาเรื่องความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ของผลงานชุดที่ 4 หญิงอาชีพสาวอะโกโก้ และหญิงอาชีพสาวเต้นรูดเสา ดังนี้

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าชมผลงานศิลปะ จำนวน 100 คน มีความคิดเห็นต่อผลงานชุดที่ 4 หญิงอาชีพสาวอะโกโก้ และหญิงอาชีพสาวเต้นรูดเสา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดเท่ากับ 4.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) และด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุดเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยด้านด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะผลงานสื่อออกมาในรูปแบบของตุ๊กตาจึงทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) ตัวผลงานมีการสื่อออกมาโดยตรงไปตรงมาในภาพลักษณ์ของหญิงบริการทางเพศรูปแบบต่างๆ ผู้ชมผลงานจึงเกิดการรับรู้ได้อย่างตรงไปตรงมาด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะตัวผลงานยังไม่สามารถสื่อได้ถึงความรุนแรงได้เท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่าด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) เกี่ยวกับสัดส่วนของผลงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือเอกภาพและความกลมกลืนของผลงานศิลปะ, ความสวยงามของผลงานศิลปะ และ ความโดดเด่นของผลงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) เกี่ยวกับสัดส่วนของผลงานศิลปะ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะผลงานมีสัดส่วนที่คล้ายมนุษย์และอยู่ในรูปแบบของตุ๊กตาจึงสามารถสื่อออกมาได้ถึงความเป็นผู้หญิงจึงมีความเป็นเอกภาพและความกลมกลืนกับตัวเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ แต่ในเรื่องของความสวยงามและความโดดเด่นของผลงานศิลปะ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำสุดนั้นอาจเป็นเพราะตัวผลงาน 1 ชุดที่ประกอบไปด้วย 8 ชิ้นผลงานนั้น อยู่ในรูปแบบของตุ๊กตาที่เรียบง่ายจนไม่เกิดความโดดเด่นเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) เกี่ยวกับรูปทรง ลักษณะ ของสิ่งที้นำมาสร้างสรรค์เป็นตัวผลงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือตัวผลงานสร้างความรู้สึถึงความรุนแรงที่เกิดในงานของหญิงอาชีพโสเภณี, เนื้อหาเรื่องราวของตัวงานศิลปะ และแนวความคิดโดยรวมกับผลงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) เกี่ยวกับรูปทรง ลักษณะ ของสิ่งที้นำมาสร้างสรรค์เป็นตัวผลงานศิลปะมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด เพราะผลงานสื่อออกมาในรูปแบบของตุ๊กตซึ่งสื่อถึงความเป็นผู้หญิงจึงทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ตัวผลงานสร้างความรู้สึถึงความรุนแรงที่เกิดในงานของหญิงอาชีพโสเภณีที่อยู่รูปแบบของตุ๊กตา ซึ่งสื่อถึงความเป็นผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงจากทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ผ่านผีเสื้อที่ขาดหลุดลุ่ย และเนื้อหาเรื่องราวของตัวงานศิลปะ และแนวความคิดโดยรวมกับผลงานศิลปะ มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้วิจัยตั้งใจที่จะนำเสนอในเรื่องของภาพลักษณ์ของหญิงบริการทางเพศ ที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์มากเกินไป จนสื่อในเรื่องความรุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) เกี่ยวกับวัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างความรู้สึถึงการต้องตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ รายละเอียดต่างๆ ในตัวงานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน และวัสดุที้นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) เกี่ยวกับวัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างความรู้สึถึง ตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงสุด เพราะผลงานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่มนี้มีรูปแบบที่เป็นตุ๊กตาผ้าผู้หญิง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับมนุษย์มาก ส่วนรายละเอียดต่างๆ ในตัวงานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน และวัสดุที้นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุดนั้นอาจเป็นเพราะตัววัสดุยังขาดความหลากหลาย

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ได้ทำการศึกษาเรื่องราวของหญิงอาชีพโสเภณีจากอาชีพที่ต่างกัน คือ

1. อาชีพ สาวคาราโอเกะ 2.อาชีพสาว อาบอบนวด 3. หญิงอาชีพโสเภณี ที่หาจับแลกข้างถนน
4. อาชีพสาวอะโกโก และอาชีพสาวเต้นรูดเส้า ตามกระบวนการและรูปแบบการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี โดยผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาความรุนแรงที่เกิดกับหญิงอาชีพโสเภณี ที่ได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ
2. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณี
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) เรื่องกรณีศึกษาความรุนแรงในงานขายบริการของอาชีพโสเภณี แล้วนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อให้สังคมและผู้ชมผลงานได้ตระหนักรู้ถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงวิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีและความรุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้รับจากการทำงาน และเป็นแนวทางในการประนีประนอมต่อการปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยได้สะท้อนออกมาทางผลงานศิลปะ

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ประสพการณ์ตั้งแต่เด็กของผู้วิจัยที่ได้เห็นและรับรู้เรื่องราววิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีที่อยู่ละแวกบ้านของผู้วิจัย จากการสัมภาษณ์หญิงอาชีพโสเภณี เอกสาร ตำราทางวิชาการ และการสืบค้นจากสื่อต่างๆ ที่มีทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องความรุนแรงในงานขายบริการของอาชีพโสเภณี
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ อาจารย์ นิสิต นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่สามารถเข้าชมงานนิทรรศการศิลปะได้
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ อาจารย์ นิสิต นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่เข้าชมงานนิทรรศการศิลปะ เพื่อเป็นผู้เลือกประเมินผลงานแบบสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Haphazard or Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือในการทำวิจัยเกิดจากการที่ผู้วิจัยศึกษาและนำเอาข้อมูล แนวความคิด เนื้อหาที่เกิดขึ้นกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ข้อมูลทางด้านศิลปะและงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม(Soft Sculpture) จำนวน 1 ชุด 8 ชิ้นผลงาน โดย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้กล่าวโดยสรุปคือ

1. ที่มาของแนวความคิดเนื้อหาในผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) การศึกษาค้นคว้าในเรื่องความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

2. รูปแบบ และองค์ประกอบทางด้านทัศนศิลป์และประติมากรรม ของผลงานสร้างสรรค์ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) ในเรื่องการศึกษาค้นคว้าในเรื่องความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

3. แบบสอบถามจากผู้ชมผลงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

1. ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics)

1.1 ความสวยงามของผลงานศิลปะ

1.2 สัดส่วนของผลงานศิลปะ

1.3 เอกภาพแล้วความกลมกลืนของผลงานศิลปะ

1.4 ความโดดเด่นของผลงานศิลปะ

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork)

2.1 แนวความคิดโดยรวมกับผลงานศิลปะ

2.2 เนื้อหาเรื่องราวของตัวงานศิลปะ

2.3 รูปทรง ลักษณะ ของสิ่งที้นำมาสร้างสรรค์เป็นตัวผลงานศิลปะ

2.4 ตัวผลงานสร้างความรู้สึกถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

3. ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture)

3.1 วัสดุที้นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน

3.2 รายละเอียดต่างๆ ในตัวงานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

3.3 วัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างความรู้สึกถึงการต้องตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี

4. ด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition)

4.1 สถานที่การจัดแสดงผลงานศิลปะ

4.2 วิธีการนำเสนอทางทัศนศิลป์ (Representation)

4.3 บรรยากาศโดยรวมในห้องนิทรรศการที่จัดแสดงผลงานศิลปะ

4.4 รูปแบบ ความเหมาะสม และวิธีการจัดงานศิลปะ

4.5 การจัดแสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ

4.6 พื้นที่สำหรับเดินชมงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำผลงานศิลปะที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 1 ชุดผลงานประกอบ 8 ชิ้น ไปจัดแสดงผลงานศิลปะ ณ G23 Art Gallery มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้ ชื่องานว่า ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ระหว่างวันที่ 22 กันยายน – 27 กันยายน พ.ศ. 2558
2. แจกแบบประเมินให้กับผู้มาเข้าร่วมชมงานศิลปะเพื่อแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อการศึกษาเรื่อง ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี
3. รวบรวมแบบประเมิน ในช่วงระหว่างวันที่ 22 กันยายน – 27 กันยายน พ.ศ. 2558 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คนเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ชมงานศิลปะ) ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติร้อยละในการวิเคราะห์
2. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประเมินที่ชมผลงานศิลปะใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย
3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ และระดับการศึกษา ผลจากแบบสอบถามพบว่า

1. เพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59
2. เพศชาย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41
3. ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4
4. ระดับมัธยมต้น จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9
5. ระดับมัธยมปลาย/ปวช. จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12
6. ระดับอนุปริญญา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5
7. ระดับปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64
8. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17

จากแบบสอบถามเพศหญิงตอบแบบสอบถามมากที่สุด ร้อยละ 59 และระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 64

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะที่มีต่อผลงานศิลปะในหัวข้อเรื่องการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีวะโสเภณี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ซึ่งในตอนที่ 2 แบ่งเป็น 4 ชุดผลงาน คือ ชุดที่ 1 หญิงอาชีวะอาบอบนวด, 2. หญิงอาชีวะคาราโอเกะ, 3. หญิงอาชีวะโสเภณีที่หาจับแซกข้างถนน และ 4. หญิงอาชีวะสาวอะโกโก้ และหญิงอาชีวะสาวเต้นรูดเสา โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition) 2. ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) 3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) 4. ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture)

ผลจากแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าชมผลงานศิลปะ จำนวน 100 คน มีความคิดเห็นต่อสถานที่ในการจัดแสดงผลงานศิลปะ (Exhibition) โดยวิธีการนำเสนอทางทัศนศิลป์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.32 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.14 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบ ความเหมาะสม และวิธีการจัดงานศิลปะ , สถานที่การจัดแสดงผลงานศิลปะ , บรรยากาศโดยรวมในห้องนิทรรศการที่จัดแสดงผลงานศิลปะ, การจัดแสงสว่างภายในห้องนิทรรศการและพื้นที่สำหรับเดินชมงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.30 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผลจากแบบสอบถามชุด ความรุนแรงในงานของหญิงอาชีวะโสเภณีพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าชมผลงานศิลปะ จำนวน 100 คน มีความคิดเห็นต่อชุดผลงานที่ หญิงอาชีวะอาบอบนวด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) และด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุดเท่ากับ 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.14 ซึ่งมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics) เกี่ยวกับเอกภาพและความกลมกลืนของผลงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.73 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความสวยงามของผลงานศิลปะ, ความโดดเด่นของผลงานศิลปะ และสัดส่วนของผลงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.42 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) เกี่ยวกับตัวผลงานสร้างความรู้สึกลงถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในงานของหญิงอาชีพโสเภณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ แนวความคิดโดยรวมกับผลงานศิลปะ, รูปทรง ลักษณะ ของสิ่งที้นำมาสร้างสรรค์เป็นตัวผลงานศิลปะ และเนื้อหาเรื่องราวของ ตัวงานศิลปะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.24 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) เกี่ยวกับวัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างความรู้สึกลงถึงการต้องตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือวัสดุที้นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน และรายละเอียดต่างๆ ในตัวงานต่อการสร้างสรรค์ผลงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.41 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อคุณประโยชน์ของแต่ละฝ่ายอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และการกระทำความรุนแรงนั้น เกิดขึ้นได้ในทุกระดับ ครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน จนกระทั่งถึงระดับโครงสร้างของรัฐ หรือ ประเทศ ซึ่งภาพลักษณ์ของการใช้ความรุนแรงต่อกันนั้นมี หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การใช้วาจา เช่น ข่มขู่ ทำทีการแสดงออกที่คุกคาม จนกระทั่งการใช้กำลัง และอาวุธก่อประทุษร้ายต่อกันตรงข้าม

ผู้วิจัยมีความสนใจในประเด็นเรื่องของความรุนแรงที่มีต่อสตรีเพศซึ่งเป็นเพศสถานะที่ถูกทำให้เป็นผู้อ่อนแอและถูกกระทำ โดยเฉพาะผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณี ด้วยเหตุที่ว่าสังคมได้สร้างรอยประทับและตราประทับให้กับผู้หญิงอาชีพนี้ว่าเป็นวัตถุทางเพศ (Sex Object) ซึ่งทำให้สถานะของความเป็นมนุษย์ได้สูญเสียอย่างสิ้นเชิง คงเหลือแต่สถานะความเป็นวัตถุเพื่อบำบัดความใคร่แก่ผู้มาใช้บริการ ซึ่งก็คือผู้ชายนั่นเอง

เมื่อสถานะของความเป็นมนุษย์ได้ถูกทำให้หมดไปจากเรือนร่าง และจิตวิญญาณแล้ว แรงปรารถนาของผู้กระทำย่อมแสดงการมีอำนาจที่เหนือกว่า และสามารถจัดการเรือนร่างผู้ถูกกระทำตามความประสงค์ความต้องการได้ทุกกรณี โดยไม่สนใจใยดีต่อเรือนร่างที่อ่อนแอกว่า

เหตุที่นำบริบทของความรุนแรงที่มีต่อผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีมาเป็นกรณีศึกษา และนำมาเสนอเป็นผลงานทัศนศิลป์ผ่านสื่อประติมากรรมอ่อนนุ่มนั้น เพราะว่าในสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่และครองอำนาจเพื่อควบคุมกลไกต่างๆ ให้อยู่ภายใต้อำนาจของตนเอง สถานะการใช้อำนาจเพื่อให้ฝ่ายตรงข้าม ย่ำแย่ สยบยอม หวาดกลัว ก็ต้องอาศัยความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ เข้าไปปะทะ เช่นเดียวกับ ปรัชญาการณที่เกิดความรุนแรงในผู้หญิงอาชีพโสเภณี ที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อสะท้อนให้เห็นสถานะของความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อผู้ที่อ่อนแอหรือไร้อำนาจกาต่อรอง

ความรุนแรงในผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณี ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในหัวข้อวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะผ่านสื่อประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) นี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ที่ส่งผ่านมาสู่สภาวะของความเป็นโสเภณีนั่น เป็นความรุนแรงที่ผู้กระทำ (ผู้มาใช้บริการ) ไม่คิดว่าเป็นความรุนแรง แต่เป็นการตอบสนองอารมณ์ ความรู้สึกที่กระทำต่อวัตถุที่อยู่เบื้องหน้า ในนามของความเป็นสตรีเพศ และยิ่งไปกว่านั้น ผู้กระทำความรุนแรงนั้นมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างเครือข่ายของการประกอบอาชีพนี้อย่างปฏิเสธไม่ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น หากผู้มาใช้บริการมีจิตสำนึกแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกันแล้ว หรือตระหนักถึงสภาวะของครอบครัวซึ่งเป็นสังคมหน่วยแรก ที่จะต้องดูแลให้ความอบอุ่น และความหวัง จะทำให้ความรุนแรง หรืออาชีพการค้าประเวณีลดน้อยลง แม้ว่าจะไม่หมดไปก็ตาม

ดังนั้นปัญหาเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีนั่นแม้ว่าจะเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายและแนวคิดทางศีลธรรมในประเทศไทยก็ตาม ยิ่งในปัจจุบันนี้จะมีความเจริญทางวัตถุ เทคโนโลยีและมีสิทธิ เสรีภาพต่อบทบาทของสตรีสตรี แต่สำหรับผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีกลับถูกรังเกียจ ถูกเหยียดหยาม อยู่เช่นเดิมหรืออาจจะมากขึ้นกว่าเดิมด้วยซ้ำเพราะอาชีพนี้ได้กลายเป็นธุรกิจข้ามชาติไปแล้ว และผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีสส่วนมากจะถูกกระทำความรุนแรงจากลูกค้า บ้างคน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะความเชื่อที่ผิดว่าผู้ช้อย่อมมีอำนาจการกระทำได้ทุกอย่างดั่งสินค้าที่ได้ครอบครอง ในความเป็นจริงแล้วผู้ซื้อบริการควรจะเคารพในสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิสตรี เพราะหญิงอาชีพโสเภณีก็นับเหมือนผู้หญิงคนอื่นทั่วไปที่ประกอบอาชีพทำมาหากินเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายและเลี้ยงดูครอบครัว เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาการกระทำรุนแรง ทางร่างกาย และทางจิตใจ จะได้หมดไป หรืออาจจะเป็นการช่วยบรรเทาปัญหาจากสังคมไทยได้

ผู้วิจัยเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง ความรุนแรงในงานขายบริการของหญิงอาชีพโสเภณี ความรุนแรงที่ผู้ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศได้รับทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ ที่ถูกทำให้ให้บอบช้ำ ที่มีอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน และนำแนวคิดดังกล่าวมาสร้างเป็นผลงานสร้างสรรค์ศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ (Soft Sculpture) เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงและเข้าใจความ รุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้รับทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงวิถีชีวิตของผู้หญิงบริการทางเพศ และความรุนแรงที่ได้รับจากการทำงาน และเป็นแนวทางในการประนีประนอมต่อการปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยได้สะท้อนออกมาทางผลงานศิลปะ โดยสะท้อนเรื่องราวผ่านผลงานสร้างสรรค์ศิลปะซอฟต์สเคปเจอร์ เพราะผลงานมีความอ่อนนุ่ม เป็นงานประติมากรรมที่มีความใกล้เคียงกับมนุษย์มากที่สุด และต้องการให้ผู้ชมงานศิลปะสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับตัวผลงาน

ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่มที่ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ขึ้นนี้เพื่อนำเสนอภาพตัวแทนของหญิงบริการทางเพศที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์พูดคุยอย่างใกล้ชิดเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของตุ๊กตผ้าที่มีลักษณะรูปแบบเฉพาะอาชีพของทั้ง 8 คน และบอกเล่าเรื่องราวความรุนแรงผ่านการเย็บปักถักร้อย เนื้อผ้าที่ขาดหลุดลุ่ย ร่องรอยพื้นผิวที่คล้ายบาดแผลที่ถูกกระทำ ความรุนแรง ซึ่งรื้อรอยการบูรณะ ขาดวันเหล่านี้เสมือนหนึ่งรอยลักษณะที่ถูกประทับจากผู้กระทำและเป็นตราประทับที่ยังคงดำรงอยู่ในจิตใจของผู้ถูกกระทำอย่างมีอาจลึ้มเลื่อน

ผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม(Soft sculpture) นี้เกิดปัญหาในการแสดงผลงานในการจัดนิทรรศการทั้งในเรื่องของตัวผลงานที่ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ชมงานเกิดปฏิสัมพันธ์กับตัวผลงาน แต่ผู้ชมผลงานกับไม่กล้าที่จะจับตัวผลงาน ซึ่งอาจจะเป็นความผิดพลาดของตัวผู้วิจัยที่ไม่ได้มีการสื่อสารกับผู้ชมผลงาน และปัญหาในเรื่องของสถานที่การจัดงานนิทรรศการไม่เหมาะสม จึงทำให้ตัวผลงานไม่สามารถสื่อถึงความรุนแรง ที่ผู้วิจัยต้องการสื่อผ่านผลงานได้มากเท่าที่ควร

อภิปรายผล

จากผลงานวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณีนั้้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา จากการประสบการณ์ของผู้วิจัยตั้งแต่อายุ 19 ปี จนถึงอายุ 24 ปี ที่ผ่านการเฝ้ามองวิถีชีวิตของหญิงอาชีพโสเภณีที่อยู่ละแวกบ้าน การได้รับฟังเรื่องราวของหญิงอาชีพโสเภณีเป็นจำนวน 8 คน และการศึกษาเอกสาร งานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหญิงอาชีพโสเภณีความรุนแรงที่เกิดกับหญิงอาชีพโสเภณีซึ่งต้องพบกับความรุนแรงทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เป็นอย่างมาก หญิงอาชีพโสเภณีต้องอดทนกับความรุนแรงนี้เพื่อหาเงินมาส่งเสียเลี้ยงครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจจะเหนื่อยล้า และบอกข้าก็ยังไม่ต้องออกไปทำงาน ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงและต้องการให้สังคมได้ตระหนักถึงปัญหา ผู้วิจัยจึงเกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการให้สังคมได้ตระหนักถึงความรุนแรงกับหญิงอาชีพโสเภณีจากงานที่เธอทำ ซึ่งความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งต่อทางร่างกาย หรือจิตใจก็ตาม ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

ผลงาน 1 ชุด ประกอบไปด้วย 8 ชิ้น

ด้านการรับรู้ทางสุนทียศาสตร์กับผลงานศิลปะ(Aesthetics) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.73 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่าลักษณะตัวผลงานที่อยู่ใน รูปแบบงานประติมากรรมนั้น กระบวนการรับรู้ของผู้ชมงานศิลปะเป็นอย่างมากจากรูปทรงที่เป็น 3 มิติ สามารถจับต้องได้ เห็นได้ทั้งความลึก ความนูน ประกอบกับตัววัสดุที่นำมาใช้นั้นเป็นผ้า และวัสดุอ่อนนุ่ม บอบบางเหมือนดังเช่นหญิงที่สามารถถูกกระทำ ความรุนแรงได้ตลอดเวลาจึงช่วยสร้างความตระหนักถึง ซึ่งตัวผลงานจะกระทบต่อผู้คนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการรับรู้ ซึ่งการรับรู้ (Perception) นั้นเป็นการแปลความหมายจากการสัมผัส โดยเริ่มจากการมีสิ่งเร้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า และส่งกระแสประสาทไปยังสมอง เพื่อการแปลความ เกิดเป็นกระบวนการของการรับรู้ (Process) ซึ่งเป็นกระบวนการที่คาบเกี่ยวกันระหว่างเรื่องความเข้าใจ การคิด การรู้สึก (Sensing) ความจำ (Memory) การเรียนรู้ (Learning) การตัดสินใจ (Decision Making) ดังนั้นเมื่อผู้ชมผลงานได้เห็นรูปทรง (Form) ที่เป็นผู้หญิง ที่ถูกกระทำรุนแรง ทำให้ผู้รับสารเข้าไปเกิดความตระหนักถึง ความรุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้รับ เมื่อได้เห็น ได้มอง ได้สัมผัส ทำให้ผู้ชมงานได้ตระหนักถึง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ความรุนแรงที่เกิดกับหญิงอาชีพโสเภณีที่ได้รับจากการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ได้แสดงออกในรูปแบบของศิลปะประติมากรรมซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) ที่อยู่ในรูปแบบ (Form) ที่เป็นผู้หญิง ซึ่งมีรูปแบบที่ ลักษณะที่สื่อออกมาแบบซื่อๆ ที่ทำให้ผู้ชมงานสามารถรับรู้ได้ทันทีว่าผลงานประติมากรรมซอฟต์สคัลป์เจอร์ (Soft Sculpture) นี้คือ หญิงอาชีพโสเภณี ตัวผลงานสะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงอย่างตรงไปตรงมา

ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในด้านตัววัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างความรู้สึกถึงความรุนแรงที่หญิงอาชีพโสเภณีได้รับให้กับผู้ชมผลงานได้เป็นอย่างมากจากกระบวนการเป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) ซึ่งเป็นผลงานประติมากรรมประเภทหนึ่งที่สร้างสรรค์โดยการใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม เช่น ผ้า นุ่น โฟม เส้นใย และวัสดุอื่นๆ ที่มีความอ่อนนุ่มไม่แข็งกระด้าง ซึ่งงานประติมากรรมอ่อนนุ่มนี้เริ่มได้รับความนิยมขึ้นในปี 1960 โดยศิลปินในกลุ่ม ป๊อป อาร์ท (Pop Art) เคลส์ โอลเด็นเบิร์ก (Claes Oldenburg) และในการใช้วัสดุที่มีความยืดหยุ่น อ่อนนุ่ม นั้นทำให้ตัวงานดูบอบบางไม่แข็งกระด้างซึ่งสามารถสื่อได้ราวกับหญิงที่สามารถถูกกระทำรุนแรงได้ตลอดเวลา ดังเช่นที่ นภพศ กูแรว์ ได้กล่าวว่า “ประติมากรรมละมุน SOFT SCULPTURE เป็นผลงานศิลปะในแนวทางการสร้างสรรค์ใหม่ คำว่าประติมากรรมจะถูกเขย่าความหมายเล็กน้อย ด้วยภาพ ประติมากรรมที่ดูแข็งแรง มั่นคง หนัก เป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย ตรงกันข้าม SOFT SCULPTURE นุ่มนวล บางเบา เคลื่อนไหว ยืดหยุ่น แปรเปลี่ยนรูปทรงได้ เปรียบคล้ายสตรี” (วารสาร ศิลปิน 2555: 184; อ้างอิงจาก วิทยาลัยช่างศิลป์. 2554: ออนไลน์) การเลือกใช้วัสดุเป็นเรื่องจำเป็นเพราะนอกจากจะเลือกอย่างเหมาะสมแล้ว ต้องสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้แล้วยังต้องคำนึงถึงการสื่อความหมายของตัววัสดุอีกด้วย ในตัวผลงานวัสดุหลักคือ ผ้า และ นุ่น ซึ่งมีรูปแบบ เป็นผู้หญิง ผ้าที่นำมาใช้นั้นก็จะเน้นสีที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ดังนั้นผู้ที่ได้มาชมผลงานจึงสัมผัสได้กับความรู้สึกถึงหญิงอาชีพโสเภณีที่ถูกกระทำรุนแรง จากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานผนวกกับการเลือกใช้วัสดุประเภทที่มีความอ่อนนุ่ม จึงทำให้ชมผลงานมีความรู้สึกได้ ถึงหญิงอาชีพโสเภณีที่ผ่านการทำงานมาอย่างเหนื่อยล้า และถูกกระทำรุนแรงได้อยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. ผู้เข้าชมผลงานศิลปะมีความตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี ทั้งทางร่างกายและจิตใจที่สังคมได้กระทำต่อหญิงที่ประกอบอาชีพนี้ หลังจากการเข้าชมงานศิลปะทำให้เกิดประสบการณ์รับรู้ทางทัศนศิลป์และสุนทรียภาพ เกิดการตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่ม(Soft sculpture) ในรูปแบบของตุ๊กตาผ้า ที่มีร่องรอยของของความรุนแรงผ่านตัวผลงานเป็นรอยขาดฉีกที่เนื้อผ้า และการเย็บปักที่ขาดหลุดลุ่ย ที่ผู้เข้าชมผลงานศิลปะสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับตัวผลงานได้

2. งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าทางกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานใน รูปแบบประติมากรรมอ่อนนุ่ม(Soft sculpture) ทางด้านความหมาย เนื้อหา ความสำคัญ และกระบวนการต่างๆ รวมถึงรูปแบบ และวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมอ่อนนุ่มนั้นสามารถสร้างการรับรู้ทางสุนทรียภาพและจิตนาการได้อย่างหลากหลายเป็นอย่างมาก และในปัจจุบัน ก็เริ่มเป็นที่แพร่หลายมากขึ้นในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลงานศิลปะจากงานวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบประติมากรรมอ่อนนุ่มนั้น จะต้องใช้เวลาและความประณีตมาก ซึ่งการทำงานครั้งนี้ยังขาดการวางแผนที่ดีจึงเป็นผลให้ผลงานบางส่วนนั้นไม่เป็นไปตามลักษณะที่ตั้งใจไว้ ดังนั้นการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไปจึงควรจะวางแผนงานการทำงานให้มีเวลามากพอสมควรเพื่อให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งนี้รวมไปถึงการวางแผนการจัดพื้นที่แสดง และบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น แสงวัสดุประกอบอื่นๆ ในพื้นที่การแสดง

2. ในการสร้างสรรค์ผลงานความหลากหลายของสื่อวัสดุมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นส่วนที่สามารถสร้างความรู้สึกรับรู้ต่างๆ ให้กับตัวผลงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งในครั้งนี้อยู่วิจัยได้ทำการเลือกหาวัสดุต่างๆ จากแหล่งที่มาเดียวกัน จึงทำให้วัสดุนั้นไม่มีความหลากหลาย ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไปควรที่จะเลือกหาวัสดุจากแหล่งที่มาหลากหลายที่เพื่อที่จะได้สามารถเลือกใช้วัสดุในลักษณะใหม่ๆ ที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น และยังไปกว่านั้นถ้าสามารถนำวัสดุ เช่น เสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้จากกรณีศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง หรือส่วนประกอบในผลงานก็ยิ่งจะทำให้ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้มีบริบทที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ผลงานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่มที่ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์นี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะให้ผู้ชมผลงานศิลปะสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับตัวผลงานศิลปะ แต่อาจจะเกิดจากตัวผู้วิจัยที่ขาดการติดต่อสื่อสารกับผู้ชมผลงาน จึงไม่ค่อยมีผู้ชมผลงานมีปฏิสัมพันธ์กับผลงาน เท่าที่ควร ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไป ควรจะมีการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชมผลงานศิลปะรับรู้มากกว่านี้ เพื่อให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผลงานที่จะก่อผลในทางการรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึกในนัยยะของความรุนแรงจากการสัมผัสโดยตรงซึ่งจุดสำคัญของผลงานศิลปะประติมากรรมอ่อนนุ่มที่ต้องการให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในงานแสดง

บรรณานุกรม

- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2542). *ความรุนแรงต่อผู้หญิง: ภัยเงียบ ภัยมืด และภัยสว่าง บนทุกเส้นทางชีวิตผู้หญิงในรัฐสร้างองค์ความคิดผู้หญิงกับสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2532). เอกสารรายงาน. *เรื่องโสเภณี: สภาพปัญหา สาเหตุและมาตรการหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.
- (2538). *ปัญหาการค้าประเวณีและแนวทางในการแก้ไข*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมศิลปากร. (2505). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- แก้ว (นามสมมุติ). (2558, 5 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย นีร วอแพง ที่ กรุงเทพฯ.
- จรรยา เศรษฐบุตร; และสุษณีย์ เวชพงศา. (2537). *NICS เขตปลอดโสเภณี*. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ ขำเพชร. (2555). *พื้นที่เมืองและชีวิตของคนในซอยคาวบอย*. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (ศิลปวัฒนธรรมวิจัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุไรรัตน์ จันทรธำรง. (2536). *เพศ อำนาจ และความรุนแรง*. สตรีทัศน์. ม.ป.พ.
- จงจิตต์ โสภณคนาภรณ์. (2538). *การเข้าสู่งานบริการทางเพศแบบแอบแฝงของสตรีที่มีการศึกษาในสถานเริงรมย์: กรณีศึกษาค็อกเทลเลานจ์ ผับ และคาราโอเกะ*. ปรินิพนธ์ กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชฎาภรณ์ อาทิเวช. (2558). *ปัญหาการค้าประเวณี*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/336259>.
- ฉวีวรรณ คล้ายนาถ. (2544). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของหญิงให้บริการทางเพศที่มารับบริการในโรงพยาบาลบางรัก กรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โชติมา กาญจนกุล. (2540). *ความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาการทำร้ายร่างกายภรรยา*. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนาศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- ตา (นามสมมุติ). (2558, 19 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นีร วอแพง ที่ กรุงเทพฯ.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2556). *"ปวีณา" ช่วย 2 หญิงไทย ถูกนายหน้าลวงขายตัวฮ่องกง*. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2558, จาก <http://www.thairath.co.th/content/356344>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2558). *โดนอ่วม 4 ข้อหา แม่เฒ่าจัดส่งสาวรุ่นค้าประเวณี*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.thairath.co.th/content/497274>.
- (2558). *รวบเจ้าอื้อ ค้ากามเด็กสาวต่ำกว่า 15 คาม่านรูดเมืองนครปฐม*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.thairath.co.th/content/478684>.

- ไทยรัฐออนไลน์. (2558). ปคม. ล่อซื้อแกมยานนวลจันทร์ เปิดร้านแฟ้งหน้า พบถุงยางเกลื่อน. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.thairath.co.th/content/477483>.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2534). *วิกฤตทางวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของเยาวชนสตรี กรณีศึกษามลกระทบของการพัฒนาชนบทภาคเหนือ* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ถ่ายเอกสาร.
- (2535). เอกสารนำเสนอประกอบการประชุม เรื่อง *วิกฤตทางวัฒนธรรม: ปราบกฏการโสเภณี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- นา (นามสมมุติ). (28 มกราคม 2558). สัมภาษณ์โดย นีร วอแพง. ที่ กรุงเทพฯ.
- นิจวรรณ วีรวัฒน์ม. (2540). *ความรุนแรงต่อสตรี: ศึกษาในกลุ่มผู้หญิงอายุ 15-44 ปี ที่มารับบริการ ณ. แผนกผู้ป่วยโรงพยาบาลชยันนาทจังหวัดชยันนาท. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- แน่นน้อย ปัญจพรรค; และคณะ. (2523). *หญิงบริการบางประเภท. รายงานการวิจัย คณะทำงานและวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ สุมภูทอง. (2537). *ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีเหตุผล-อารมณ์ ที่มีต่อทัศนคติต่อการเป็นโสเภณี. รายงานการวิจัย. (จิตวิทยาแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประพจน์ ศรีเทศ. (2527). *"กระบวนการค้าหญิงไทยในปัจจุบัน", ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2524). *"จากหญิงชาวบ้านสู่การเป็นหมอนวด"*. เพื่อนหญิง. ฉบับที่ 2.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี. (2558). *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539* สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2558, จาก http://www.immigration.go.th/nov2004/doc/act_womenkid_2539.htm.
- ผึ้ง (นามสมมุติ). (2558, 29 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย นีร วอแพง. ที่ กรุงเทพฯ.
- ฝน (นามสมมุติ). (2558, 19 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นีร วอแพง. ที่ กรุงเทพฯ.
- พัชรภรณ์ ภวภูตานนท์. (2546). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศ. สารนิพนธ์ (จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพบุลย์ อินทวิธา. (2517). *หลักและวิธีการวัดเจตคติ. อนุสารเพื่อการวิจัย* กรุงเทพฯ: กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์ธร ลำราญ. (2558). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด* สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2558, จาก <http://eprints.utcc.ac.th/1838/3/1838summary.pdf>.

ภัทสร สิมานนท์; และคณะ. (2534). *โครงการกรณีศึกษาด้านประชากรและพฤติกรรมของสตรีขายบริการทางเพศ. (ศึกษาเฉพาะกรณี)*. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เมย์ (นามสมมุติ). (2558, 14 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย นีอร วอแพง. ที่ กรุงเทพฯ.

มูลนิธิเพื่อนหญิง. (2536). *เพียงความเข้าใจ คู่มือป้องกันปัญหาการข่มขืน สำหรับผู้ประสบปัญหาและบุคคลกรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

ยุพา วงศ์ไชย; และคนอื่นๆ. (2531). *ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการไปประกอบอาชีพค้าประเวณีของสตรีไทยในต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2503). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 77 ตอนที่ 83. มาตรา 4

----- (2530). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.

วราภรณ์ ชะลอสันติสกุล. (2555). *การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ในบริบทของจินตนาการวัยเด็กและสภาวะโหยหาอดีต*. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

วัน (นามสมมุติ). (2558, 24 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นีอร วอแพง. ที่ กรุงเทพฯ.

วิทยา; และคนอื่นๆ. (2532). *รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้สตรีบางกลุ่มในภาคเหนือประกอบอาชีพบริการพิเศษ: ศึกษาเฉพาะ จังหวัดเชียงราย*. ถ่ายเอกสาร.

วิมล ปิงเมืองเหล็ก. (2535). *เอกสารนำเสนอประกอบการประชุม เรื่อง วิกฤตการทางวัฒนธรรม: ปรากฏการณ์ทางโสเภณี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.

ศิริพร สโครวาเนต. (2535, 23 ตุลาคม). *รายงานจากเมืองไทย: บทสำรวจและผลสรุปการค้าหญิงและเด็ก*. มติชนสุดสัปดาห์. หน้า 635.

ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง. (2543). *บทเรียนความช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (ม.ป.ป.). *เอกสารทางวิชาการหมายเลข 178: ร่วมแรงแบ่งปันรัก สภาพข้อเท็จจริงแห่งปัญหาโสเภณีและเอดส์*. ม.ป.พ.

สุชีลา ตันชัยนันท์. (2535). *ขมขื่น : ปัญหาความรุนแรงทางเพศ*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

สุพัตรา สุภาพ. (2515). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุภา หมั่นแก้ว. (2546). *การศึกษาความรุนแรงต่อสตรี: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้หญิงที่มารับบริการของโรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุวริย์ ณ ระนอง. (2526). *ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรมวิชาชีพแก่หญิงโสเภณี: กรณีศึกษาเฉพาะ กรณีสถานสงเคราะห์หญิงบ้านปากเกร็ด*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- หลี่ (นามสมมุติ). (2558, 8 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นีร วอพง. ที่ กรุงเทพฯ.
- อรรถพล พันธุ์บุญเกิด. (2527). “โสเภณีเด็ก” ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร..
- News sanook. (2557). สาว 16 ถูกบังคับค้ากาม ปีนหนึ่งจนตกตึกแขนหัก. สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2558, จาก <http://news.sanook.com/1663589/>
- Newcomb, Theodore M. (1950). *Social Psychology*. New York: The Dryden press, Inc.
- PeytaiSunthornthummakul. (2558). *ศิลปวัฒนธรรมตะวันตกที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน: ศิลปะป๊อปอาร์ต (Pop Art)*. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://peytai.blogspot.com/2011/06/blog-post.html>
- Portland Art Museum. (2558). *Portland Art Museum Unauthorized Audio Tour*. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2558, จาก http://vital5productions.com/pdl/audioPopUps/pam_22.html.
- Insko, Chester A. (1967). *Theories of Attitude Change*. New York: Appoleton - Century - Grofts.
- S club sanook. (2558). *เจาะประเด็น บุคคลหลายช่องกาแฟโบราณ*. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://club.sanook.com/72399/>
- Shaver, Kelley G. (1977). *Principles of Social Psychology*. Cambridge: Winthrop Publishers.
- Sherif, Muzafer and C.I. (1961). *Hovland Social Judgment: Assimilation and Contrast Effect in Communication and Attitude Change*. New Heaven London: pp. 157 – 167.
- Sherif, Muzafer; & Corolyen W. (1969). *Sherif.Social Psychology*. New York: Harrper and Roe.
- Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Attitude Change*. New York: John Wiler and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ชวาลาวัณย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
สาขาวิชาทัศนศิลป์: ศิลปะจินตทัศน์
2. ดร. เด่นพงษ์ วงศาโรจน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
สาขาวิชาทัศนศิลป์: ศิลปะจินตทัศน์
3. ดร. พิศรวิศ ภูทอง คณะศิลปกรรมศาสตร์
สาขาวิชาทัศนศิลป์: ศิลปะจินตทัศน์

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ชมงานศิลปะ

แบบประเมินสำรวจความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าชมนิทรรศการผลงานทางศิลปะ ที่สะท้อนแนวความคิด กรณียุติศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์และประเมินเพื่อพัฒนาทางด้านศิลปะต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย x ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1.1 เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

1.2 ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่ามัธยมต้น

☐ มัธยม

☐ มัธยมปลาย/ปวช.

☐ อนุปริญญา

☐ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประเมินที่เข้าชมผลงานศิลปะ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้ประเมิน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
ด้านสถานที่ในการจัดงานศิลปะ (Exhibition)						
1.	สถานที่การจัดแสดงผลงานศิลปะ					
2.	วิธีการนำเสนอทางทัศนศิลป์ (Representation)					
3.	บรรยากาศโดยรวมในห้องนิทรรศการที่จัดแสดงผลงานศิลปะ					
4.	รูปแบบ ความเหมาะสม และวิธีการจัดงานศิลปะ					
5.	การจัดแสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ					
6.	พื้นที่สำหรับเดินชมงาน					

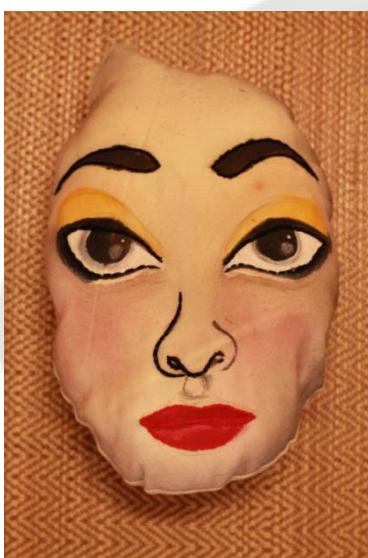
ผลงานชุดที่ 1 หญิงอาชีพโสเภณี จำนวน 8 ชิ้น

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้ประเมิน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
ด้านการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ (Aesthetics)						
1.	ความสวยงามของผลงานศิลปะ					
2.	สัดส่วนของผลงานศิลปะ					
3.	เอกภาพและความกลมกลืนของผลงานศิลปะ					
4.	ความโดดเด่นของผลงานศิลปะ					
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (Concept) กับตัวผลงาน (Artwork)						
5.	แนวความคิดโดยรวมกับผลงานศิลปะ					
6.	เนื้อหาเรื่องราวของตัวงานศิลปะ					
7.	รูปทรง ลักษณะ ของสิ่งที่น่าสนใจมาสร้างสรรค์เป็น ตัวผลงานศิลปะ					
8.	ตัวผลงานสร้างความรู้สึกถึงความ ที่เกิดในงานของหญิงอาชีพโสเภณี					
ด้านกลวิธีสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture)						
10.	วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน					
11.	รายละเอียดต่างๆในตัวตนต่อการสร้างสรรค์					
12.	วัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้าง ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) ให้ความรู้สึกถึง การต้องตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับหญิงอาชีพโสเภณี					

ขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค
ภาพกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ภาคผนวก ง

ภาพผลงานประติมากรรมอ่อนนุ่ม 1 ชุด ประกอบไปด้วยผลงาน

จำนวน 8 ชิ้น

จากงานวิจัย การศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานซอฟต์แวร์

กรณีศึกษาความรุนแรงในงานของหญิงอาชีพโสเภณี

ผลงานที่ 1. ชื่อผลงาน

“หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 1”

ผลงานที่ 2. ชื่อผลงาน

“หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 2”

ผลงานที่ 3 และ 4 . ชื่อผลงาน

“หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 3 และ 4”

ผลงานที่ 5. ชื่อผลงาน

“หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 5”

ผลงานที่ 6. ชื่อผลงาน

“หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 6”

ผลงานที่ 7. ชื่อผลงาน

ชื่อผลงาน “หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 7”

ผลงานที่ 1. ชื่อผลงาน

“หญิงอาชีพโสเภณี หมายเลข 8”

ภาคผนวก จ

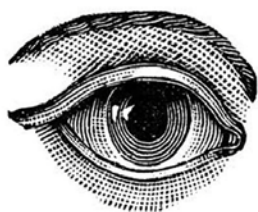
ภาพนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ

ณ G23 Art Gallery

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ระหว่างวันที่ 22-27 กันยายน พ.ศ. 2559

มอง คิด รู้ลึก
แหกตา
art thesis

22-27 September 2015

ผู้ริเริ่ม คำถักดี : โยธธณโณภรณ์ธรรมาธิชา
นิเทศ วัฒนพงษ์ : ศาสตราจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง
ชมพูนุช เทียนสุตยวัฒน์ : อาจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง
พญานา ช่างเหล็ก : อาจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง
จิตติ ประจักษ์กิตติ : อาจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง
วรรณ วรรณบุญ : อาจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง
กณิณี วัฒนพงษ์ : อาจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง
ณัฐพร วัฒนพงษ์ : อาจารย์ในสาขาศิลปะการแสดง

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกทัศนศิลป์ : ศิลปะจีนแผ่นดิน มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนิอร วอแพง
วันเดือนปีเกิด	24 พฤษภาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	171/3602 ซอยบ้านพัก ทอ. เขต 3 ถนน พหลโยธิน ตำบล คลองถนน อำเภอ สายไหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10220
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษา จาก โรงเรียนวัดเขียนเขต พ.ศ. 2556 ศิลปะบัณฑิต ศิลปะไทย จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2558 ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะจินตทัศน์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ